

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף רוח וחברה
הפיקוח על הוראת מדעי החברה

חלופות בהוראה למידה והערכה במדעי

החברה

מסמך הנחיות והמלצות - יולי 2022

תוכן עניינים

לחצו על שם המטלה כדי להגיע אליה ישירות

2	מבוא
4	דגם כתיבת הערכה חלופית גנרי
7	הנחיות רפלקציה לכל המטלות
9	המשחק הלימודי ככלי להערכה חלופית
15	סיור לימודי כהערכה חלופית במדעי החברה
21	שילוב קומיקס/ עלילון בהוראת מדעי החברה
28	דוח צפייה בסרט הכולל יישום מושגים ככלי להערכה חלופית
36	מחקרי שוק עבודה ומצגת מנהלים - כלכלה
39	המשפט המבויים- ככלי להערכה חלופית
47	נייר עמדה ככלי להערכה חלופית
58	הכנת כרזה (פוסטר) ככלי להערכה חלופית
64	תצפית ככלי להערכה חלופית במדעי החברה
69	מטלת הערכה חלופית - יצירת סרטון בטיקטוק
75	חדר בריחה כהערכה חלופית
83	מטלת הערכה חלופית Podcast
88	סליחה על השאלה מטלת הערכה חלופית
97	נספח 1 – הערכה מסורתית וחלופית

מבוא

מסמך זה מרכז מגוון רחב של אסטרטגיות הוראה המשלבות הערכה חלופית המתאימות להוראת מקצועות מדעי החברה. האסטרטגיות המובאות בחוברת, מתייחסות לנושאי הלימוד הנלמדים במסגרת ה-30%. יחד עם זאת, כאשר המקצוע נלמד כולו במסגרת הערכה פנימית ניתן לשלב אסטרטגיות אלה גם בנושאים נוספים מחומר הלימוד במסגרת ה-70% **באישור המדריך המחוזי**.
לכל אחת ממטלות ההערכה החלופית הנ"ל צורפו: מטרות, הנחיות למטלה, מחוון להערכת המטלה ודוגמאות לשילוב פדגוגיה דיגיטלית ובחלק מהנ"ל- גם דוגמאות למטלות מתכנים במדעי החברה שניתן לעשות בהם שימוש. להרחבה בנושא הערכה מסורתית וחלופית- ראו נספח מספר 1.
מורים יקרים, אנו סמוכים ובטוחים, כי המאמצים שעשינו כדי להנגיש לכם את אסטרטגיות הערכה החלופיות יעזרו לכם להרחיב את אפשרויות הבחירה ולגוון את שיטות ההוראה למידה וההערכה שלכם. כך נוכל להמשיך להציע את מקצועות מדעי החברה כמקצוע משמעותי לתלמידים, אשר יעזור להם ליצור, להתפתח, להיות אכפתיים.

בהזמנות זו ברצוני להודות לצוות המדריכים של מדעי החברה בשנים תשע"ד- תשע"ט ותשפ"ב אשר לקחו חלק בחיבור המסמך ובעדכנו.

בעדכון זה לחוברת, דייקנו את מטרות המטלות כך שיתאימו למיומנויות הבוגר הנדרשות ע"י משרד החינוך ל,דמות הבוגר 2030".

כמו כן נוספו מטלות הערכה חלופית חדשות המתאימות לעידן הדיגיטלי: יצירת סרטון בטיקטוק, חדר בריחה מתוקשב, פודקאסט,,סליחה על השאלה בנוסף הוצגו דוגמאות לנושאים למטלות מתוך תוכניות הלימוד החדשות בפסיכולוגיה ובסוציולוגיה.

בברכה,

דנה פרידמן,

מפמ"ר מדעי החברה

ומנהלת המטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים

דגם כתיבת הערכה חלופית גנרי

כל מטלות ההערכה החלופית ייכתבו בדגם להלן:

מטלת הערכה חלופית (10-15 ש')

נושא:

להכניס לכאן את השורות המתאימות לתוכן מתוך תכנית הלימודים!

שעות מומלצות	מושגים/מחקרים/תיאוריות	תכנים	נושא

לתשומת לבכם:

יש להקפיד לפרט את התכנים והמושגים בהם תעסוק המטלה, ולהציגם במחון באופן מפורש.

מטרות המטלה

יש לכלול עד 1-3 מטרות מכל סוג.

תיאור הפעילות	מיומנויות (מטרות)
	מיומנויות קוגניטיביות (מטרות בתחום התוכן) (יש לבחור את המיומנויות הרלוונטיות) אוריינות מידע אוריינות לשונית חשיבה יצירתית אוריינות דיגיטלית חשיבה ביקורתית
	מיומנויות תוך אישיות-sel (מטרות בתחום הערכי רגשי)
	מיומנויות בין אישיות-sel (מטרות בתחום ההתנהגותי)

	תוצר/ים + רפלקציה פרטנית
	מחווין (לצרף מחווין מפורט)

דף הנחיות למורה : (לא חובה, בהתאם לאופי המטלה)

לכל מטלה נדרשת הכנה לוגיסטית ופדגוגית בהתאם לאופי המטלה לדרישותיה ולאופן הפעלתה בכיתה. מומלץ להקדיש שיעור אחד לפחות להסבר המטלה באופן מפורט ומענה על שאלות ולתת לתלמידים את המחווין ו/או לבנות במשותף איתם את המחווין להערכת המטלה.

דף הנחיות לתלמידים - המלצה

משקל המטלה:

הנחיות כלליות:

.....

פורמט הגשה:

.....

הסבר על העבודה:

.....

שלבי העבודה ומועדי הגשה:

שלב א	שלב ב	שלב ג	שלב ד	שלב ה	שלב ו	
						המשימה
						מועד ביצוע - לו"ז

נספחים: דפי מידע לתלמיד (אם יש)

מחון למטלה

יש לשים לב שמחון למטלה יכלול קריטריונים ורמות ביצוע (החוברת מכילה מטלה לדוגמא ומחון מותאם)

נמוכה 0-40%	בינונית 60%-40%	גבוהה 100%-75%	ציון	רמת ביצוע קריטריון (אחוזי תשובה)

בהצלחה!

הנחיות רפלקציה לכל המטלות

כללי – בכל המטלות, הרפלקציה אישית לכל אחד מהתלמידים בקבוצה ומשקלה בכל אחת מהמטלות המוצעות או אלו שינוסחו על ידי המורה המלמד ויאושרו על ידי צוות ההדרכה במחוז, 10 נקודות. היקף הרפלקציה כעמוד אחד, היא תכתב בצורת חיבור רציף תוך התייחסות לפחות ל- 5 שאלות מתוך השאלות להלן, רצוי שאלה אחת מכל קטגוריה:

מאגר שאלות מטא-קוגניטיביות מתוך האתר של מכון ברנקו וויס.²

א. זיהוי תהליך החשיבה ותיאורו

מהו תהליך החשיבה שהפעלתי בשלבים השונים של המטלה? מה היו שלבי תהליך החשיבה שלי? האם נתקלתי בקושי בשלב כלשהו? אם כן, מה היה הקושי? כיצד התמודדתי עם הקושי? איזו מיומנות חשיבה הפעלתי בכל שלב?

ב. ניתוח החשיבה והערכתה

מה היה טוב באופן שחשבתי/פעלתי? מה היה לא טוב באופן שחשבתי/פעלתי?
עד כמה היה לי קל לחשוב וללמוד באמצעות המטלה? באיזה שלב?
עד כמה היה לי קשה לחשוב וללמוד באמצעות המטלה? באיזה שלב?
איזה שלב בתהליך החשיבה/למידה שלי היה משמעותי ביותר עבורי?
איזה שלב בתהליך החשיבה/למידה שלי דרש מאמץ רב עבורי? הסבר מדוע.
איזה שלב בתהליך החשיבה/למידה שלי היה מפתיע עבורי? הסבר מדוע.
איזה שלב בתהליך החשיבה/למידה שלי היה מהנה ביותר עבורי? הסבר מדוע.
איזה שלב בתהליך החשיבה/למידה שלי היה מסקרן/מאתגר ביותר עבורי? הסבר מדוע.
מה למדתי על עצמי כחושב/ת כלומד/ת? האם הייתי פועל/ת שוב באותה הדרך? מדוע?

ג. יישום והעברה

באילו הזדמנויות ניתן להשתמש בתהליך החשיבה/ בכלי שהפעלתי?
מה יזכיר לי/מה יגרום לי להשתמש בתהליך החשיבה/ בכלי שהפעלתי?
כיצד אשתמש בתהליך החשיבה/בכלי שהפעלתי?

ד. תכנון החשיבה

איזו בעיה אני מזהה? מה המטרה שארצה להשיג? אלו צעדים אנקוט? איך אדע שאני מצליח/ה?

ה. שיפור החשיבה לעתיד

מה בתהליך החשיבה/למידה שלי הייתי רוצה לשפר? כיצד אשפר את החשיבה/למידה שלי?
כיצד אתאים את כלי החשיבה לסגנון הלמידה שלי? מה אייעץ למישהו אחר שצריך לפתור בעיה זו? מה
אשנה בפעם הבאה שאתמודד עם בעיה דומה?
איזה כלי חשיבה אחר יכול לסייע לי בשיפור החשיבה/הלמידה שלי? _

ו. תלות הדדית בחשיבה (במידה ורלוונטי)

במה תרמתי לעבודת הקבוצה? מה מקשה עלי לתרום לעבודת הקבוצה? _
במה העבודה הקבוצתית תרמה לי? במה העבודה הקבוצתית בלמה אותי?
אילו מאפיינים ניתן לזהות בחשיבה הקבוצתית? האם הם מאפיינים גם את החשיבה שלי בקבוצה?

המשחק הלימודי ככלי להערכה חלופית

רבות דובר על המשחק ותרומתו בעיקר בהיבט של הנאה ושעשוע. בכל הגילאים ובכל הארצות נהנים בני האדם לשחק. הנאה זו מוצאת את ביטוייה בין אם בנטילת חלק במשחק ובין אם ביצירת סיטואציות משחקיות. מרבית המשחקים מתרחשים במסגרת של קבוצה ולעיתים בין קבוצות. (שרן ושרן, תשל"ו).

יחד עם זאת, המשחק אינו אמצעי להנאה, בלבד למידה באמצעות משחקי למידה מאפשרת ארגון סביבה לימודית התורמת בין היתר ליצירת מוטיבציה פנימית, מעורבות פעילה של הלומד, אחריות אישית ורכישת מיומנויות בתחום התקשורת הבינאישית, שליטה ברגשות, שיתוף פעולה והתחשבות באחר.

יישומה של אסטרטגיית משחקי הלמידה דורשת הפעלת שיקולי דעת המתייחסים לנושאים הבאים:

1. שיקולים הקשורים במטרות המשחק - כגון: יצירת הנעה ללמידה, סיכום נושא לימודי, תחליף להערכת לומדים וכן מטרות בהיבט החברתי, קוגניטיבי ומוטורי.
2. שיקולים הקשורים בנושא הנבחר.
3. שיקולים הקשורים בסוג המשחק - ביניהם שיקולים המתייחסים לאוכלוסיית המשחק, למשימה המשחקית וסוג המשחק (דב גולדברגר, עורך, 2003).

סוגיה נוספת המתייחסת לשימוש במשחקי למידה בתהליכי ההוראה-למידה עוסקת באופי פעילותו של הלומד בתהליך.

הלומדים הם יוצרי המשחק. השימוש בחלופה זו הוא לרוב לצורך סיכום יחידת לימוד או נושא לימודי.

*** בהמשך למסמך זה מופיעים קישורים לתבניות משחק המאפשרות שילוב פדגוגיה דיגיטלית.**

להלן הצעה להבניית משחק לימודי בקבוצות בנושא למידה הניתן ליישום על כל נושא בתכניות הלימודים של מדעי החברה.

תכנים אפשריים ליישום עבודת הערכה חלופית זו:

סוציולוגיה תכנית חדשה (דוגמאות אפשריות):

1. משפחות בישראל: תוך התייחסות לקריטריונים למיון משפחות המשפחה היהודית - משפחה חרדית, משפחה מודרנית, משפחה פוסט מודרנית (חד הוריות, להט"ביות). משפחות פלסטיניות החיות בישראל.
2. תיאוריות סוציולוגיות: התיאוריה הפונקציונליסטית, אינדיבידואליזציה, התיאוריה הפמיניסטית, תיאוריית החליפין.

3. אפיונים המעצבים את החיים המשפחתיים: תהליכים דמוגרפיים, המהפכה המגדרית, יחסי כוחות במשפחה, אלימות במשפחה, טכנולוגיות פיריון.

פסיכולוגיה - תכנית חדשה:

1. תיאוריות של אישיות - התיאוריה ההומניסטית פנומנולוגית, הגישה הנרטיבית, מודל חמש התכונות הגדולות (לא כולל פרויד).
2. הנעה
3. פסיכו' חיובית - אושר, חוסן נפשי, רווחה נפשית - תוך התייחסות למושגים וגישות רלוונטיות.
4. פסיכולוגיה התפתחותית : גיל ההתבגרות, שלבי חיים נוספים

מדע המדינה

תיאוריות שונות במדע המדינה משטרים טוטליטריים (הפאשיזם טוטליטריזם)

מיומנויות (מטרות)	תיאור הפעילות
מיומנויות קוגניטיביות (מטרות בתחום התוכן) חשיבה יצירתית אוריינות דיגיטלית חשיבה ביקורתית	<p>התלמידים יגלו ויפתחו רעיונות מקוריים למשחקים .</p> <p>התלמידים ישאלו/ ינסחו שאלות הבודקות כיוונים חדשים / לא צפויים .</p> <p>במהלך העבודה התלמידים ישתמשו וישלבו יישומים דיגיטליים, יישומי עיבוד והצגת מידע.</p> <p>הבחנה בין שאלות או סוגיות הדורשות רמות ידע שונות - ידע, הבנה, יישום, או סוגיות הדורשות חשיבה עצמאית.</p>
מיומנויות תוך אישיות-sel (מטרות בתחום הערכי רגשי)	<p>הבנה כיצד כישורים, נטיות ומאפיינים אישיים באים לידי ביטוי באינטראקציה חברתית.</p> <p>להאמין ביכולת להתמודד בהצלחה עם משימות, להוציא לפועל פעולות ולהתגבר על אתגרים.</p>
מיומנויות בין אישיות-sel (מטרות בתחום ההתנהגותי)	<p>להכיר ולהבין את נקודת המבט של האחר ואת התנהגותו.</p> <p>לקבל החלטות ולבצע משימות באופן שיתופי.</p> <p>ליזום, ליצור ולקחת חלק במגוון אינטראקציות.</p>

<p>תלמידים יבנו משחק הכולל - כללי משחק / הנחיות למשתפים, שאלות יצירתיות תוך הקפדה על יצירתיות ואסתטיקה.</p> <p>המשחק יהווה תוצר לימודי.</p> <p>המיומנויות האישיים והבין אישיות שהוזכרו לעיל יבואו לידי ביטוי ברפלקציה.</p>	<p>תוצר/ים + רפלקציה פרטנית</p>
<p>מצ"ב בהמשך הקובץ.</p>	<p>מחווה (לצורך מחווה מפורט)</p>

המטרה: בניית משחק לימודי שיכיל 25 שאלות בנושא הנלמד.

הנחיות למורה:

- **כל קבוצת עבודה יכולה להכיל עד 3 משתתפים לכל היותר.**
- למטלה זו ניתן להקצות שלושה שיעורים: שיעור אחד להצגת המשחקים ושני שיעורים למשחק עצמו.
- המלצה: כדאי ליידע את התלמידים כבר בראשית לימוד הפרק כי בהמשך יידרשו להכין משחק לימודי. כך יהיה להם פרק זמן ארוך יחסית להחליט על סוג המשחק ולהכינו.
- משך הכנה: בין שבוע לשבועיים.
- משקל המטלה: משקל יחסי בהערכה החלופית.
- חלקו את דף ההנחיות ועברו עליו יחד עם התלמידים, ענו על שאלות במידה וההנחיות אינן ברורות מספיק.
- יש להדגיש לתלמידים שהם יקבלו הערכה פרטנית והערכה על קבוצתית על פי הפירוט בהמשך.
- בשיעור בו יציגו התלמידים את המשחקים שהכינו וישתתפו במשחקים שחבריהם לכיתה הכינו, כדאי מראש לבקש שיכבדו אחד את השני ולא יביעו הערות פוגעניות וימלאו אחר הוראות המשחקים.
- בשיעור הנ"ל יש לעבור בין הקבוצות ולשאול את התלמידים כיצד חילקו את העבודה ביניהם.

הנחיות לתלמיד:

1. **בקבוצה:** החליטו על מודל של משחק לימודי שאתם מעדיפים.
 2. **עבודה אישית:**
- כל לומד יכין מאגר של כ- 10 שאלות ותשובות **3 שאלות ברמת ידע** ו **7 שאלות ברמת יישום**. על התלמידים להגיש את השאלות האישיים והתשובות למורה עד לתאריך.....(כך המורה בודק ומוודא שיש תשובות תקינות ונותן ציון פרטני על העבודה האישית)

בקבוצה: לאחר בדיקת המורה, בחרו מתוך מאגר השאלות שהכנתם את 25 השאלות הטובות ביותר שהייתם רוצים לשלב במשחק. 15 מהשאלות תהיינה ברמת יישום 10 ברמת ידע. וודאו כי בשאלות המשחק שאתם מציגים יהיה קשר ברור בין המושגים לבין התיאוריות/מחקרים בפרק.

3. בקבוצה: בנו את המשחק. הקפידו על 1) עיצוב המשחק, 2) על הוראות מתאימות ועל משך המשחק.

4. ביום המשחק כל משחק יידרש לענות על 20 שאלות שישוקללו לציון פרטני נוסף.

5. המשחק יוערך הן על ידי המורה והן על ידי תלמידים הכיתה.

דרגו את המשחקים של חבריכם לכיתה מ 1-5 על פי הקריטריונים הבאים (1 לא מסכים כלל ועד 5 מסכים במידה רבה)

- ההסברים למשחק ברורים

- המשחק אסתטי ויצירתי (המשחק מציג סוג משחק / עיצוב שלא נעשה בעבר)

- המשחק מהנה

6. רפלקציה אישית: בכיתה ישחקו חבריכם במשחק שבניתם ויעריכו אותו. לאחר שתסיימו לבנות ולהציג

את המשחק שלכם וגם להשתתף במשחקים שחבריכם לכיתה הכינו, ענו באופן עצמאי על השאלות הבאות והגישו אותם בדף נפרד.

הערכת המטלה: הערכת המטלה נחלקת להערכה פרטנית וקבוצתית על פי הפירוט להלן:

הערכה פרטנית (70 נקודות)

- | | |
|-----------|--|
| 20 נקודות | 1. התלמיד כתב 3 שאלות ידע ו7 שאלות יישום |
| 20 נקודות | 2. התלמיד כתב 3 שאלות ידע ו7 שאלות יישום |
| 10 נקודות | 3. השתתפות פעילה במשחק |
| 10 נקודות | 4. רפלקציה |

הערכה קבוצתית (30 נקודות)

- | | |
|-----------|-----------------------|
| 10 נקודות | 5. עבודת צוות |
| 20 נקודות | 6. תוצר סופי ואסתטיקה |
| 10 נקודות | 7. הערכת עמיתים |

מחונן להערכת משחק לימודי

תבחנים להערכה פרטני/קבוצתי	רמת ביצוע נמוכה	רמת ביצוע בינונית	רמת ביצוע גבוהה
<p>פרטני: התלמיד כתב על 10 שאלות ברמת ידע ויישום תוך שימוש במושגים תיאוריות ומחקרים בפרק.</p> <p>20 נקודות</p>	<p>התלמיד כתב וענה על 5-7 שאלות ברמת ידע ו3 ברמת יישום תוך שימוש במושגים תיאוריות ומחקרים בפרק.</p> <p>7-13 נקודות</p>	<p>התלמיד כתב וענה על שאלות ברמת ידע בלבד ועשה שימוש חלקי במושגים בפרק.</p> <p>6-11 נקודות</p>	<p>התלמיד כתב וענה על 10 שאלות 3 ברמת ידע ו7 ברמת יישום תוך שימוש במושגים תיאוריות ומחקרים בפרק.</p> <p>14-20 נקודות</p>
<p>פרטני: התלמיד ענה על 10 השאלות שכתב</p> <p>20 נק'</p>	<p>התלמיד ענה על 10-15 שאלות נכון הסבר באופן חלקי או לא נכון חלק מהמושגים</p> <p>7-13 נק'</p>	<p>התלמיד ענה נכון על 5-9 שאלות בלבד תוך מתן הסבר חלקי או לא נכון למרבית המושגים מה בין זה לרמה הבאה?</p> <p>1-6 נק'</p>	<p>התלמיד ענה על 16-20 שאלות תוך מתן הסבר נכון ומלא למרבית המושגים.</p> <p>14-20 נק'</p>
<p>השתתפות פעילה במהלך המשחק</p> <p>10 נק'</p>	<p>התלמיד השתתף במשחקים במידה בינונית.</p> <p>4-7 נק'</p>	<p>התלמיד השתתף באופן פעיל במידה נמוכה או כלל לא.</p> <p>0-3 נק'</p>	<p>התלמיד השתתף במשחקים במידה רבה.</p> <p>8-10 נק'</p>
<p>פרטני: רפלקציה</p> <p>10 נקודות</p>	<p>התלמיד התייחס לשתי שאלות בצורה מפורטת או ענה בצורה חלקית ולא מפורטת לשאלות</p> <p>5-7 נק'</p>	<p>התלמיד התייחס לשאלה אחת בצורה שטחית ולא מפורטת או אי מענה על השאלות.</p> <p>1-4 נק'</p>	<p>התלמיד התייחס לכל השאלות בצורה מפורטת ומנומקת.</p> <p>8-10 נק'</p>
<p>קבוצתי: עבודת צוות</p> <p>10 נק'</p>	<p>חלוקת העבודה לא הייתה שוויונית- שניים-שלושה מחברי הקבוצה לקחו חלק פעיל בהכנת המשחק וחבר-שניים לא לקחו חלק.</p> <p>4-7 נק'</p>	<p>חלוקת העבודה לא הייתה שוויונית- שלושה-ארבעה מחברי הקבוצה לקחו חלק פעיל ושניים-שלושה לא לקחו חלק.</p> <p>1-3 נק'</p>	<p>הייתה חלוקת עבודה שוויונית בין חברי הקבוצה, כולם לקחו חלק בהכנת המשחק ובהצגתו ושיתפו פעולה.</p> <p>8-10 נק'</p>
<p>קבוצתי: הערכת התוצר הסופי:</p> <p>1. הנחיות למשחק.</p>	<p>השקעה חלקית בעיצוב המשחק ובהצגתו (המשחק נראה מסודר בסה"כ אך לא מושקעת מחשבה רבה</p>	<p>חוסר השקעה בעיצוב המשחק והצגתו, חוסר התייחסות להיבט האסתטי והשיווקי.</p>	<p>השקעה בעיצוב המשחק ואופן הצגתו (למשל הוספת קישוטים, צבעוניות, גזירת</p>

כרטיסיות בצורה ישרה, שווה ומדויקת) * הנחיות המשחק ברורות מאוד, הנחיות המשחק מציעות כיוונים יצירתיים מבחינת הנחיות המשחק.	בקישוטים, צבעוניות וכו', במידה ומדובר במשחק משחק אינטרנטי - קישוריות (שעובדות) הנחיות המשחק די ברורות.	הנחיות המשחק אינן ברורות.	2. מידת בהירות ההנחיות של המשחק. 3. משחק אסתטי מהנה ויצירתי.
20 נק'	1-7 נק'	8-13 נק'	14-20 נק'
ממוצע הניקוד של חברי הכיתה למשחק הוא גבוה.	ממוצע הניקוד של חברי הכיתה למשחק הוא בינוני.	ממוצע הניקוד של חברי הכיתה למשחק הוא נמוך.	קבוצתי: הערכת עמיתים (כפי שנכתב בסעיף ה')
10 נק'	1-3 נק'	4-6 נק'	7-8 נק'

* אם מדובר במשחק מתוקשב עיצוב המשחק יכול כותרות ברורות, שילוב של תמונות וטקסט קריא.

נספח: מחוללים ותבניות ליצירת משחק

- [KAHOOT](#)
- [מחולל משחק: יו יו טריוויה](#)
- [מחולל משחק: סדר ת'ניירת](#)
- [מחולל משחק: Dust Bin](#)
- [תבניות משחק PPT - ארגז הכלים למורה המקוון](#)
- מחולל משחקים נוספים: [WORDWALL- https://wordwall.net/he](https://wordwall.net/he)

יצירת משחק להפעלה באמצעות טלפון חכם

- [Kahoot](#)
- [חפש את המטמון](#)
- [Socrative](#)
- [SMS-HIT](#)
- [QR Treasure Hunt](#)

סיור לימודי כהערכה חלופית במדעי החברה

מבוא: הסיור הלימודי

הסיור הלימודי הוא למידה כיתתית מחוץ לכותלי בית הספר, והוא מכונה גם "למידה חוץ-כיתתית". הלמידה בסביבות חוץ-כיתתיות שונה באופן מהותי מהלמידה בכיתה הן בהיותה אירוע חד-פעמי והן במורכבות החוויה הכוללת פן חושי, רגשי, אסתטי ואינטלקטואלי.

סיור לימודי המתוכנן היטב עשוי להביא להעמקת הלמידה. לסיור הלימודי חשיבות רבה בשל יכולתו להגביר את העניין בנושא הנלמד, ובכך להוביל לשיפור בהישגי התלמידים. בד בבד, ללמידה החוץ-כיתתית ייתכנו תוצרים מגוונים נוספים כגון: שיפור מיומנויות חברתיות, שינוי בעמדות ואמונות, ושיפור הדימוי העצמי. (במברג, 2008)

הסיור הלימודי מאפשר המשגת והרחבת הנלמד בכיתה בדרך של למידה חווייתית, אותנטית, רלוונטית ומשמעותית, ומאפשרת למידת מושגים הדרושים לחיי יום של הלומד. בסיור הלימודי נוצר מפגש אותנטי עם הסביבה וכן הזדמנות ייחודית שמאפשרת ליחיד לעסוק בהבניית ידע ולאפשר לעצמו את חירות המחשבה, להציג שאלות, להרהר ולקיים פעילות גומלין עם רעיונות, עם אובייקטים בסביבה, עם אנשים וכל אחד עם עצמו.

על מנת שהסיור הלימודי ייחשב חלופת הערכה, יש לוודא כי ישנם מספיק נושאים שונים למטלות לעבודת כמספר הקבוצות בכיתה. כל קבוצה תעבוד על נושא נפרד.

הדוגמה שלהלן מתייחסת לנושא העמקה עולם העבודה וארגונים אולם ניתן ליישמה במגוון רחב של נושאים.

תכנים אפשריים ליישום עבודת הערכה חלופית זו:

מתוכנית הלימודים החדשה בסוציולוגיה:

* בפרק חיי משפחה: סיור לימודי בתרבויות משנה שונות כאשר המיקוד הוא התייחסות למושגים ומאפייני במשפחות ממגזרים שונים: דפוסי המשפחה (מסורתי/מודרני/פוסט מודרני), דפוס מגורים, בחירת בן זוג, המתח בין הפרט לחברה, הבניה חברתית במסגרת המשפחה וכד' וכן התייחסות לתיאוריות רלוונטיות בהתייחס למושגים ונושאים אלה (ניתן לשלב מפגש/ראיון עם דמות רלוונטית).

* בפרק תרבות נעורים וצריכה: סיור המתייחס לפעילות פנאי של בני נוער והתייחסות לתיאוריות ומושגים רלוונטיים, כגון: מאפייני תרבות הנעורים, מאפייני הפנאי, השפעת המגזר על אופי הפנאי, השפעת הרשתות החברתיות וכדומה.

מתוכנית הלימודים החדשה בכלכלה (ע"י לימור)

מטרות

תיאור הפעילות	מיומנויות (מטרות)
<ul style="list-style-type: none"> - במהלך העבודה התלמידים ישתמשו וישלבו יישומים דיגיטליים, יישומי עיבוד והצגת מידע (כתיבת דוח ורפלקציה, יצירת מצגת). - התלמידים ידגו ויישמו את המושגים אותם למדו בהתייחס לארגון בו סיירו. - התלמידים ילמדו לבחון באופן ביקורתי את המושגים והתיאוריות ואת התאמתם למציאות. 	<p>מיומנויות קוגניטיביות (מטרות בתחום התוכן)</p> <p>חשיבה יצירתית</p> <p>אוריינות דיגיטלית</p> <p>חשיבה ביקורתית</p>
<ul style="list-style-type: none"> - תחושת מסוגלות: להכיר ביכולת השפעה על סביבתו (Agency) - התחושה כי לפרט יש השפעה על פעולות ועל האירועים המתרחשים כתוצאה מהן - הנעה עצמית: לבצע בקרה עצמית ולעדכן את המטרות בהתאם - לבחון את ההתקדמות לעבר השגת המטרות ולעדכן את המטרות ביחס למצב - להחליט אם להמשיך לחתור לעבר המטרה, לשנות משהו בתהליך או לוותר / להחליף מטרה. - התלמידים יערכו רפלקציה אישית ויביעו מחשבות, רגשות ועמדות ביחס לחווית הסיור, הכנה אליה ותוצריה. 	<p>מיומנויות תוך אישיות-sel (מטרות בתחום הערכי רגשי)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - התלמידים ישתפו פעולה עם חבריהם בקבוצה. - התלמידים יגלו אחריות לביצוע המטלה ולתוצר הסופי - התלמידים יביעו רגשות תחושות ומחשבות באופן בהיר. 	<p>מיומנויות בין אישיות-sel (מטרות בתחום ההתנהגותי)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - דוח סיור הכולל התייחסות למושגים ויישומם לגבי בארגון בו נערך הסיור (בהתאם למחווין) - רפלקציה אישית <p>הערה: אם בוחרים להכניס הצגה בכיתה כחלק מובנה מהמטלה (כולל ניקוד ייעודי) המצגת וההצגה בכיתה יהוו גם הם תוצר.</p>	<p>תוצרים + רפלקציה פרטנית</p>
<p>מצ"ב בהמשך הקובץ.</p>	<p>מחווין (לצורך מחווין מפורט)</p>

הנחיות למורה:

קיימת חשיבות רבה לתפקידו של המורה בהכנת התלמידים לפני הסיור ובבניית פעילויות המשך לאחר הסיור. חשוב להדגיש כי למורה השפעה רבה על הלמידה של תלמידיו גם במהלך הסיור עצמו. המורה שמכיר הן את התלמידים והן את תכני הלימוד הוא בעל תפקיד מרכזי בקישור הלמידה החוץ-כיתתית לתכנים הנלמדים בבית הספר. עבור תלמידים המורה משמש כמתווך בזמן הסיור עצמו. המורה יחבר בין עולם המושגים בתחום הדעת לבין החוויה החוץ-כיתתית. חשוב לציין שכל סיור צריך להיות מתואם עם מנהלת הטיולים.

שלב א- חלוקה לקבוצות ובחירת נושא: התלמידים יתחלקו לקבוצות (עד 3 תלמידים בקבוצה) כל קבוצה תתבקש להעמיק בנושא/מושג/תיאוריה כלשהי בתחום הדעת. **לדוגמא:** סיור העוסק בנושא עולם העבודה וארגונים (17 ש"ש בתכנית הלימודים בנושא העמקה). ניתן לחלק את הקבוצות על פי מגזרים- הכיתה תחולק לפי 3 המגזרים (ציבורי, עסקי ושלישי) וכל קבוצה תעסוק במאפייני הארגון בו יסיירו (חזון, מטרות ויעדים, גודל, רמת טכנולוגיה, גלובליזציה/מקומיות, ודאות/סיכון, מקורות מימון, מכוונות רווח).

שלב ב' - סקירת ספרות מקדימה: כל קבוצה תערוך סקירה ספרותית של ההיבט הרלוונטי ותקשר אותו לנושא/מושג הסיור. הסקירה תוצג למורה לבדיקה. (פירוט רכיבי הסקירה הנדרשים – במחונן).

שלב ג' - קיום הסיור והגשת דו"ח הסיור בהתאם להנחיות וכן רפלקציה אישית.

הנחיות לתלמיד:

*עובדים בקבוצות של עד 3 תלמידים.

*פורמט הגשה:

העבודה צריכה להיות מוגשת כמסמך WORD (או כמסמך דוקס משותף) אורך העבודה הכתובה ינוע בין 2-4 עמודים. יש לכתוב את העבודה בפונט DAVID גודל 12. יש להקפיד על ניסוח, כותרות, פיסוק והגהה, ולהגיש את העבודה בצורה אסתטית. יש להגיש את כלל המטלות בזמן המוגדר – משימה שלא תוגש בזמן תגרע מהציון הכולל של העבודה.

פירוט המטלה

בעקבות הסיור, עליכם להגיש את הדו"ח הבא:

1. הסבר של 5 מושגים או תיאוריות רלוונטיות (שלב זה ניתן לבצע לפני הסיור עצמו). 30 נקודות
2. הדגמה של 5 מושגים או תיאוריות שהוסברו בסעיף 1 בעקבות הסיור. 40 נקודות
3. כתיבת רפלקציה בצורה חיבור **אישי** בהתאם להנחיות. 10 נקודות

שאלות הכוונה רפלקטיביות מופיעות בחלק הראשון של חוברת זו ומומלץ להיעזר בהן. חשוב לכונן את התלמידים לרפלקציה משמעותית ולא להסתפק בפרטים טכניים כמו קשיים בעבודה ודרכי פתרונם. שאלת רפלקציה ייעודית לנושא הסיוור המצ"ב: באיזה ארגון היית בוחרת לעבוד? נמקי את תשובתך.

4. הגשת דו"ח הסיוור בזמן ובצורה אסתטית בהתאם להנחיות. 5 נקודות + 5 נקודות

5. כל קבוצה תציג בכיתה את התוצר הקבוצתי. 10 נקודות

סיוורם וירטואליים

על אף היתרונות הרבים הגלומים בסיוור, היציאה מבית הספר כרוכה בעלויות גבוהות, אישורים ומגבלות נוספות. מורים המעוניינים לאפשר לתלמידיהם לחוות ביקור במקומות רחוקים, מפגש עם דמויות מרתקות ואף קיום שיח משותף עם תלמידים אחרים מרחבי הארץ, יכולים להיעזר במגוון הכלים הדיגיטליים שמציעה הרשת לצורך קיום סיוור וירטואלי.

[למידע נוסף אודות שילוב סיוורם וירטואליים בתהליכי הוראה-למידה](#)

[אפשר גם אחרת: סיוורם וירטואליים כדרך הוראה בלמידה מרחוק 2020](#)

[כיצד התנסויות בעולמות וירטואליים הביאו ללמידה? סקירה ביקורתית של תיאוריות](#)

הערה: ניתן לפתח אופציה נוספת/מתקדמת העושה שימוש בטכניקה של סיוור וירטואלי- מטלה שבה התלמידים יצרו בעצמם סיוור וירטואלי במקום בו סיירו וישלבו תכנים מתוך תכנית הלימודים (במקרה זה יש להגדיר הנחיות מסודרות + מחוון מותאם)

דוגמה נוספת המבוססת על סיוור במוזיאון או עושה שימוש בתמונות אישיות/משפחתיות:

[תמונות מספרות- מוזיאון אנו: שחזור תמונות](#) (יש להגדיר הנחיות מסודרות + מחוון מותאם. ראו המחשה

בסיסית: [המחזת תמונות \(מחוז חיפה\)](#))

מחון להערכת סיוור לימודי

רמת ביצוע קריטריון	ציון	גבוהה 100%-75%	בינונית 60%-40%	נמוכה 0-40%
סקירת ספרות: הסבר של חמישה מושגים/תאוריה מתוך החומר הנלמד.	30 נקודות	התלמיד הסביר 4-5 מושגים באופן מלא 26-30 נקודות	התלמיד הסביר 3-4 מושגים בצורה חלקית 11-25 נקודות	התלמיד הסביר מושג אחד או שניים או לא הסביר כלל. 0-10 נקודות
הדגמה של חמישה מושגים/תיאוריה מתוך החומר הנלמד	40 נקודות	הדגמה של 4-5 מושגים מתוך החומר הנלמד 26-40 נקודות	התלמיד הדגים 3-4 מושגים בצורה חלקית 11-25 נקודות	התלמיד הדגים מושג אחד או שניים לא הדגים כלל 0-10 נקודות
רפלקציה אישית	10 נקודות	התלמיד התייחס לחמש השאלות בצורה מפורטת ומנומקת 9-10 נקודות	התלמיד התייחס ל 2-4 שאלות בצורה מפורטת או ענה בצורה חלקית וללא פירוט על 5 שאלות 7-8 נקודות	התלמיד התייחס רק לשאלה אחת באופן מלא, או ענה על 2-3 שאלות בצורה שטחית ולא מפורטת או לא ענה על השאלות כלל 0-6 נקודות
אסתטיקה ועמידה בדרישות הגשת המטלה: העבודה מוגשת בצורה אסתטית באורך 2-4 עמודים פורמט וורד, כתב DAVID גודל 12 שימוש בכותרות הגהה (שגיאות כתיב סימני פיסוק)	5 נקודות	העבודה הוגשה בצורה אסתטית בפורמט וורד, כתב DAVID גודל 12. אורכה בין שניים לשלושה עמודים. נעשה שימוש בכותרות, נערכה הגהה. 4-5 נקודות	2 מהקריטריונים לא התקיימו (אסתטיקה, אורך, גופן, כותרות, הגהה) 2-3 נקודות	שלושה ומעלה מהקריטריונים לא התקיימו (אסתטיקה, אורך, גופן, כותרות, הגהה) 0-2 נקודות
עמידה בל"ז	5 נקודות	הקבוצה עמדה בלוח הזמנים להגשת המטלה	הקבוצה הגישה באיחור קל - עד שבוע את המטלה	הקבוצה הגישה באיחור רב את המטלה מעל שבוע 1-2 נקודות

	3-4 נקודות	5- נקודות		
התוצר לא הוצג בכיתה 0 נקודות	רק נציג אחד מהקבוצה הציג את התוצר בכיתה באופן מלא או כל חברי הקבוצה הציגו באופן חלקי 1-5 נקודות	כל חברי הקבוצה שותפים להצגת התוצר בכיתה באופן ברור וקוהרנטי 6-10 נקודות	10 נקודות	הצגת דוח הסיור בכיתה

שילוב קומיקס/ עלילון בהוראת מדעי החברה

שימוש במשימה של יצירת קומיקס לצורך הקניית, תרגול או יישום החומר הנלמד.

א. מבוא ורציונל:

קומיקס הוא יצירה המציגה סיפור באמצעות שילוב של טקסט תמציתי עם איורים או תמונות. סיפור העלילה מחולק לסצנות המוצגות בשקופיות (מסגרות), בדרך כלל על פי רצף ההתרחשות. זוהי דרך משעשעת ואטרקטיבית, עבור ילדים ומבוגרים כאחד, ליצירת דיאלוגים ומשחקי תפקידים ממוחשים באופן שהוא ויזואלי וצבעוני.

במקור נדרשו יוצרי הקומיקס לצייר בעצמם את המצבים והדמויות המשתתפות ביחסי הגומלין אשר ביניהם מועברים המסרים הבין אישיים. הם עדיין יכולים לצייר את המצבים ואת הדמויות בעצמם. אבל, הודות לכלים דיגיטליים אותם מציעה רשת האינטרנט. יצירת קומיקס אינה דורשת עוד כישורי אמנות, ציור או שרטוט, אלא כל משתמש יכול לבחור מתוך מאגר של מצבי רקע, דמויות, אביזרים, בועות דיבור וחשיבה, את המתאים למטרותיו ביצירת הסצנה.

יצירת הקומיקס בדרך זו הינה פשוטה וקלה. לימוד הכלי והשליטה בו אורכים כעשר דקות לכל היותר, וההנאה רבה.

לצורך יצירת סצנה, צריך יוצר הקומיקס לבחור מתוך מאגר את הדמויות שישתתפו בסצנה, להתאים רקע ואביזרים וליצור את הדיאלוג שהוא בעצם המקשר בין הדמויות וכולל את המסרים אותם מעבירות הדמויות. הדגש במשימת קומיקס הוא על היפוך תפקידים, כלומר, מוקד הידע וההמחשה עובר מהמורה אל התלמיד אשר נדרש לבנות המחשה ויזואלית ומילולית של תופעה, כאשר הקומיקס משמש כלי להצגת ההמחשה בצורה דיגיטלית.

אופיו של הכלי ואופן הצגת הסיטואציה בו, מאפשרים לתלמיד ליצור דיאלוג משמעותי באמצעותו יוכל להביע תכנים ורגשות שיתכן שלא היה מביע בדרך אחרת בכיתה.

יש לזכור שמדובר בכלי כאשר המטרה היא התכנים הנלמדים אשר עשויים להיות תופעות מוגדרות, מושגים, תיאוריות, הבחנות, הכללות, בכל רמה של חשיבה.

מטרות המטלה

יש לכלול עד 3-1 מטרות מכל סוג.

תיאור הפעילות	מיומנויות (מטרות)
<p>התלמידים יתרגלו את התיאוריות והמושגים שנלמדו</p> <p>התלמידים ידגימו ויישמו את התופעה אותה הם בחרו ליצור ממנה קומיקס</p> <p>התלמידים ילמדו ליצור קומיקס באמצעות שימושי מחשב וייצגו את המידע באופן בהיר</p> <p>התלמידים ילמדו לבחון באופן ביקורתי את הטקסט ואת התאמתו להקשר</p> <p>התלמידים יתרגלו גמישות מחשבתית וידמיינו רעיונות ומצבים מופשטים</p> <p>התלמידים ילמדו למזג בין רעיונות ופריטי מידע ליצירת ידע חדש</p> <p>התלמידים ילמדו לשתף ידע ורעיונות באמצעות שליטה בכלים דיגיטאליים</p> <p>התלמידים יעסקו בהערכת מידע ומקורות מידע וילמדו להבחין בין אמונות, דעות, עמדות ועובדות</p>	<p>מיומנויות קוגניטיביות (מטרות בתחום התוכן) (יש לבחור את המיומנויות הרלוונטיות)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. אוריינות מידע 2. אוריינות לשונית 3. חשיבה יצירתית 4. אוריינות דיגיטלית 5. חשיבה ביקורתית
<p>הכרת העצמי - להכיר במאפיינים אישיים - היכולת של הפרט לזהות אילו תכונות מאפיינות אותו, מהם הדברים החשובים לו ומהם הערכים אותם הוא מחזיק.</p> <p>תחושת מסוגלות - להכיר ביכולת ההשפעה על סביבתו (Agency) - התחושה כי לפרט יש השפעה על פעולות ועל האירועים המתרחשים כתוצאה מהן</p> <p>הנעה עצמית - לבצע בקרה עצמית ולעדכן את המטרות בהתאם - לבחון את ההתקדמות לעבר השגת המטרות ולעדכן את המטרות ביחס למצב - להחליט אם להמשיך לחתור לעבר המטרה, לשנות משהו בתהליך או לוותר/להחליף מטרה</p>	<p>מיומנויות תוך אישיות-sel (מטרות בתחום הערכי רגשי)</p>

<p>הבנת האחר - לזהות ולהבין מסרים מרומזים מילוליים ולא מילוליים - היכולת להבין את הכוונות והרצונות של האחר על ידי רמזים מילוליים ולא מילוליים (הבעות פנים, שפת גוף, טון דיבור וכד').</p> <p>רגישות חברתית - להיות מודעים לשונות ולדמיון בין אנשים מקבוצות שונות - היכולת להיות מודעים לקיום הבדלים וקווי דמיון תרבותיים בין אנשים מתרבויות שונות, ללא שיוך ערך כלשהו אליהם - חיובי, שלילי, טוב או רע, נכון או ש</p> <p>תקשורת - להביע רגשות תחושות ומחשבות באופן בהיר - היכולת להביע באופן מילולי ולא מילולי תחושות ומחשבות באופן בהיר</p>	<p>מיומנויות בין אישיות-sel (מטרות בתחום ההתנהגותי)</p>
	<p>תוצרים + רפלקציה פרטנית</p>
	<p>מחונן (לצרף מחונן מפורט)</p>

הצעות סוציולוגיה

חיים משפחתיים - 3 סצנות מתוך 3 תיאוריות ויצירת השוואה תרבות ארגונית - יצירת קומיקס לסביבה יעילה מול לא יעילה

הצעות פסיכולוגיה

פסיכולוגיה חיובית - רווחה, חוסן ואושר
אישיות - תיאורית חמש התכונות או נרטיבית
הנעה - התיאוריה של קרול דוואק

יצירת עלילון / קומיקס - דף משימה לתלמיד

דוגמא לדף הנחיות כללי לתלמידים (יש להתאים על פי הנושא הנבחר)

הנכם מתבקשים ליצור קומיקס בנושא _____

גודל הקבוצה: עליכם לעבוד בקבוצה של עד שלושה תלמידים.

מחונן: ביצירת הקומיקס יש לשים לב לכל הקריטריונים המופיעים במחונן שינתן לכם ולהפיק את הקומיקס על פיהם. שימו לב, קומיקס כולל סיפור עלילה ולכן בעברית שמו "עלילון". בשונה מקריקטורה הכוללת ציור אחד עם מסר מסויים לרוב מבדח.

הגשה: יש להגיש עלילה הכוללת 4-10 סצנות (שקופיות) להמחשת המושגים.

אפשרות א: ניתן להגיש את הקומיקס על בריסטול A4 או דף המודבק על בריסטול כדי שאפשר יהיה להציגו בכיתה.

אפשרות ב: שימוש באמצעים דיגיטליים ליצירת קומיקס (הגשה כמצגת) במידה והחליטה המורה שכולם מגישים במצגת, ניתן לסרוק או לצלם את הציורים הידניים ולהעלותם למצגת. את העבודה יש להגיש בצורה דיגיטלית למורה דרך הקלאסרום, טימס, משו"ב, מייל או כל דרך תקשורת דיגיטלית אחרת בין המורה לתלמידים

- שימו לב! חלקים אלה יוגשו למורה בצורה דיגיטלית הכוללת שער ושמות חברי הקבוצה:
1. הסבר מושגי/תיאורטי או מפת מוח של המושגים/התיאוריה שקבלתם להפוך לקומיקס.
 2. רפלקציה אישית. (כל תלמיד עמוד אחד).

שלבים מומלצים לצורך ביצוע המשימה:

שלב א: איסוף מידע

עליכם למקד את התיאוריה והמושגים הקשורים בנושא.

שלב ב: יצירת הקומיקס

אתר מומלץ לשימוש [/https://www.storyboardthat.com](https://www.storyboardthat.com)

צרו 3-10 שקפים המתייחסים לנושא (פירוט אופי השקפים על פי שיקול דעת המורה).

שלב ג: (יצירת קומיקס באמצעים דיגיטליים) מצגת שיתופית

לאחר יצירת הקומיקס ושמירתו כקובץ תמונה, הנכם מתבקשים להעלותו למצגת שיתופית בה יופיעו תוצרי היצירה של כל תלמידי הכיתה. אל תשכחו לציין את שמכם.

שמירת הקומיקס כקובץ תמונה תתבצע באמצעות צילום מסך המחשב בו מוצג הקומיקס. או סריקת הציור. ניתן לצלם את מסך המחשב בקלות באמצעות התוכנה [LIGHTSHOT](#).
 כאמור, גם כשנבחרת האפשרות של הגשת קומיקס ללא שימוש באמצעים דיגיטליים, ניתן לצלם/לסרוק את הציורים ולהעלותם למצגת לצורך פרזנטציה בכיתה.
 שלב ד: דיון במליאה. (פרזנטציות)

ה. הערכת עמיתים באמצעות מחוון (אפשרות)

ניתן לשלב הערכת עמיתים על פי קריטריונים שיקבעו התלמידים או באמצעות מחוון קיים.

רעיונות נוספים [באתר המוזיאון הישראלי לקומיקס](#).

מחוון ההערכה :

מדדים לבחינת העברת המסר ולעיצוב הקומיקס	ציון	רמה גבוהה	רמה בינונית	רמה נמוכה
1. רלוונטיות ומובחנות	20 נקודות	גבוהה: הסצנות המוצגות בקומיקס אמורות ליצור הדמיה של מצבים אישיים ובין אישיים. המצב המומחש בקומיקס, והמסר רלוונטיים לתופעה המוצגת/למושג המומחש, ומתקשרים לוגית למוצג בהם. ההמחשה באמצעות הקומיקס יוצרת השוואה המאפשרת הבחנה בין מצבים, רמות, או ממדים של התופעות. 15-20 נקודות	בינונית: אין קשר ברור בין הסצנות המוצגות לבין החומר התיאורטי. ההמחשה באמצעות קומיקס רלוונטית באופן חלקי לחומר הנלמד. 10-14 נקודות	נמוכה: המוצג בקומיקס אינו רלוונטי לחומר הנלמד ואינו עונה על כללי המטלה. 0-9 נקודות
2. דיוק ובהירות -	20 נקודות	גבוהה: המושגים מוצגים ומודגשים בצורה ברורה בתמונה הכללית, באופן התואם את ההגדרות בספרות המקצועית.	בינונית: המושגים מוצגים ומודגשים בצורה חלקית בתמונה הכללית, ותואם באופן חלקי את	נמוכה: המושגים אינם עולים מהתמונה הכללית. אינם תואמים את ההגדרות בספרות המקצועית.

0-9 נקודות	ההגדרות בספרות המקצועית. 10-14 נקודות	15-20 נקודות		
0-9 נקודות	בינונית: ההסבר נכון אך אינו ממצה, או אינו מדויק בחלקו, או מתייחס באופן חלקי למושגים.	גבוהה: הסבר של התופעה, תוך שימוש בשלושה מושגים וניתוח תיאורטי של האירוע המוצג והמומחש בקומיקס.	30 נקודות	3. הסבר מושגי/תיאורטי - (יוגש בדף נפרד שיצורף)
0-5 נקודות	התלמיד התייחס לשאלה אחת בצורה שטחית ולא מפורטת או לא ענה על השאלות כלל.	התלמיד התייחס בצורה מעמיקה לכל השאלות המנחות שהוצגו.	10 נקודות	4. רפלקציה אישית - יוגש בדף נפרד שיצורף
0-4 נקודות	בינונית: חברי הצוות עבדו יחד אבל מדי פעם אירעו חיכוכים שפגעו ביכולתם לפעול מתוך תיאום הדדי, ביעילות, ובהתאמה ללוח הזמנים שנקבע.	גבוהה: תהליך הפעולה הקבוצתי התנהל באופן נעים, חברי, ויעיל, בהתאם ללוח הזמנים שנקבע. מדד זה כולל את השיח במליאה.	10 נקודות	5. שיתוף פעולה בצוות והגשה בזמן
0-5 נקודות	גודל האותיות לא כנדרש, רווח לא כנדרש, חסר פרט בשער, התוכן לא בנוי כראוי. חוסר התאמה בין המיספור לתוכן. חוסר אחידות ניכר בהדפסה. ליקויים אסתטיים בולטים.	העבודה מודפסת בגודל אותיות כנדרש. יש רווח בין השורות. השער כולל את כל הפרטים. תוכן העניינים בנוי כנדרש ומספרי העמודים תואמים את העבודה. העמודים ממוספרים. יש אחידות בהדפסה. מראה כללי אסתטי.	10 נקודות	צורת העבודה (הגשה)
0-5 נקודות	6-7 נקודות	8-10 נקודות		

- ★ הערכת עמיתים : את הערכת התוצרים יכולים לבצע תלמידי הכיתה האחרים,
- לפי הנחיות ומדדים שיקבלו מהמורה או ייבנו על ידם. דוגמאות למדדים: מידת הקשר בין הקומיקס למושגים שנלמדו, מידת האסתטיות של הקומיקס, מידת המקוריות של הקומיקס.
- ★ במידה ובוחרים לעשות זאת יש להוסיף להחשיבו כבונוס.

דוח צפייה בסרט הכולל יישום מושגים ככלי להערכה חלופית

מטלה זו מומלצת עבור התכנים הבאים:

בפסיכולוגיה – פרק אישיות, פרק התפתחותית – דור שלישי, פרק גיל ההתבגרות

בסוציולוגיה – פרק חיים משפחתיים

א. רקע - למידה באמצעות סרטים

מחקרים רבים מצאו שלמידה באמצעות סרטים היא יעילה. תלמידים אוהבים לצפות בסרטים ולדון בהם. הסרטים מעניינים, מעוררים דיון ושוברים את השגרה הפרונטלית בכיתה. באמצעות סרטים ניתן לפתח את רמות החשיבה השונות שפירט בלום: ידע, הבנה, יישום, אנליזה, סינתזה והערכה. בנוסף, סרטים מאפשרים פיתוח רגישות ומודעות לעצמי ולאחר.

מחקרים רבים מצאו שלמידה באמצעות סרטים, ובפרט כשהצפייה הייתה מודרכת על ידי שאלות מנחות - היא יעילה יותר. נמצא כי הנושאים שהופיעו בשאלות המנחות זכו לציונים גבוהים יותר, לעומת נושאים שהופיעו בסרטים אך לא הופיעו בשאלות המנחות, ולעומת רישום אישי ללא הנחיה ספציפית (בר אל, נוימאיר 2013). מורים רבים משתמשים בסרטים כאמצעי לגיוון ההוראה והמחשת הנושא. אפשרות אחרת לשילוב סרטים בתהליך ההוראה וההערכה, הינה מתן משימה לימודית בסוף נושא לימודי כאשר על התלמידים לחפש אחר סרט מתאים שידגים את התופעה/התיאוריה שנלמדה.

עוד על שילוב סרטים בהוראה כאן: <http://www.levladaat.org/content/1011>

וכאן: <https://www.edunow.org.il/edunow-media-story-93002>

ב. מטרות:

לזהות את הרעיונות המרכזיים ולדלות פרטים נדרשים בהתאם למטרות הצפייה וההאזנה. ליישם את הידע בהקשרים שונים. לבחון באופן ביקורתי את הטקסט הדבור והכתוב (מבחינת התוכן). להציג בכתב ובעל פה מידע ורעיונות באופן בהיר וממוקד בהתאמה למטרות. לעמוד בפני קהל ולהציג מידע בצורה קולחת ומשכנעת.	יכולות ליבה
לנתח בעיה, סוגיה או דילמה ממגוון נקודות מבט, קרי תאוריות שונות.	חשיבה ביקורתית
להשתמש במעבד תמלילים.	אוריינות דיגיטלית

<p>לקבל ולחלוק מידע - לשתף ידע, להימנע מהטיות בקבלת החלטות כמו התמקדות בידע משותף.</p>	<p>עבודת צוות</p>
--	--------------------------

ג. הנחיות למורה:

1. יש לחלק את הכיתה לקבוצות של שלושה תלמידים. (מומלץ לחלק מבעוד מועד את הקבוצות, חשוב שתהיה חשיבה על חברי הקבוצה, קבוצה מאוזנת, הטרוגנית, יחסים חברתיים וכו').
2. כל קבוצה בוחרת מקבלת תיאוריה אחרת ומנתחת סרט.
3. בחירת סרטים: המורה יכול לתת לתלמידים מספר אפשרויות של סרטים לבחירה או שכל קבוצה תבחר סרט מתאים לניתוח (ייתרון : רלוונטי, מעניין את הקבוצה) ניתן ומומלץ לבחור סרט דוקומנטרי.
4. יש לתת לתלמידים לפני הצפייה, את דו"ח הצפייה והמחווון שעליהם למלא.

ד. הנחיות כלליות:

מסגרת העבודה: העבודה מתבצעת בקבוצות של שלושה תלמידים.

פורמט הגשה:

- עבודה אחת לכל קבוצה. העבודה מוגשת מודפסת בתיקייה עם כריכה שקופה רכה.
- העבודה תוגש בנוסף בהעתק דיגיטלי לבחירתכם: דיסק און קי או באמצעות מייל.
- מצגת לפרזנטציה בכיתה (אורך המצגת בהתאם למספר המושגים במאגר המתייחסים לתיאוריה הרלוונטית)
- יש להקפיד על ניסוח, הגהה ופיסוק, אסתטיקה של המצגת והעבודה.
- עמידה בזמנים: מצ"ב לוח זמנים שימו לב כי יש להגיש את כלל המטלות בזמן המוגדר – משימה שלא תוגש בזמן תגרע מהציון הכולל של העבוד

ה. מבנה העבודה:

העבודה כוללת ארבעה חלקים:

חלק 1 : בניית דף מושגים לתיאוריה

- במסגרת חלק זה הנכם נדרשים לערוך מאגר מושגים של התיאוריה כולל הגדרות.
- דף זה יסייע לכם בניתוח הסרט ויישום מושגים.
- סיכום הפרק תוך התייחסות לכלל המושגים המופיעים בו והגדרתם באופן מלא.
- יצירת מפת מוח/מושגים של הפרק הנבחר

חלק 2- ניתוח סרט

שלב א: בחירת סרט מתאים לתיאוריה:

על מנת לבחור אם הסרט מתאים לכם לניתוח התיאוריה והמושגים התייחסו לנקודות הבאות:

- מהו נושא הסרט? עד כמה הוא מתאים לתיאוריה שאתם מתבקשים לנתח (מתוך מה שנלמד בשיעור)

- האם הסרט מתאים לצפייה מבחינת הלימה לגיל הצופים

- האם העלילה של הסרט מאפשרת ניתוח של הנושא?

- האם לסרט יש ערך מוסף/ מעורר שאלות/ מסר חינוכי?

לאחר שעניתם לעצמכם על השאלות הנ"ל, אשרו את הסרט אצל המורה.

שלב ב: ניתוח סרט

על מנת לנתח את הסרט יש לענות על השאלות הבאות תוך כדי צפייה. שלב זה יעזור לכם להתמצא בסרט ויקל עליכם את תהליך ניתוח הסרט.

מה? מהו מבנה הסרט? (התחלה, אמצע, סוף), מה מספר לנו הפתיח? מה ייחודי בו? מהי נקודת המפנה וכיצד

היא באה לידי ביטוי? מהי נקודת השיא וכיצד היא באה לידי ביטוי? מה סוג הסיום? מהו המיתוס, הסטריאוטיפ המוצג בסרט - או שהסרט בא לשבור?

מי?: מיהן הדמויות בסרט? מה הן מייצגות? מיהן הדמויות המרכזיות ומי הן המשניות? מדוע? מי מושך בחוטים במערכות היחסים בין הדמויות? מי מנהיג? מי מונהג?

מקום?: היכן ממוקמת (או מתרחשת) העלילה? מהי משמעות בחירת המקום? האם יש מקום מוגדר? אם אין, מדוע?

מתי?: מתי מתרחשת העלילה? באיזו תקופה בהיסטוריה? האם יש זמן מוגדר להתרחשות העלילה? אם אין, מדוע? מה המטרה במקרה כזה?

מדוע?: מה גרם להשתלשלות העניינים? האם היה ניתן למנוע זאת? אם כן, כיצד? באיזו נקודה?

שלב ג: יישום מושגים-ניתוח הסרט.

עליכם לבחור דמות אחת מתוך הסרט ולנתח אותה באמצעות המושגים שנלמדו בפרק. יש להשתמש בדוגמאות מתוך הסרט (סצנות מסוימות) המדגימות את המושגים. בעת השימוש במושגים בפעם הראשונה יש להגדיר אותם.

לדוגמא: בסרט "מלך האריות" ניתן לראות כי דמותו של סימבה עוברת תהליך שבו הוא מבנה את אישיותו. בסצנות שונות ניתן לראות כיצד סימבה מתנהל לפי המודל המבני של פרויד בסצנה שבה הוא בורח לבית הקברות לפילים (ניתן להוסיף קישור לסצנה אם יש) ניתן לראות כיצד האידי (הסתמי) אחד משלושת חלקי האישיות, החלק הפרימיטיבי והאינסטינקטיבי שתובע סיפוק מידי. חלק זה נמצא בלא מודע וכולל את כל האינסטינקטים המולדים. סצנה זו ממחישה כיצד סימבה נוהג על פי הדחפים שלו, הוא רוצה ללכת למרות

האיסור המפורש, וכמו כן תגובתו האימפולסיבית ל זאזו בקשר למלוכה, השיר "משתגע כבר מלך להיות" מבטא את הרצונות של האיד, הרצון להיות עכשיו ומייד מלך ולשלוט מה שמבטא את אינסטינקטים שלו וכו'....

· לאחר ניתוח הסרט באמצעות המושגים עליכם להתייחס לדילמה מוסרית אחת העולה מתוך הסרט/ בדמות או סצנה המתארת התנהגות של דמות. כתבו גם כיצד התיאוריה הייתה מסבירה אותה, ועונה עליה תוך התייחסות לתפיסה התיאורטית. ברמה הרחבה של התיאוריה (לא חייב התייחסות למושג מסוים).

טיפים לניתוח:

- מומלץ לסמן לכם בהדגשה את המושג אותו אתם מנתחים
- ערכו לעצמכם לפני הניתוח רשימה של המושגים ונסו לקשר אותם כמו בשמש אסוציאציות לדמויות או לסצנות או בצורה הפוכה לבחור דמות /סצנה ולרשום אילו מושגים קשורים ואז לכתוב את הניתוח בצורה של חיבור.
- ניתן ורצוי להוסיף תמונות / קטעי וידיאו מתוך הסרט באמצעות קישורים.
- מה הם הערכים העולים בסרט/ מהדמות? מה התיאוריה הייתה אומרת על זה?

חלק 3 - פרזנטציה

בשלב זה התוצר שלכם הוא מצגת / או כל דרך שבה תבחרו להציג את העבודה שלכם.

המצגת שלכם צריכה לכלול את הנקודות הבאות:

- שער- שם הסרט, שם התיאוריה, שמות חברי הקבוצה
- מפת מושגים /מיפוי מושגים של התיאוריה
- הצגה של הסרט – עלילה דמויות וכו'
- דוגמא לפחות לשניים מהמושגים מנותחים באמצעות הסרט
- * ניתן ורצוי לשלב בפרזנטציה קטעי וידיאו מתוך הסרט.
- *משך הפרזנטציה : 10-12 דקות.
- * כל תלמידי הקבוצה צריכים לקחת חלק בשלב זה.
- * יש לשלוח לאישור המורה את המצגת טרם ההצגה בכיתה לפי לוח הזמנים הקבוע.

שלב 4-רפלקציה אישית

שלב זה הוא שלב אישי- על כל אחד מחברי הקבוצה לענות בנפרד ולצרף את התשובות לעבודה הכללית. מטרת החלק הזה הוא תהליך חשיבה כללית ורחבה על העבודה וכמו כן על תהליכי עבודת הצוות. ניתן לכתוב באמצעות כתיבה חופשית (לפחות חצי עמוד) או להתייחס לשאלות (לא כשאלה תשוב אלא בצורת חיבור).

שאלות אפשריות להתייחסות:

שאלות המתייחסות לעבודה:

מאילו דברים נהנית במיוחד בזמן ביצוע המטלה? מדוע?
באילו בעיות/קשיים נתקלת תוך ביצוע המטלה? ממה נבע הקושי? איך פתרת את הקשיים?
מאילו דברים לא נהנית במיוחד בעת ביצוע המטלה? מדוע?
מה למדת תוך ביצוע המטלה על עצמך? על החומר הלימודי?
מהן המיומנויות שרכשת/ שדרגת/ יישמת במטלה זו?
עד כמה סייעה קבלת המחונן למטלה לביצוע המטלה והבנתה? הסבר כיצד. עד כמה עזר לוח התכנון זמנים להצלחת המשימה?
כיצד את/ה קושר/ת את נושא המטלה לחייך הפרטיים? תן/י דוגמא.

שאלות המתייחסות לפרזנטציה

-מה דעתך על דרך למידה זו? האם יעילה עבור התלמידים ועבור מי שמעביר - מה היה לך מאתגר בשלב זה? כיצד התמודדת?
מה הייתה נקודת החוזק שלך בשלב הזה? האם הכרת אותה לפני כן?
האם לדעתך הפרזנטציה שלכם השיגה את המטרה שלה?
שאלות המתייחסות לתהליך עבודת הצוות :
כיצד הייתה חלוקת העבודה בצוות? האם היו תפקידים מוגדרים? מה היה התפקיד שלך?
מה למדת על עצמך בכל הקשור לעבודת צוות? מה תשפר/תאמץ בעבודת הצוות שלך בפעמים הבאות? כיצד?
רשום אתגר אחד שהיה לכם כצוות, קושי שנתקלתם בו , ממה לדעתך הוא נבע? כיצד התמודדתם איתו

מחונן

תבחנים להערכה (קריטריונים) פרטני/קבוצתי	רמת ביצוע נמוכה	רמת ביצוע בינונית	רמת ביצוע גבוהה
סיכום הפרק הלימודי מיפוי המושגים בפרק. הגדרתם תוך התייחסות לתיאוריות הקשורות לפרק לצורך ניתוח. יצירת מפת מושגים 20 נקודות.	התלמידים לא מיפו כנדרש את המושגים. לא הציגו הגדרות או תיאוריות. לא ביצעו מפת מושגים.	התלמידים מיפו בצורה חלקית את מושגי הפרק. חסרים חלק מהמושגים.	התלמידים מיפו בצורה מלאה את מושגי הפרק הרלוונטיים לניתוח הסרט.

17-20 נק'	9-17 נק'	0-8 נק'	
ענה באופן מלא על כל השאלות. 4-5 נק'	ביצע באופן חלקי את השאלות. אין התייחסות לכל השאלות. 2-3 נק'	לא ביצע כלל. התייחסות קצרה לשאלות 0-2 נק'	דו"ח צפייה בסרט - חמשת הממ"ים 5 נקודות
התלמידים יישמו את המושגים והתיאוריות בצורה נכונה ומלאה תוך שימוש בתכני הסרט והדגמתם. הסצנות שנבחרו מדגימות את המושגים. 20-25 נק'	התלמידים יישמו את המושגים והתיאוריות בצורה חלקית וההדגמה של המושגים בסרט היא חלקית. אין קשר לסצנות שנבחרו או מדגימות חלקית את המושגים שנבחרו 11-19 נק'	התלמידים לא יישמו את המושגים והתיאוריות כנדרש. חסר הקשר בין הצגת המושגים להדגמתם בסרט. אין קשר לסצנות שנבחרו 0-10 נק'	יישום: ניתוח הסרט באמצעות מושגים/ עקרונות/ תיאוריה המתייחסים לעלילת הסרט או לסצנה/סצנות מתוך הסרט. 25 נקודות
הדילמה המוסרית מוצגת באופן מלא. הסבר התיאוריה את הדילמה נכון ומקיף. 8-10 נק'	הדילמה הוצגה בצורה חלקית. יש הסבר חלקי כיצד התיאוריה מסבירה את הדילמה. 5-7 נק'	התלמידים לא הציגו את הדילמה המוסרית. התלמידים לא קישרו את התיאוריה לדילמה. 0-4 נק'	יישום: ניתוח דילמה מוסרית המופיעה בסרט 10 נקודות

<p>הצגה רהוטה. מידע רלוונטי שהועבר לתלמידים בצורה מעניינת. שליטה בחומר הלימודי מצגת רהוטה. מידע רלוונטי שהועבר לתלמידים בצורה מעניינת. מופיעים כל המושגים.</p> <p>17-20 נק'</p>	<p>התלמידים שלטו חלקית בחומר, הציגו בצורה לא ברורה את חומרי הלמידה המצגת נעשתה באופן חלקי. חסר מידע רלוונטי. חסרים מושגים או ניתוח חלקי.</p> <p>9-17 נק'</p>	<p>התלמידים לא הציגו את המצגת, העברת המידע נעשתה תוך כדי הקראה של המצגת. התלמידים לא העבירו בצורה רהוטה לא שלטו בחומר התלמידים לא הכינו מצגת, המצגת לא מכילה את המידע הנדרש – מושגים וניתוח.</p> <p>0-8 נק'</p>	<p>יצירת מצגת + פרזנטציה בכיתה. התלמידים יציגו את עיקרי הניתוח בפני הכיתה באמצעות מצגת. הקו המנחה של המצגת הם מושגי הפרק/ התיאוריה ואופן יישומם בסרט.</p> <p>20 נקודות</p>
<p>התלמידים הגישו מטלה כתובה אסתטיקה, בצורה יצירתית ומקורית. עמדו בלוח הזמנים.</p> <p>8-10 נק'</p>	<p>התלמידים הגישו עבודה שחסרה מבחינת מספרי עמודים, שער או מרכיבים אחרים. התלמידים עמדו באופן חלקי בלוח הזמנים.</p> <p>5-7 נק'</p>	<p>התלמידים הגישו עבודה שאינה מסודרת, ואינה ברורה מבחינת צורתה החיצונית. התלמידים לא עמדו בלוח הזמנים.</p> <p>0-4 נק'</p>	<p>אסתטיקה, ועמידה בלוח זמנים 10 נקודות</p>
<p>התלמיד התייחס בצורה מעמיקה לכל השאלות המנחות שהוצגו.</p> <p>10-9 נק'</p>	<p>התלמיד התייחס בצורה מעמיקה רק ל 2 מהשאלות המנחות שהוצגו.</p> <p>8-6 נק'</p>	<p>התלמיד לא התייחס לשאלות שהוצגו וכתב בצורה חופשית</p> <p>0-5 נק'</p>	<p>רפלקציה אישית התייחסות לתהליך הלמידה ולתוכן. קוגניציה ומטא-קוגניציה. 10 נקודות</p>
			<p>סיכום 100 נקודות.</p>

סרטים מומלצים

מאגר סרטים וסדרות מומלצים בסוציולוגיה

משפחה בהסעה, סדרה משפחה מודרנית, פרוייקט משפחות – כאן 11, פריפרייה אימפריה – דוקו, קרדשיאן, קוקה בע"מ, הבוזגלוס, שטיסל, אהבה חדשה, חתונה ממבט ראשון, אל הורות – סדרה כאן 11, תכנית תחקיר - זמן אמת – לא שומרות בבטן – פונקאות, תחקיר מיכל סלה – אלימות במשפחה, פתאום משפחה

[מאגר סרטים שעוסקים במשפחה](#)

מאגר סרטים וסדרות מומלצים בפסיכולוגיה

[מאגר סרטים לניתוח פרויד](#)

השמיניסטית

[ניתוחים פסיכולוגיים לסרטים וסדרות](#)

מחקרי שוק עבודה ומצגת מנהלים - כלכלה

א. מבוא ורציונל:

תחום הכלכלה הגלובלית מזמן שינויים מהירים בשוק העבודה המודרני. משימה זו מאפשרת לתלמידים, בחירת חברה ישראלית גלובלית ופורצת דרך. הצגת מאפיינים מרכזיים וייחודיים בכל הקשור למאפייני ההון האנושי שבה, מבנה השכר, תמריצים חומריים, שאינם חומריים ותמריצים משולבים, והמודל העסקי לפיו היא פועלת. בהמשך יבנו התלמידים מצגת משקיעים, אותה יציגו בפני תלמידי המגמה ויזכו למשוב עמיתים המתייחס לאיכות המצגת, טיב המחקר ואופן העברת המסרים הכלכליים.

ב. מטרות:

בחירה, איסוף והצגת מאפיינים ייחודיים בהיבט שוק העבודה לחברה העסקית, מטרות דידקטיות, לפי העדפת המורה וצרכי התלמידים:

1. מטרות בתחום התוכן:

- התלמידים יבחרו מאפיינים כלכליים ייחודיים לחברה העסקית.
- התלמידים יסיקו מסקנות מתוך נתוני החברה ומאפייניה.
- התלמידים יציעו המלצות למדיניות כלכלית וחברתית במצגת המנהלים.
- התלמידים יבחינו בין מקור נתונים מהימן ומדעי למקור שאינו מדעי.

מטרות מתחום מיומנויות חשיבה

- התלמידים יישמו אסטרטגיות ניתוח והשוואה
- התלמידים ילמדו לבצע איסוף נתונים וכתובת חקר

2. מיומנויות בתחום הערכים

- התלמידים יגדירו ערכים החשובים להם המנחים מדיניות כלכלית וחברתית.

3. מטרות בתחום החברתי רגשי

- התלמידים ישתפו פעולה עם חבריהם לקבוצה בהכנת המשימות: עבודת שיתופית ומצגת מנהלים.

הנחיות לתלמיד:

בחרו חברה פורצת דרך בתחום הכלכלה הישראלית הגלובלית, נמקו את בחירתכם. הכינו עבודה קבוצתית קצרה אודות החברה. עמדו על המאפיינים הייחודיים של החברה הנבחרת בכל הקשור למאפייני שוק העבודה: איכות וכמות ההון האנושי, מבנה השכר, תמריצים חומריים, לא חומריים ומשולבים, המוענקים לעובדיה והמודל העסקי בו היא פועלת.

הציגו את המודל העסקי לפיו החברה פועלת:

- 1.1. סביבת הארגון – סביבה חברתית, כלכלית, טכנולוגית ומשפטית.
- 1.2. המוצרים והשירותים אולם הארגון משווק.
- 1.3. תיאור המתחרים המקומיים והבינלאומיים.
- 1.4. תיאור הספקים של החברה ומאפייניהם.

בניית מצגת מנהלים לחברה המתייחסת ל: מאפייני החברה, מידע תעסוקתי ושיווקי על החברה ומתחריה. ולבסוף, המלצות והצעות לאסטרטגיות ניהול פורצות דרך לחברה, בדגש על ניהול ההון האנושי והתעסוקתי של עובדיה.

מישוב עמיתים המתייחס ל – איכות המצגת, טיב המחקר ואופן העברת המסרים. הכנת רפלקציה אישית על פי ההנחיות בחוברת זו.

מחונן להערכת הערכה החלופית - מחקרי שוק עבודה ומצגת מנהלים

תבחינים להערכה	רמת ביצוע נמוכה	רמת ביצוע בינונית	רמת ביצוע גבוהה
בחירת חברה פורצת דרך מתחום הכלכלה הגלובלית הישראלית והנמקת הבחירה (10 נקודות)	התלמידים בחרו חברה שאינה מתחום הכלכלה הישראלית הגלובלית ושאינה עשייה פורצת דרך.	התלמידים בחרו חברה שהינה מתחום הכלכלה הישראלית והגלובלית, א אין בה עשייה פורצת דרך ואין הנמקה מלאה לבחירתה.	התלמידים בחרו חברה פורצת דרך מתחום הכלכלה הישראלית והגלובלית וידע לנמק את בחירתו.
הצגת המאפיינים הייחודיים של החברה בכל הקשור בשוק העבודה (20 נקודות)	התלמידים התייחסו רק למאפייני ההון האנושי ולא למבנה השכר ולמבנה התמריצים המשולבים בחברה.	התלמידים התייחסו למאפייני ההון האנושי ולמבנה השכר אך לא לתמריצים השונים המשולבים בחברה.	התלמידים התייחסו באופן מלא ונכון לכל מאפייני ההון האנושי של החברה, לרבות איכות הון אנושי, מבנה שכר ותמריצים.
הצגת המודל העסקי של החברה שנבחרה	התלמידים הציגו רק את סביבת הארגון ולא את המוצרים, המתחרים והספקים.	התלמידים הציגו את סביבת הארגון, המוצרים והשירותים המשווקים, אך לא התייחס למתחרי המקומיים והבינלאומיים ולא	התלמידים התייחסו לכל מרכיבי המודל העסקי הנדרש: סביבת ארגון, מוצרים ושירותים משווקים, מתחים

תבחינים להערכה	רמת ביצוע נמוכה	רמת ביצוע בינונית	רמת ביצוע גבוהה
(20 נקודות)	0-11 נקודות)	12 - 16 נקודות)	מקומיים ובינלאומיים וספקים. (17 - 20 נקודות)
בניית מצגת משקיעים	0-14 נקודות)	15-19 נקודות)	20-25 נקודות)
התלמידים הכינו מצגת שהתייחסה רק למאפייני הארגון ולא התייחסה למידע תעסוקתי ושיווקי ולא הציגה המלצות מדיניות.	התלמידים הכינו מצגת הכוללת מאפייני הארגון, מידע תעסוקתי ושיווקי על החברה ומוצריה, אך לא התייחס להמלצות ולהצעות מדיניות.	התלמידים הכינו מצגת הכוללת את כל מרכיביה: מאפייני הארגון, מידע תעסוקתי ושיווקי אודות החברה ומתחריה וכן המלצות להצעות אסטרטגיה לניהול מיטבי של החברה בעתיד.	
מישוב עמיתים.	0-6 נקודות)	7-8 נקודות)	9-10 נקודות)
התלמידים לא התייחסו באופן מובנה ומנומק לכל שלושת המרכיבים במשימת מישוב עמיתים, אלא רק לאיכות המצגת.	התלמידים התייחסו ובאופן מובנה למשימת מישוב עמיתים, אך רק לאיכות המצגת ולטיב המחקר.	התלמידים התייחסו באופן מובנה ומעמיק לשלושת מרכיבי תהליך מישוב העמיתים: איכות המצגת, טיב המחקר ואופן העברת המסרים.	
- פרטני - הכנת רפלקציה אישית בהתאם לשאלות המנחות שהוצגו בפני התלמידים.	0-5 נקודות)	6 - 8 נקודות)	9 - 10 נקודות)
התלמיד התייחס באופן שטחי או לא התייחס כלל לשאלות המנחות שהוצגו.	התלמיד התייחס בצורה מעמיקה רק ל 2 מהשאלות המנחות שהוצגו.	התלמיד התייחס בצורה מעמיק לכל השאלות המנחות שהוצגו.	

המשפט המבויים - ככלי להערכה חלופית

המשפט המבויים הוא כלי לימודי, המאפשר לקבוצה של תלמידים לדמות הליך משפטי תוך התמודדות עם סוגיה אקטואלית מחיי היום יום. הנושא נבחר על ידי מורה המגמה. למעשה, המשפט מאפשר לתלמידים המשתתפים בו התנסות ייחודית בתפקיד כלשהו מהעולם המשפטי: עו"ד/סניגור/שופט וכיוב'

עשרה תלמידים, אשר נבחרים על ידי המורה מנתחים את המצב המשפטי בקבוצות – אחת לייצוג העותרים (או התובעים), והשנייה לייצוג המשיבים (או הנתבעים) – ולאחר מכן מייצגים את הצדדים בהליך. שאר תלמידי הכיתה משמשים כחבר מושבעים. עפ"י קריטריונים מובנים ומוכתבים מראש.

בסיום תהליך העבודה נערך משפט מבויים פומבי בפני הכיתה. למשפט מוזמנים תלמידי המגמה, הורים, מורים ומכובדים נוספים. ניתן להשתמש במשפט המבויים כאמצעי לשווק המגמה בערב מגמה. לכל צד ייתן זמן קצוב להצגת טיעונו ובסיום המשפט ינתן פסק הדין. מדובר בחוויה ייחודית אשר לא רק מעשירה את המשתתפים אלא אף תורמת לפיתוח יכולות החשיבה מסדר גבוה, הצגת טיעונים עמידה מול קהל ועבודת צוות.

הקדמה למורה:

1. מומלץ להפוך את המשפט המבויים לכלי רב-שנתי ורב-פעמי. משמע במהלך שלוש שנות לימוד מד"ח יתקיימו מספר משפטים מבויים על מנת ליצור רמות מעורבות גבוהה לכלל תלמידי הכיתה.
2. המשפט המבויים העוסק בסוגייה חברתית רלוונטית נוגע בכלל שכבות ביה"ס ואף בסגל. על כן מומלץ לחבר בין שכבות ולשלוח את תלמידי המגמה לשכבות נמוכות על מנת ללמד נושאי הויכוח ולהזמין, בהתאם, את תלמידי השנים הללו לצפות בוויכוח.
3. כחלק מיוקרת המגמה, ובכפוף כמובן לרמת המשפט המצטיירת, מומלץ להזמין אנשי סגל בכירים בביה"ס (רכז שכבה, רכז מגמה, מנהל חט"ע או מנהל ביה"ס) לצפות בדיון.

מיומנויות המשפט המבויים:

מיומנויות (מטרות)	תיאור הפעילות
מיומנויות קוגניטיביות	אוריינות לשונית: איתור מידע, פרשנות והיסק להסיק מסקנות, להציע פרשנות על סמך הכתוב או הנאמר ולנקוט עמדה בנוגע אליהם
חשיבה ביקורתית	חשיבה ביקורתית להגדיר ולהשתמש בתבחינים (קריטריונים מתאימים)
אוריינות מידע	אוריינות מידע להבין איזה מידע נדרש (ניסוח בעיה, זיהוי מושגי מפתח, הצגת שאלות רלוונטיות)

<p>-להאמין ביכולת להתמודד עם מצבים שונים בחיים efficacy-Self - להאמין ביכולת להתמודד בהצלחה עם משימות, להוציא לפועל פעולות ולהתגבר על אתגרים.</p> <p>- תחושת מסוגלות להאמין ביכולת להתמודד עם מצבים שונים בחיים (efficacy-Self -) להאמין ביכולת להתמודד בהצלחה עם משימות, להוציא לפועל פעולות ולהתגבר על אתגרים.</p>	<p>מיומנויות תוך אישיות-sel (מטרות בתחום הערכי רגשי)</p>
<p>הבנת האחר להכיר ולהבין את נקודת המבט של האחר (taking perspective) ואת התנהגותו</p> <p>זיהוי מצבים חברתיים לזהות תהליכי חשיבה וקבלת החלטות קבוצתיים - לגלות מודעות לתהליכי חשיבה קבוצתיים, להביע עמדה ולאפשר הבעת דעות של אחרים בכדי להגיע להחלטות מושכלות.</p>	<p>מיומנויות בין אישיות-sel (מטרות בתחום ההתנהגותי)</p>
<p>אחריות גלובאלית לגלות אחריות ואכפתיות כלפי סוגיות מקומיות וכלל עולמיות - הכרות עם סוגיות גלובליות (כגון, התחממות גלובלית, כלכלה גלובלית, עוני) והקשרים בין התחומים השונים והמגמות בעולם.</p>	<p>אוריינות גלובלית</p>
<p>התוצר הוא עריכת המשפט המבוים שיוצג במליאה שתסודר כמו בבית משפט לאירוע זה יוזמנו: מנהל בית הספר, רכזי שכבה, רכז פדגוגי, ערב הורים</p>	<p>תוצרים + רפלקציה פרטנית</p>
	<p>מחונן (לצורך מחונן מפורט)</p>

הנחיות למורה: שלבי העבודה וחלוקה לזמנים

1. שיעור 1- הצגת עולם התוכן ממנו נגזרת הדילמה והצגת הטענות בהן יעסקו הקבוצות השונות בכול דילמה ישתתפו 10 תלמידים כטוענים והשאר שישמשו כקהל ולאחר מכן מתחלפים (התלמידים שישמשו כקהל יהיו טוענים בדילמה אחרת)
2. שיעור 2 -חלוקת תלמידים הכיתה לתפקידים וניסוח טיעונים בקבוצות בעבור כול דילמה תהיינה 2 קבוצות- האחת מצדדת והשנייה מתנגדת.
3. שיעור 3 התלמידים יגישו את דף הסיכום המבוסס על מקורות אקטואליים, חומר הלימוד וחומר תיאורטי שרלוונטי לנושא חלק זה מקדים להצגה בכיתה ומוגש לאישורו של המורה.

* קבוצה מספר 1 – (5 תלמידים) המצדדת בטענה.

על כל תלמיד לכתוב 2 נימוקים על מושגים ותיאוריות מהחומר הנלמד

הקבוצה תבחר את 5 הטיעונים הטובים שיוצגו במשפט

* קבוצה מספר 2 – (5 תלמידים) המצדדים בטענה מנוגדת.

על כל תלמיד לכתוב 2 נימוקים על מושגים ותיאוריות מהחומר הנלמד

הקבוצה תבחר את 5 הטיעונים הטובים שיוצגו במשפט

* קהל – חבר מושבעים – תפקידו של כל תלמיד בקהל להעריך טיעוני הקבוצות.

ציון מ-1-4

* הסבר קצר שמוקדש להבנת הקריטריונים שעל פיהם תתבצע ההערכה.

4. המשפט עצמו:

הכנות מקדימות:

* הכיתה/ה המרחב יסודר כבית משפט. הכיתה תחולק לארבעה חלקים: האחד לקהל, השני לעמדת השופטים, השלישי והרביעי לקבוצות הטוענות.

* כדי לשוות לשיעור אווירה חגיגית ורצינית ניתן להוסיף אביזרים שונים החל מפאות, כובעים, מפות לשולחן ועוד דוגמאות המאפשרות עיצוב של המרחב הלימודי כשונה מכיתת הלימוד.

* יש לארגן מקום ישיבה לחמשת תלמידי קבוצה א' ומולם חמשת תלמידי קבוצה ב'.

ממול יש לארגן מקום ישיבה לשופטים ומאחוריהם לשאר תלמידי הכיתה המייצגים חבר מושבעים.

* לפני תחילת העימות על כל תלמיד מחבר המושבעים להצטייד בטבלת ניקוד הטיעונים וכלי כתיבה. מצ"ב הטבלה בנספח.

שופט: (מורה או יועץ חיצוני)- תפקידו לבחון את נכונות הטענות המוצגות על ידי כל אחת מהקבוצות (בקיאות בחומר הנלמד)

* אפשר להזמין שופט חיצוני.

עריכת המשפט

* המורה מנחה את המשפט ומאפשר לכל קבוצה (ולכל אחד מחבריה) להציג את טיעוניה.

* כל תלמיד בקהל (חבר המושבעים) יעריך את טיעון כל אחד מחברי הקבוצה בציון 1-5.

הקריטריונים להערכה (אפשר לחשב כך שכול קריטריון = 1 נקודה)

o עד כמה הטיעונים שהשמיע התלמיד ברורים.

o עד כמה התלמיד הציג בצורה מכובדת את טיעונו.

o הציג עמידה טובה בפני הקהל.

o עד כמה הטיעונים שהציג התלמיד קשורים לחומר הנלמד.

* ציוני הקהל יועתקו על ידי חשב הקהל .

* המורה השופט -יעריך את בקיאות התלמידים בחומר הנלמד ואופן הצגתם בציון 1-4

✓ חשב כללי- מחשב ציון ממוצע בין הציון של הקהל, ציונו של המורה השופט. זהו ציונה הסופי של כל קבוצה ועל פיו תוכרז הקבוצה המנצחת.

הערות:

* על המורה לקבוע את מספר הסיבובים. ניתן להסתפק בסיבוב אחד בלבד בו כל קבוצה תציג את

טיעוניה. ניתן לקבוע שני סיבובים לכל קבוצה כאשר הסיבוב הראשון יוקדש להצגת הטיעונים

והסיבוב השני לביקורת טיעוני הקבוצה המתחרה. [כל סבב = שיעור של 45 דקות].

* הערכה פרטנית לתלמיד בהצגת טיעונו תחייב שכל תלמיד ידבר. על כן יש להקפיד שבכל סבב כל חברי הקבוצה מדברים.

* צריכה להיות חלוקה ותיאום בין חברי הקבוצה בנוגע לטיעונים השונים שכל אחד מן התלמידים יציג על מנת של תהיה חזרה מיותרת.

* **ניתן לפרק את מערכת הצגת הטיעונים למספר קבוצות כך ששלושה תלמידים ינסחו ויציגו**

טיעון אחד מבין כמה טיעונים של צד בויכוח. הדבר יאפשר הערכה פרטנית והשתתפות רחבה

יותר של תלמידים במערכת הטיעונים.

5. **רפלקציה** - בסוף המשפט כל תלמיד שהשתייך לאחת הקבוצות יכתוב רפלקציה אישית.

6. **שימוש במחולל טיעונים מקוון**- מחולל הטיעונים Tricider יכול לסייע בפעילות מסוג משפט מבויים, כחלק מהשלב המקדים של ניסוח הטיעונים.

דוגמאות מלימודי הסוציולוגיה שבהם ניתן לעשות משפט מבויים :

פונדקאות, קוהבטציה, החלטה של זוגות לא להביא ילדים(אל-הורות), גירושין, פתיחת תיק אימוץ לזוגות חד מיניים ועוד.

דוגמאות מלימודי הפסיכולוגיה שבהם ניתן לעשות משפט מבויים :

פרויד מול רוג'רס, פסיכולוגיה או פסיכולוגיה חיובית, מוטיבציה פנימית או חיצונית ללמידה, שיטות הרגעה טובות ועוד.

דוגמא מורחבת מתחום הסוציולוגיה:

מבנה המשפחה: מעמד האישה בחברה - הערבית והיהודית בהתאם

עניין זה מעורר דיון ציבורי ער כלפי התופעה בחברה הערבית ובין שאלת רוב-מיעוט ויחס לאישה בחברה היהודית. מדובר בשאלה העומדת בבסיס היחס בין חברה מסורתית ומדינה מודרנית, מעמד הדת בחברה, ניתוח היחסים בין המינים בחברות השונות ועוד.

התלמידים יתבקשו לצפות בסרטון העוסק בקבוצת רכיבת אופניים של נשים ערביות.

<https://www.kan.org.il/item/?itemid=103060>

(המורה יכול להתאים כל סרטון או סרט לפי הרגישויות התרבותיות הרלוונטיות)

לאחר הצפייה בסרטון התלמידים יקדמו דיון ביניהם לגבי הלגיטימציה של ההשתתפות של הנשים בקבוצת הרכיבה ובעצם כמעין דוגמה מייצגת למעמד האישה הערבייה בנושאים הנ"ל לפי המודל שהוצג מעלה. למשל, צד אחד ינסה לנמק את נקודת המבט הפונקציונליסטית-מסורתית שמלכתחילה מסייגת פעילויות כאלה. הצד השני ינסה לנמק את נקודת המבט הליברלית-פמיניסטית(למשל באמצעות תפיסות מאקרו של קונפליקט) על הנושא ובעצם לטעון כי המגבלה שהייתה - עבר זמנה.

לסיכום, להתחלק לקבוצות:

קבוצה 1 : מצדדת בעמדה המסורתית, על כל תלמיד לכתוב 2 נימוקים על בסיס מושגים ותיאוריות מהחומר הנלמד

קבוצה מס 2 מצדדת בעמדה השוויונית, על כל תלמיד לכתוב 2 נימוקים על בסיס מושגים ותיאוריות מהחומר הנלמד.

דוגמאות מתחום מדע המדינה : גון טיוארט מיל , מונטסקייה והפרדת רשויות

הדוגמא תתייחס לתחום הדעת של מדע המדינה

ההוגה מתוך ה 30% גון סטיוארט מיל וגבולות התערבות המדינה בחיי הפרט

התלמידים יתבקשו לקרוא את האירוע הבא שמתייחס למשבר האקלים וזיהום אויר

עמותת " אזרחים למען הסביבה " הגישה השבוע בקשה לאישור תביעה ייצוגית בבית המשפט המחוזי בירושלים נגד עשרות מפעלים וחברות הכימיקלים ובתי הזיקוק השונים שפועלים במפרץ חיפה. העמותה טוענת כי החברות התרשלו והפרו, בין היתר, את הוראות חוק אוויר נקי וגרמו לחלק מתושבי חיפה לחלות בסרטן הריאות. זו הבקשה הראשונה המוגשת בישראל לאישור תביעה נגד נזק המוני שנגרם למי שנחשף אליו.

המקור:

<https://www.themarker.com/law/2019-07-17/ty-article/0000017f-dbce-df9c-a17f-ffde2a5c0000>

מצד אחר תעשיינים בתעשיות הפטרוכימיות במפרץ חיפה פתחו הבוקר (יום ג') בקמפיין נגד המאמץ לסגירת המפעלים הם טוענים כי סגירת המפעלים תביא דווקא לעלייה בזיהום האוויר ולפגיעה אנושה במשק ובעצמאות האנרגטית של ישראל. על פי ניתוח נתוני פליטות המזהמים באזור מפרץ חיפה של המשרד להגנת הסביבה, התחבורה יוצרת פי 2 זיהום מאשר התעשיות.

המקור : <https://www.ynet.co.il/environment-science/article/r1ouavJaw>

עניין זה הגיע לבית המשפט שם ישב ג'ון סטיוארט מיל.

כל מה שעליכם לעשות הוא :

להתחלק לקבוצות

- קבוצה 1 : מצדדת בעמדה של העמותה על כל תלמיד לכתוב 2 נימוקים על מושגים ותיאוריות מהחומר הנלמד
- קבוצה מס 2: מצדדת בעמדה של התעשיינים על כל תלמיד לכתוב 2 נימוקים על מושגים ותיאוריות מהחומר הנלמד
- קבוצה מס 3: המושבעים צריכים לשפוט בסוגייה שעומדת בפניהם .

הנחיות לתלמידים :

במשפט המבנים אתה נדרש לנסח טיעונים בהתאם לתפקידך במשפט. בעבור כול דילמה תהיינה 2 קבוצות- האחת מצדדת והשניה מתנגדת.

* קבוצה מספר 1 – (5 תלמידים) המצדדת בטענה.

על כל תלמיד לכתוב 2 נימוקים על מושגים ותיאוריות מהחומר הנלמד

הקבוצה תבחר את 5 הטיעונים הטובים שיוצגו במשפט

* קבוצה מספר 2 – (5 תלמידים) המצדדים בטענה מנוגדת.

על כל תלמיד לכתוב 2 נימוקים על מושגים ותיאוריות מהחומר הנלמד

הקבוצה תבחר את 5 הטיעונים הטובים שיוצגו במשפט

הערכת המטלה: הערכת המטלה נחלקת להערכה פרטנית וקבוצתית על פי פירוט הקריטריונים להלן:

במחון המצורף למטה ישנו פירוט של רמות הביצוע השונות לכל קריטריון. חשוב מאוד להציג את המחון בפני התלמידים על מנת שידעו מראש על מה יוערכו.

הערכה פרטנית (60 נקודות)

- | | |
|-----------|---|
| 20 נקודות | 1. עמידה מול קהל- התלמיד הציג את הדברים בצורה ברורה ומשכנעת |
| 10 נקודות | 2. רפלקציה אישית |
| 15 נקודות | 3. הערכת עמיתים- ציון התלמיד עפ"י חבר המושבעים |
| 15 נקודות | 4. הערכת השופטים- ציון התלמיד עפ"י צוות השופטים |

הערכה קבוצתית (40 נקודות)

- | | |
|-----------|--|
| 20 נקודות | 5. הקבוצה כתבה 5 טיעונים הגיוניים הקשורים למושגים/ תיאוריות |
| 20 נקודות | 6. הקבוצה שיתפה פעולה ועבדה בצוות בשלב הכנת הטיעונים ובמשפט עצמו |

- קישור בין המושגים לתיאוריות/מחקרים שנלמדו.
- מתן הגדרות נכונות למושגים והבחנה ביניהם.
- התבטאות בכתב- ניסוחים נהירים ומדויקים.
- עבודת צוות- שיתוף פעולה וחלוקת עבודה בצורה שוויונית.

טבלת הערכת טיעונים

הנחיות:						
לפניך שתי טבלאות: האחת בעבור קבוצת הטוענים בעד והאחת בעבור קבוצת הטוענים נגד.						
בעבור כל טוען יש לציין את שמו במקום המתאים.						
יש לסמן V או X בכל אחת מהעמודות בעבור כל טוען.						
V – מסמן שהתלמיד עמד בקריטריון. X – מסמן שהתלמיד לא עמד בקריטריון.						
לפניך דוגמה למילוי שאלון:						
מספר	שם התלמיד	טיעון ברור	הטיעון נשען על חומר הלימוד	הוצג מכובד	עמידה מול קהל	ציון סופי מ-0 עד 4
1	ישראל ישראלי	V	V	X	V	3
טיעונים בעד הטענה						
מספר	שם התלמיד	טיעון ברור	הטיעון נשען על חומר הלימוד	הוצג מכובד	עמידה מול קהל	ציון סופי מ-0 עד 4
1						
2						
3						
4						
5						
טיעונים נגד הטענה						

מספר	שם התלמיד	טיעון ברור	הטיעון נשען על חומר הלימוד	הוצג מכובד	עמידה מול קהל	ציון סופי מ-0 עד 4
1						
2						
3						
4						
5						

מחון להערכת משפט מבוים

תבחינים להערכה פרטני/קבוצתי	רמת ביצוע נמוכה	רמת ביצוע בינונית	רמת ביצוע גבוהה
פרטני: עמידה מול קהל- התלמיד הציג את הדברים בצורה ברורה ומשכנעת	התלמיד הציג את הדברים בצורה ברורה ומשכנעת באופן חלקי, וגם הקישור למושגים שנלמדו	התלמיד הציג את הדברים בצורה ברורה ומשכנעת למושגים שנלמדו	התלמיד הציג את הדברים בצורה ברורה ומשכנעת מאוד וקשורה למושגים שנלמדו
20 נקודות	1-8 נקודות	9-13 נקודות	14-20 נקודות
פרטני: רפלקציה \ דף סיכום	התלמיד התייחס לשאלה אחת בצורה שטחית ולא מפורטת או אי מענה על השאלות.	התלמיד התייחס לשתי שאלות בצורה שטחית ולא מפורטת או אי מענה על שאלה.	התלמיד התייחס לכל השאלות בצורה מפורטת ומנומקת.
10 נקודות	(1-4 נקודות)	(5-7 נקודות)	(8-10 נקודות)
פרטני: ציון התלמיד עפ"י ציון חבר המושבעים	התלמיד קיבל ציון נמוך בהערכת עמיתים (4-5)	התלמיד קיבל ציון בינוני בהערכת העמיתים	התלמיד קיבל ציון גבוה בהערכת העמיתים
15 נקודות	(1-5 נקודות)	(6-10 נקודות)	(11-15 נקודות)
פרטני: הערכת השופטים- ציון התלמיד עפ"י צוות השופטים	התלמיד קיבל ציון נמוך בהערכת השופטים	התלמיד קיבל ציון בינוני בהערכת השופטים	התלמיד קיבל ציון גבוה בהערכת השופטים
15 נקודות	(1-5 נקודות)	(6-10 נקודות)	(11-15 נקודות)

<p>התלמידים כתבו טיעון רלוונטי וקישרו את טיעוניהם למושגים / תאוריות ומעלה מהחומר הנלמד</p> <p>10-15 נקודות</p>	<p>התלמידים השתמשו וקישרו את הטיעונים הרלוונטיים למושג אחד/ שניים מהחומר הנלמד.</p> <p>6-10 נקודות</p>	<p>התלמידים כתבו טיעונים לא רלוונטיים או לא קישרו את הטיעונים למושגים/ תאוריות מהחומר הנלמד</p> <p>1-5 נקודות</p>	<p>קבוצתי: התלמידים כתבו טיעונים רלוונטיים וקישרו את הטיעונים למושגים/ תיאוריות.</p> <p>15 נקודות</p>
<p>התלמידים שיתפו פעולה. הייתה חלוקת עבודה שיוויונית בהכנת המשפט ובבחירת הטיעונים המרכזיים.</p> <p>(15-20 נקודות)</p>	<p>התלמידים לא שיתפו פעולה באופן מלא. לא הייתה חלוקת עבודה שיוויונית בהכנת המשפט ובבחירת הטיעונים המרכזיים- שניים עבדו יותר מאחרים.</p> <p>(6-14 נקודות)</p>	<p>התלמידים לא שיתפו פעולה כלל. לא הייתה חלוקת עבודה שיוויונית בהכנת המשפט ובבחירת הטיעונים המרכזיים. אחד עבד יותר מאחרים.</p> <p>(1-5 נקודות)</p>	<p>קבוצתי: הקבוצה שיתפה פעולה ועבדה בצוות במהלך בשלב הכנת הטיעונים ובמשפט עצמו</p> <p>20 נקודות</p>

נייר עמדה ככלי להערכה חלופית

נייר עמדה הוא מעין מאמר קצר המציג עמדה של כותב או קבוצה בנושא מסוים במטרה להביאו למודעות הקורא או לשכנעו. נייר עמדה צריך להיות כתוב באופן לוגי, תוך שימוש באסטרטגיית הטיעון, ומבוסס על המאמרים של תוכנית הלימודים או על מושגים ותיאוריות. נייר עמדה יכול להיכתב סביב סוגיה עקרונית תיאורטית או ערכית בתחום הדעת. נייר עמדה מהווה אמצעי לסיכום נושא לימודי וחלופה להערכת הלומדים. חלופה זו מעודדת ללמידה אקטיבית ובודקת את הבנת הנושא ויישומו ומעודדת את הלומד לחשוב ולנקוט בעמדה ולהביעה בצורה מושכלת ורציונאלית. בפרק הרחבה וההעמקה בתחומי הדעת השונים, נדרשים המורים להוראה ודרכי הערכה חלופיות. אחת מההערכות החלופיות המוצעות היא השימוש בנייר עמדה.

מורים המעוניינים לפתח נייר עמדה כמטלת ביצוע מוזמנים להיכנס לאתר [מה חדש במד"ח](#)

תיאור הפעילות	מיומנויות (מטרות)
התלמידים יתנסו באיתור מידע הרלוונטי לנושא הנידון. התלמידים יתנסו במיזוג מידע ממקורות שונים. התלמידים יעריכו את תקיפות ומהימנות המידע. התלמידים יפיקו טקסט המנוסח באופן בהיר ומאורגן. התלמידים ינסחו טענה ברורה בתחום הדעת. תלמידים ינסחו נימוקים (מסוג ראייה או הסבר) לטענה, בהתבסס על מאמרים שקראו, תוך שימוש במושגים ותיאוריות שלמדו. התלמידים ישוו בין חלופות ופתרונות אפשריים לשאלה תיאורטית ו/או מעשית ויעריכו את ההשלכות התיאורטיות ו/או המעשיות של בחירה בכל אחת מהן. התלמידים יתרגלו חשיבה עצמאית אל מול מקורות סמכות וקבוצת השווים. התלמיד יפתח יכולת להשתמש בטכנולוגיות מידע ותקשורת למגוון צרכים ומטרות לימודיות	אורינות לשונית חשיבה ביקורתית אורינות דיגיטלית
התלמיד יהיה מסוגל לזהות את העדפות שלו ואת הערכים החשובים לו. התלמיד יכיר ביכולת שלו להשפיע על סביבתו התלמיד יציב לעצמו מטרות, יתכן את הדרך להשגתן, ויפעל לאורן.	מיומנויות תוך אישיות-sel (מטרות בתחום הערכי רגשי)
הבנת האחר - התלמידים יכירו ויבינו את נקודת המבט של האחר. זיהוי תהליכים קבוצתיים - התלמידים יזהו תהליכים חברתיים וקבלת החלטות קבוצתית.	מיומנויות בין אישיות-sel (מטרות בתחום ההתנהגותי)

<p>התנהלות חברתית - התלמידים יעבדו בשיתוף פעולה. התלמידים יגלו אחריות לחלקם בעבודה הקבוצתית. התלמידים יקשיבו האחד לשני באופן מכבד גם במצבי קונפליקט. התלמידים ילמדו לקבל חוסר הסכמה ולהתמודד עם קונפליקטים.</p>	
<p>מאמר קצר המציג את עמדת הכותבים תוך שימוש באסטרטגיית טיעון, ומבוסס על מאמרים מתוכנית הלימודים.</p> <p>רפלקציה:</p> <p>איך הייתה עבודת הצוות, איך הייתה חלוקת העבודה. מה קרה כשהיו אי הסכמות. איך הרגשת עם הדילמה שבחרת?. האם הייתה לכם בעיה לבחור את הדילמה?. האם היית בוחר בדילמה אחרת?</p>	<p>תוצרים + רפלקציה פרטנית</p>
	<p>מחווה (לצורך מחווה מפורט)</p>

מבנה נייר עמדה – הנחיות למורה

1. איתור סוגייה חברתית : באמצעות דיונים בכיתה, רשתות חברתיות, תקשורת
2. הצגת מקרה אקטואלי הקשור לנושא מסוים בתוכנית הלימודים. אפשרי גם כזה שעולה ממנו דילמה ערכית
3. הנחיות לכתיבת נייר עמדה.
4. הצגת מחווה לנייר העמדה הכולל את הקריטריונים ורמות ביצוע שונות להערכת נייר העמדה.

מבנה נייר עמדה – הנחיות לתלמיד

עליך לנסח נייר עמדה בנושא _____ המיועד ל _____ (תפקיד האדם) במטרה ל _____ (שאלות עזר לניסוח בעיה חברתית בנספח מס 1)

(למורה – כדאי להגדיר למי מיועד נייר העמדה כי הדבר יכול להשפיע על התוכן והניסוח. כשמדובר במדע המדינה, כדאי לבקש נייר עמדה המיועד למקבלי החלטות, בתחומי דעת אחרים – להתאים את הנמען לסוגיה הנדונה).

נייר העמדה צריכים לכלול את המרכיבים הבאים:

1. פירוט והסבר של הנושא הנדון/שני הערכים המתנגשים הבאים לידי ביטוי בתיאור המקרה.
 2. הסבר חשיבות נושא/ערכים אלה לחברה.
 3. קביעת טענה בנושא הנדרש. (אם מדובר בדילמה ערכית – קביעת ההכרעה בדילמה (איזה ערך גובר לדעתך)
 4. נימוקים מסוג הסבר ומסוג ראיה (במידה ויש מחקר מתאים) התומכים בעמדתך.
- על הנימוקים לכלול מושגים ותיאוריות מתחום הדעת או ממאמרים רלוונטיים (ע"פי החלטת המורה – צריך להגדיר כמה מושגים/תיאוריות נדרשים)

(למורה: בהתאם לחומר הנדרש, יש לציין את מספר הנימוקים הנדרש מכל סוג)
בהצגת הנימוקים יש לכתוב הפניה למקורות עליהם הסתמכת.

הנחיות לנייר העמדה:

5. יש להגיש מסמך וורד או שקופיות של מצגת.
6. אורך נייר העמדה לא יעלה על שני דפים או 4 שקופיות מצגת
7. כתוב בצורה ברורה ותמציתית.

שימוש במחולל טיעונים מקוון

מחולל הטיעונים [Tricider](#) יכול לסייע בפעילות מסוג כתיבת נייר עמדה, כחלק מהשלב המקדים של ניסוח הטיעונים. [למידע נוסף](#)

נספח מס 1 - איתור סוגיה חברתית

דף זה יהווה את המבוא לעבודת הסיכום .
ניתן לומר שהדף הינו דף המבוא בעבודה השלמה במטלת הביצוע כנייר עמדה
הצגת הסוגיה שבמחלוקת
יש לכתוב בתחילת חלק זה רקע קצר כללי של הנושא הנדון .

יש להציג את הסוגיה שבמחלוקת על קטביה השונים / עמדותיה / היבטים השונים

מדוע נבחרה סוגיה זו ? מה היו השיקולים ? ההתלבטויות ?

קישור לנושאים מתכנית הלימודים : יש לפרט לאילו נושאים/ואו מושגים נקשרת הסוגיה מתוך תכנית

הלימודים

*יש לציין כי בגרסה הסופית של העבודה ייכתב המבוא כטקסט לכיד רציף וקוהרנטי (בעל משמעות ומבנה תקין לקורא) ללא הופעת השאלות המנחות שבדף זה - כמקובל בכתיבת עבודה אקדמית .

[דוגמאות לתיאורי מקרה](#)

במשימה זו עליכם להכין נייר עמדה ** סביב הסוגיה העולה מהמקרה הבא

מיכל תלמידת כיתה י"א, מדריכה מסורה בצופים ולומדת במגמת פיזיקה.

לקראת סוף השנה המחנכת זימנה את הוריה של מיכל לשיחה והתייעצות לגבי הישגיה של ביתם שירדו מאד בחודשים האחרונים, והמשך לימודיה של במגמה מוטל בספק.

בעקבות השיחה עם המחנכת ההורים של מיכל מבקשים ממנה שתעזוב את ההדרכה בצופים, כיון שהישגיה בבגרות חשובים להם מאד.

מיכל רואה חשיבות רבה בהדרכה ובמעורבות חברתית, אך גם בהישגים לימודיים גבוהים שיבטיחו את עתידה מתלבטת מאד מה עליה לעשות .

(למורה: נימוק להחלטה להיות מדריכה מתחום הפסיכולוגיה: מוטיבציה, רצון למימוש עצמי.

נימוק להחלטה לעזוב את ההדרכה והשקיע בלימודים: רצון למימוש עצמי, הערכה חיובית מותנית, חלק מגיבוש הזהות.

פירוט הערכים כאן הוא למורה בלבד. לא מומלץ לתת לתלמידים. כדאי שהם יחשבו לבד!)

נושאים אופציונאליים לנייר עמדה פסיכולוגיה: אישיות- טבע האדם, השפעת ההורים על עיצוב האישיות.

פסיכולוגיה חיובית- האם הבאת ילדים/כסף מביאה לאושר

האם הפסיכולוגיה החיובית עדיפה מהפסיכולוגיה הקלאסית

נושאים אופיונליים בסוציולוגיה- משפחה: האם מוסד המשפחה הינו בעל חשיבות בעולם הפוסט מודרני.

שוויון במשפחה (חלוקת תפקידים, סמכות)

שידוכין- טוב או רע

הגבלת ילודה

הפלות

ארגונים: כסף חשוב יותר מסיפוק בעולם העבודה.

דוגמא למקרה מתחום מדע המדינה יכול להיות בנושא חקיקה דתית, תפקידי התקשורת וכדומה או לפי הגות של גון סטיוארט מיל וגבולות התערבות המדינה והחברה בחיי הפרט (מותר \ אסור ומתי)
 דוגמא למקרה מתחום הפסיכולוגיה יכול להיות תיאור התנהגות, ביטוי רגשות וכד' של אדם בסיטואציה מסוימת.

מחווון לנייר עמדה בדילמה ערכית

רמת ביצוע קריטריון (אחוזי תשובה)	ציון	גבוהה 100%-75%	בינונית 60%-40%	נמוכה 0-40%
הצגת הדילמה הערכית בפתיח, כולל זיהוי 2 ערכים מתנגשים הנובעים מהדילמה וקשורים למקרה.	10 נק'	הציג דילמה מלאה עם שני ערכים סותרים הנובעים ממנה וקשורים למקרה 8-10 נק'	הציג רק ערכים ללא הצגת הדילמה. הציג דילמה אך הערכים אינם נובעים ממנה. 5-7 נק'	הציג רק ערך אחד ללא דילמה ערכית. הציג דילמה שאינה קשורה למקרה. לא זיהה ערכים 0-4 נק'
הסבר חשיבות לחברה של 2 הערכים המתנגשים	10 נק'	הסביר את חשיבות 2 הערכים המתנגשים לחברה. 7-10 נק'	הסביר את חשיבותו של ערך אחד לחברה. 4-6 נק'	לא הסביר את חשיבות הערכים לחברה. או שההסבר של אחד חלש. 0-3 נק'
הצגת הטענה: עמדה ערכית ברורה כלפי הנושא העולה מהמקרה	10 נק'	הציג את עמדתו באופן ברור. 8-10 נק'	הציג עמדה שאינה ברורה 5-7 נק'	לא הציג עמדה 0 נק'
הצגת נימוק/ים מחומר הלימוד, הכוללים מושגים או תיאוריות מתחום הדעת. יש להגדיר על לפי המטלה אילו סוגי נימוקים (ראיה/הסבר), כמה נימוקים מכל סוג נדרשים, וכמה מושגים/תיאוריות נדרשים.	20 נק'	הציג נימוק מסוג ראיה ו/או מסוג הסבר הכוללים מושגים ו/או תיאוריות מתחום הדעת. (צריך לפרט על פי החלטת המורה את מספר הנימוקים והסוג). 15-20 נק'	הציג חלק מכמות הנימוקים הנדרשת (לפרט על פי הנדרש במטלה). הציג את מס' הנימוקים הנדרש אך אין שימוש במושגים ותיאוריות מתחום הדעת. 6-14 נק'	לא הציג נימוקים מסוג ראיה או הסבר אלא נימוק אישי ואין קישור למושגים ותיאוריות מתחום הדעת. 0-5 נק'

<p>אין הפניות ביבליוגרפיות לנימוקים</p> <p>0 נק'</p>	<p>לחלק מהנימוקים יש הפניה ביבליוגרפית מלאה</p> <p>לכל הנימוקים יש הפניה ביבליוגרפית אל היא אינה מלאה</p> <p>1-3 נק'</p>	<p>ישנה הפניה ביבליוגרפית מלאה לכל אחד מהנימוקים הנדרשים.</p> <p>4-5 נק'</p>	<p>5 נק'</p>	<p>הפניות ביבליוגרפיות לנימוקים</p>
<p>הציג נימוקים שאינם רלוונטיים לנושא בתחום הדעת.</p> <p>0 - 4 נק'</p>	<p>רק חלק מהנימוקים שהציג רלוונטיים לנושא בתחום הדעת (יש לפרט מספר על פי הדרישות)</p> <p>9-5 נק'</p>	<p>הציג נימוקים (ע"פ המספר הנדרש במטלה) הרלוונטיים לנושא בתחום הדעת</p> <p>15-10 נק'</p>	<p>15 נק'</p>	<p>רלוונטיות הנימוקים</p>
<p>קשה להבין את הנימוק שהתלמיד רצה להציג</p> <p>0 - 4 נק'</p>	<p>נימוק מעורפל, נימוק קשור אך לא ברור</p> <p>9-5 נק'</p>	<p>הנימוק מנוסח באופן ברור</p> <p>15-10 נק'</p>	<p>15 נק'</p>	<p>בהירות</p>
<p>נייר העמדה אינו מוגש בפורמט הנדרש, ואורכו אינו מתאים לנדרש.</p> <p>0-1 נק'</p>	<p>נייר העמדה מוגש בפורמט נכון אך אורכו גדול או קטן מהנדרש.</p> <p>2-3 נק'</p>	<p>נייר העמדה מוגש בפורמט וורד או מצגת. אורכו אינו עולה על עמוד או 2 שקפים.</p> <p>4-5 נק'</p>	<p>5 נק'</p>	<p>עמידה בדרישות הגשת המטלה: אורך ופורמט מתאימים</p>
<p>התלמיד התייחס לשאלה אחת בצורה שטחית ולא מפורטת או אי מענה על השאלות.</p> <p>(1-4 נקודות)</p>	<p>התלמיד התייחס לשתי שאלות בצורה שטחית ולא מפורטת או אי מענה על שאלה.</p> <p>(5-7 נקודות)</p>	<p>התלמיד התייחס לכל השאלות בצורה מפורטת ומנומקת</p> <p>8-10 נק'</p>	<p>10 נק'</p>	<p>רפלקציה אישית</p>

מחון לנייר עמדה שאינו מתייחס לדילמה ערכית

רמת ביצוע קריטריון (אחוזי תשובה)	ציון	גבוהה 100%-75%	בינונית 60%-40%	נמוכה 0-40%
הסבר הבעיה העולה מהמקרה	10 נק'	הציג את הבעיה העולה מהפתיח בצורה מלאה (8-10 נק')	הציג ת הבעיה בצורה חלקית (5-7 נק')	לא הציג את הבעיה (0 נק')
הסבר חשיבות הנושא לחברה	10 נק'	הסביר היטב את חשיבות הנושא לחברה (7-10 נק')	הסבר חלקי של חשיבות הנושא לחברה (4 - 6 נק')	הסבר חלש של חשיבות הנושא לחברה או שאין הסבר (0 - 3 נק')
הצגת הטענה: עמדה ברורה כלפי הנושא העולה מהמקרה	10 נק'	הציג את עמדתו באופן ברור (8-10 נק')	הציג עמדה ברורה למחצה (5-7 נק')	לא הציג עמדה (0 נק')
הצגת נימוקים/ מחומר הלימוד, הכוללים מושגים או תיאוריות מתחום הדעת. יש להגדיר על פי המטלה אילו סוגי נימוקים (ראיה/הסבר), כמה נימוקים מכל סוג נדרשים, וכמה מושגים/תיאוריות נדרשים.	20 נק'	הציג נימוק מסוג ראיה ו/או מסוג הסבר הכוללים מושגים ו/או תיאוריות מתחום הדעת. (צריך לפרט על פי החלטת המורה את מספר הנימוקים והסוג) 15-20 נק'	הציג חלק מכמות הנימוקים הנדרשת (לפרט על פי הנדרש במטלה). הציג את מס' הנימוקים הנדרש אך אין שימוש במושגים ותיאוריות מתחום הדעת. 6-14 נק'	לא הציג נימוקים מסוג ראיה או הסבר אלא נימוק אישי ואין קישור למושגים ותיאוריות מתחום הדעת 0-5 נק'
הפניות ביבליוגרפיות לנימוקים	5 נק'	ישנה הפניה ביבליוגרפית מלאה לכל אחד מהנימוקים הנדרשים (4-5 נק')	לחלק מהנימוקים יש הפניה ביבליוגרפית מלאה לכל הנימוקים יש הפניה ביבליוגרפית אל היא אינה מלאה (1-3 נק')	אין הפניות ביבליוגרפיות לנימוקים (0 נק')
רלוונטיות הנימוקים	15 נק'	הציג נימוקים (ע"פ המספר הנדרש במטלה) הרלוונטיים לנושא בתחום הדעת (10-15 נק')	רק חלק מהנימוקים שהציג רלוונטיים לנושא בתחום הדעת (יש לפרט מספר על פי הדרישות) (5-9 נק')	הציג נימוקים שאינם רלוונטיים לנושא בתחום הדעת (0 - 4 נק')

קשה להבין את הנימוק שהתלמיד רצה להציג (0 - 4 נק')	נימוק מעורפל, נימוק קשור אך לא ברור (5-9 נק')	הנימוק מנוסח באופן ברור) (10-15 נק')	15 נק'	בהירות
נייר העמדה אינו מוגש בפורמט הנדרש, ואורכו אינו מתאים לנדרש (0-1 נק')	נייר העמדה מוגש בפורמט נכון אך אורכו גדול או קטן מהנדרש (2-3 נק')	נייר העמדה מוגש בפורמט וורד או מצגת. אורכו אינו עולה על עמוד או 2 שקפים. (4-5 נק')	5 נק'	עמידה בדרישות הגשת המטלה: אורך ופורמט מתאימים
התלמיד התייחס לשאלה אחת בצורה שטחית ולא מפורטת או אי מענה על השאלות. (1-4 נקודות)	התלמיד התייחס לשתי שאלות בצורה שטחית ולא מפורטת או אי מענה על שאלה. (5-7 נקודות)	התלמיד התייחס לכל השאלות בצורה מפורטת ומנומקת 8-10 נק'	10 נק'	רפלקציה אישית

דוגמה לנייר עמדה בסוציולוגיה-חיים משפחתיים

הוראות כלליות -

המטלה מהווה 30 אחוז מהציון השנתי. הגשתה היא חובה. אי הגשה תמנע מהזנת ציון בסוציולוגיה.

מועד ההגשה הוא ב_____

יש לשלוח את העבודה הגמורה.

חלק א- סכמו מתוך ספר הלימוד על שניים מתוך ארבע התיאוריות העוסקות במתח שבין הפרט לחברה ביחס למשפחה (פונקציונלית, אינדיבידואליזציה, פמיניסטית, חליפין) (5 אחוזים).

חלק ב - עליכם לסכם על הנושא עליו שובצתם משלושה מקורות שונים. הסיכום צריך להיות כקטע אחד ולא שני סיכומים נפרדים! (25 אחוז)

חלק ג - מצאו שלושה מאמרי דעה - לפחות אחד בעד ואחד נגד. סכמו אותם. הסיכום של כל מאמר דעה בנפרד. (25 אחוז)

חלק ד - כתבו נייר עמדה - בה הקבוצה מנמקת את עמדתה בעד או נגד הדילמה החברתית המוצעת תוך הסתמכות על מאמרי הדעה שקראתם (25 אחוז)

חלק ה - כתבו אילו ערכים (לפחות שניים) עומדים בבסיס הדילמה המוסרית שבחרתם. מה קונפליקט הערכים שיש בנמצא בדילמה שהצגתם. (5 אחוזים)

חלק ו - כתבו רפלקציה אישית וענו על השאלות הבאות - איך הייתה עבודת הצוות, איך הייתה חלוקת העבודה. מה קרה כשהיו אי הסכמות. איך הרגשת עם הדילמה שבחרת?. האם הייתה לכם בעיה לבחור את הדילמה?. האם היית בוחר בדילמה אחרת? (10 אחוזים)

חלק ז- כתבו רשימה ביבליוגרפית של המקורות שהשתמשתם בהם. (5 נקודות).

מחווון לנייר עמדה בדילמה ערכית

רמת ביצוע קריטריון (אחוזי תשובה)	ציון	גבוהה 100%-75%	בינונית 60%-40%	נמוכה 0-40%
הצגת שתי תיאוריות נבחרות	5 נק'	הציג את שתי התיאוריות ברמה גבוהה (4-5 נק')	הציג את שתי התיאוריות ברמה בינונית/דלה (2-3 נק')	הציג רק תיאוריה אחת ברמה דלה (0-1 נק')
סיכום הבעיה החברתית עליה נכתב נייר העמדה	25 נק'	סיכום משלושה מקורות, מיזג טקסטים ברמה גבוהה, הציג באופן מלא ובהיר (17-25 נק')	סיכום משלוש מקורות. סיכום ומיזוג ברמה בינונית (10-16 נק')	סיכום מפחות משלושה מקורות. סיכום ומיזוג הטקסטים ברמה דלה (0-9 נק')
סיכום שלושה מאמרי דעה	25 נק'	סיכום שלושה מאמרי דעה, הציג באופן מלא ובהיר (17-25 נק')	סיכום משלוש מקורות. סיכום ברמה בינונית (10-16 נק')	סיכום פחות משלושה מאמרים. סיכום ברמה דלה (0-9 נק')
כתיבת נייר העמדה	25 נק'	הציג את עמדתו בצורה בהירה ומשכנעת (17-25 נק')	הציג את עמדתו בצורה בינונית (10-16)	לא הציג את עמדתו בצורה ברורה (0-9 נק')
התייחסות לערכים	5 נק'	הציג את שני הערכים, והציג את קונפליקט הערכים באופן ברור	הציג את הערכים ואת הקונפליקט באופן בינוני	הציג רק ערך אחד/ לא הציג את קונפליקט

הערכים/ לא הציג בצורה ברורה (0-9 נ')	(10-16 נק')	(4-5 נק')		
אין הפניות ביבליוגרפיות (0 נק')	לחלק מהנימוקים יש הפניה ביבליוגרפית מלאה (1-3 נק')	ישנה הפניה ביבליוגרפית מלאה (4-5 נק')	5 נק'	הפנייה ביבליוגרפית
התלמיד התייחס לשאלה אחת בצורה שטחית ולא מפורטת או אי מענה על השאלות. (1-4 נקודות)	התלמיד התייחס לשתי שאלות בצורה שטחית ולא מפורטת או אי מענה על שאלה. (5-7 נקודות)	התלמיד התייחס לכל השאלות בצורה מפורטת ומנומקת (8-10 נק')	10 נק'	רפלקציה אישית

הנושאים:

1. פונדקאות – ניצול נשים או עזרה לזוגות שלא יכולים להביא ילדים.
2. אימוץ ילדים על ידי הומוסקוסאלים
3. צוואה ביולוגית – שאיבת זרע מגבר לאחר מותו שהוריו יוכלו להביא ילד לעולם.
4. משפחה חד הורית – האם מוסרי לגדל ילד לבד?
5. הורדת גיל חזקת הגיל הרך – האם נכון או לא.
6. משמורת משותפת – האם הדבר נכון או לא נכון לילדים?
7. האם המדינה צריכה לאפשר נישואים לחד מיניים?.
8. חתונה אזרחית – כן או לא?.
9. הפלות – האם צריך להפסיק את עבודת הועדה להפסקת ההריון? כן / לא.
10. המתת חסד – האם לאפשר בישראל כן או לא.
11. קבורה בארון / שריפה – האם לאפשר בישראל כן / לא?.

הכנת כרזה (פוסטר) ככלי להערכה חלופית

נייר עמדה הוא מעין מאמר קצר המציג עמדה של כותב או קבוצה בנושא מסוים במטרה להביאו למודעות הקורא או לשכנעו. נייר עמדה צריך להיות כתוב באופן לוגי, תוך שימוש באסטרטגיית הטיעון, ומבוסס על המאמרים של תוכנית הלימודים או על מושגים ותיאוריות. נייר עמדה יכול להיכתב סביב סוגיה עקרונית תיאורטית או ערכית בתחום הדעת. נייר עמדה מהווה אמצעי לסיכום נושא לימודי וחלופה להערכת הלומדים. חלופה זו מעודדת ללמידה אקטיבית ובודקת את הבנת הנושא ויישומו ומעודדת את הלומד לחשוב ולנקוט בעמדה ולהביעה בצורה מושכלת ורציונאלית. בפרק הרחבה וההעמקה בתחומי הדעת השונים, נדרשים המורים להוראה ודרכי הערכה חלופיות. אחת מההערכות החלופיות המוצעות היא השימוש בנייר עמדה.

מורים המעוניינים לפתח נייר עמדה כמטלת ביצוע מוזמנים להיכנס לאתר [מה חדש במד"ח](#)

מיומנויות (מטרות)	תיאור הפעילות
חשיבה יצירתית אוריינות דיגיטלית	אוריינות דיגיטלית / חשיבה יצירתית - התלמידים יצרו תוכן (מולטימדיה) המשלב טקסט, תמונה, קול ותנועה. התלמידים יפיצו מסרים באופן יעיל ומותאם לצרכים (מטרות, קהל היעד, מדיום ההפצה וכיו"ב) חשיבה יצירתית - התלמידים יתרגמו מסקנות לפעולות קונקרטיות ו/או לתוצרים.
מיומנויות תוך אישיות-sel (מטרות בתחום הערכי רגשי)	התלמידים יזהו חוזקות, חולשות, נטיות והעדפות ויביאו אותן לידי ביטוי בכרזה. התלמידים יכירו ביכולת להתפתח ולהשתפר בהתמודדות עם משימות ואתגרים על ידי השקעה של זמן ומאמץ.
מיומנויות בין אישיות-sel (מטרות בתחום ההתנהגותי)	התלמידים ילמדו להביע עמדה ולאפשר הבעת דעות של אחרים כדי להגיע להחלטות מושכלות, כולל ניהול שיח מכבד, לקבל החלטות ולבצע משימות באופן שיתופי
תוצרים + רפלקציה פרטנית	מפורט בהמשך

	מחונן (לצרף מחונן מפורט) מפורט בהמשך
--	--

הנחיות למורה:

- את המטלה הפרויקט ניתן לתת לתלמידים כסיכום לנושא הנבחר .
- רצוי לעבור עם התלמידים על ההנחיות ועל התרומה של דף המחונן גם עבורם וגם על מנת להגדיל את המהימנות שכן, אתם בודקים על פיו.
- המטלה תבוצע בקבוצות 2-3 תלמידים.
- ישנן מספר אופציות להגדרת קהל היעד שלו יוצגו הכרזות. לבחירת קהל היעד יש חשיבות בהגדרת המסר שיבוא לידי ביטוי בכרזה, וכן לעיצוב של הכרזה. לדוגמא:
 - ניתן להגדיר קהל יעד אחד לכל הכיתה: תערוכה לתלמידים/הורים, המלצה למשרד החינוך על אילו דמויות רצוי ללמד בשנת הלימודים הבאה וכד'.
 - כל קבוצה תגדיר לעצמה מהו קהל היעד שלה.
 - את הכרזות ניתן לתלות על גבי קירות חדר המגמה/ מסדרון השכבה/ ספרייה, לשתף באתר הבית ספרי, לשלוח בקבוצות ההורים וכיו"ב.
 - ניתן לערוך תחרות בין הכרזות. השופטים יכולים להיות מורים/הורים וכד'. במקרה זה יש להכין דף שיפוט המתייחס לקריטריונים השונים של הכרזות (כפי שמופיעים במחונן).

א. הנחיות לתלמידים ליצירת הכרזה:

- על המסר להיות רלוונטי ואמין מנוסח באופן מדויק ובהיר.
- הנושא המרכזי צריך לבלוט באופן ניכר מן הכרזה. (יש לציין מהו הנושא המרכזי).
- הכרזה צריכה להיות אסתטית, מקורית (לא מועתקת מהרשת) ושניתן יהיה להבחין בחשיבה יצירתית.
- הגרפיקה / ההנפשה / הצילום מתאימים לתוכן ולקהל היעד.
- כרזה דיגיטלית באמצעות canva - [קישור](#) לכניסה לחשבון canva חינוכי שבו הכל חינם:
- [קישור](#) להסבר על יצירת פוסטר בקנבה
- מידע נוסף על יצירת כרזה בנספח א'.

ב. הנחיות להכנת דף נלווה לכרזה:

- האורך של חלק זה הוא כעמוד אחד.
- עליכם לכתוב סיכום ובו לפרט על הקשר בין חומר הלימוד (מושג, תיאוריה) לבין הכרזה.

- הסבירו את תהליך יצירת הכרזה, כולל הסבר על האלמנטים שבחרתם וכיצד הם מביעים את המסר המרכזי.
- הקפידו על ניסוח ברור ובהיר, לשון תקינה, עשו הגהה על שגיאות כתיב והקלדה לפני ההגשה והקפידו על סימני פיסוק. **הנחייה זו רלוונטית לכל חלקי העבודה!**

ג. רפלקציה על תהליך יצירת הכרזה

היקף הרפלקציה כעמוד אחד, יש לכתוב אותה בצורת חיבור רציף תוך התייחסות לפחות ל-5 שאלות מתוך השאלות להלן, עליכם לבחור שאלה אחת מכל קטגוריה.
מאגר שאלות מטא-קוגניטיביות מתוך האתר של מכון ברנקו וויס:

א. זיהוי תהליך החשיבה ותיאורו

- מהו תהליך החשיבה שהפעלתי בשלבים השונים של המטלה? מה היו שלבי תהליך החשיבה שלי?
- האם נתקלתי בקושי בשלב כלשהו? אם כן, מה היה הקושי? כיצד התמודדתי עם הקושי? איזו מיומנות חשיבה הפעלתי בכל שלב?

ב. ניתוח החשיבה והערכתה

- מה היה טוב באופן שחשבתי/פעלתי? מה היה לא טוב באופן שחשבתי/פעלתי?
- עד כמה היה לי קל לחשוב וללמוד באמצעות המטלה? באיזה שלב?
- עד כמה היה לי קשה לחשוב וללמוד באמצעות המטלה? באיזה שלב?
- איזה שלב בתהליך החשיבה/למידה שלי היה משמעותי ביותר עבורי?
- איזה שלב בתהליך החשיבה/למידה שלי דרש מאמץ רב עבורי? הסבר מדוע.
- איזה שלב בתהליך החשיבה/למידה שלי היה מפתיע עבורי? הסבר מדוע.
- איזה שלב בתהליך החשיבה/למידה שלי היה מהנה ביותר עבורי? הסבר מדוע.
- איזה שלב בתהליך החשיבה/למידה שלי היה מסקרן/מאתגר ביותר עבורי? הסבר מדוע.
- מה למדתי על עצמי כחושב/ת כלומד/ת? האם הייתי פועל/ת שוב באותה הדרך? מדוע?

ג. יישום והעברה

- באילו הזדמנויות ניתן להשתמש בתהליך החשיבה/ בכלי שהפעלתי?
- מה יזכיר לי/מה יגרום לי להשתמש בתהליך החשיבה/ בכלי שהפעלתי?
- כיצד אשתמש בתהליך החשיבה/בכלי שהפעלתי?

ד. תכנון החשיבה

- איזו בעיה אני מזהה? מה המטרה שארצה להשיג? אלו צעדים אנקוט? איך אדע שאני מצליח/ה?

ה. שיפור החשיבה לעתיד

- מה בתהליך החשיבה/למידה שלי הייתי רוצה לשפר? כיצד אשפר את החשיבה/למידה שלי?
- כיצד אתאים את כלי החשיבה לסגנון הלמידה שלי? מה אייעץ למישהו אחר שצריך לפתור בעיה זו? מה אשנה בפעם הבאה שאתמודד עם בעיה דומה?

נספח א': הנחיות מפורטות ליצירת כרזה

כרזה ("פוסטר") היא כל דימוי חזותי המיועד להצגה לראווה. לרוב הכרזה מודפסת על נייר גדול והיא תלויה על קיר או על משטח דומה.

מטרת הכרזה היא להעביר מסר לציבור.

הכרזה מורכבת משני חלקים עיקריים:

א. מסר מילולי (טקסט) – מורכב בדרך כלל מכותרת ומסיסמה. לפעמים הסיסמה היא הכותרת. סיסמה היא משפט קצר וקליט המביע את המסר בשפה פשוטה וברורה.

ב. מסר חזותי (גרפי) – ציורים, תמונות או איורים התומכים במסר המילולי.

עקרונות ליצירת כרזה טובה ונכונה:

א. מסר

תחילה יש להגדיר **מהו המסר** שאותו רוצים להעביר ולאיזה **קהל יעד** הוא פונה.

על המסר להיות חד וברור כך שהקהל יבין ויפנים אותו כבר בהסתכלות ראשונה.

הסיסמה אמורה להעביר את המסר בצורה קלה וקליטה.

חשוב שהמסר **יובן** וכן חשוב שהוא **יישאר בזיכרון** של הקהל הנחשף אליו.

יש להעביר את המסר לא רק בסיסמאות, אלא גם באמצעים חזותיים שונים.

ב. בולטות

על **הכרזה להיות בולטת ומושכת את העין.**

כיצד יוצרים בולטות?

- שימוש בתמונה מעניינת או יוצאת דופן.
- שילוב "לא הגיוני" של תמונות היוצר אמירה מעניינת.
- שימוש בטיפוגרפיה (כיתוב מעוצב) נכונה (גודל, צבע, מיקום וצורה המתאימים לנושא).

מחווון

תכנים להערכה	ניקוד	רמת ביצוע נמוכה	רמת ביצוע בינונית	רמת ביצוע גבוהה
הסבר קצר על קהל היעד	5 נק'	0-1 נק' אין הסבר או יש הסבר דל מאוד על קהל היעד	2-3 נק' יש הסבר חלקי על קהל היעד	4-5 נק' יש הסבר על קהל היעד
דף נלווה לכרזה הדף כולל מידע על הנושא הנבחר הכולל הסבר מושגים או תיאוריות רלוונטיות. נעשה שימוש בחמישה מושגים מהתיאוריה הרלוונטית. נכתב הסבר ברור על הקשר בין הכרזה לבין התיאוריה.	35 נק'	0-9 נק' אין הסבר של מושגים או תיאוריות רלוונטיות או הסבר דל מאוד בין המושגים לכרזה	10-24 נק' הסבר חלקי של מושגים או תיאוריות רלוונטיות הקשר בין הכרזה לבין המושגים / תיאוריה חלקי.	25-35 נק' יש הסבר מלא/ ניתן להבין בבירור את תהליך החשיבה שהוביל ליצירת הכרזה / הקשר בין הכרזה לחומר הלימוד הוסבר באופן ברור ומלא
ייצוג גרפי של המסר	10 נק'	ההמחשה פשוטה ואין בה ייחוד שמאפשר שיח כלשהו על המוצג 1-2 נק'	ההמחשה אינה שונה מכרזה אחרת ואינה מעוררת חשיבה 3-7 נק'	ההמחשה באמצעות הכרזה מאפשרת יצירת השוואה, השראה, חשיבה ביקורתית (עשויה לעורר דיון) 8-10 נק'
עיצוב הגשה אסתטית ומסודרת של החלקים הכתובים (בוצעה הגהה ועימוד, ללא שגיאות הקלדה והקפדה על רווחים וסימני פיסוק).	15 נק'	חוסר אסתטיות, הגרפיקה מפריעה לתוכן/ עומס בפרטים/ חוסר בפרטים 1-5 נק'	הכרזה נעימה לעין אך אין הקפדה על פרטים. חסרות תמונות. 6-10 נק'	אסתטיות ברמה גבוהה, שימוש בצבעים, מושך את העין, לא עמוסה בפרטים. מעוצבת ומשלבת תמונות ומלל. 11-15 נק'

עמידה בלוח הזמנים להגשת המטלה 10 נק'	המטלה הוגשה באיחור קל – עד יומיים/ 4-5 נק'	המטלה הוגשה באיחור רב - מעל יומיים 1-3 נק'	10 נק'	עמידה בלוח
הקבוצה הציגה את המטלה בפני הכיתה באופן מלא 10-15 נק'	הקבוצה הציגה את המטלה בפני הכיתה באופן חלקי 1-9 נק'	הקבוצה לא הציגה את המטלה בפני הכיתה 0 נק'	15 נק'	הצגת הכרזה בפני הכיתה בהתאם לאופן שיידרש על ידי המורה
התלמיד/ה ענה על 5 שאלות רפלקציה, כתב על פי ההנחיות, בחר שאלה אחת מכל נושא. 7-10 נק'	התלמיד/ה הציג תתיחסות חלקית לשאלות הרפלקציה 1-6 נק'	התלמיד/ה לא התייחס לרפלקציה 0 נק'	10 נק'	רפלקציה
				ציון סופי:

[קישור](#) לדוגמה בנושא פסיכולוגיה חיובית- מאת מעיין סייג- תיכון רבין, כפר סבא

תצפית ככלי להערכה חלופית במדעי החברה

התצפית הינה אחד מכלי המחקר האיכותניים המקובלים במדעי החברה.

תצפית היא שיטה לאיסוף נתונים, אשר מבוססת על התבוננות בהתנהגות ורישום של תוצאות ההתבוננות. היתרון המרכזי של התצפית הוא ההתרשמות הישירה, הבלתי אמצעית של החוקר בנוגע למושא המחקר, כלומר ההתנהגות של המשתתפים. יש מספר סוגים של תצפית, ונסתפק כאן בציון שני סוגים מוכרים: תצפית מובנית ותצפית פתוחה.

תצפית מובנית מבוססת על נושאים מוגדרים מראש, או קריטריונים לצפייה, אשר מנחים את הצופים בהתנהגות הנחקרת. הנושאים מהווים היבטים של ההתנהגות הנחקרת, אשר הוגדרו מראש על ידי החוקר, והצופים מתבקשים לסמן לגבי כל נושא, או קריטריון, האם הוא בא לידי ביטוי בהתנהגות הנצפית, או באיזו מידה הוא בא לידי ביטוי. סימון זה נעשה על גבי דף תצפית.

תצפית פתוחה מבוססת על התרשמות של הצופה מההתנהגות בה הוא מתבונן והוא אינו מונחה מראש להתמקד בנושאים מסוימים. הרישום של תצפית פתוחה אינו נעשה באמצעות טבלה או כל טופס שמגביל את תיאור ההתרשמויות. המטרה היא להגיע לתיאור מלא ומפורט ככל האפשר של התופעה הנצפית.

הצעות לתצפיות מתחום הסוציולוגיה:

מכיוון שהתצפית היא שיטת איסוף הנתונים השכיחה ביותר בקרב חוקרי תרבויות, מומלץ (במידת האפשר) לשלב את כלי התצפית במסגרת לימוד נושא חיים משפחתיים: תצפית על המשפחה האישית של התלמיד או תצפית על המשפחה החרדית, המשפחה הערבית ותצפית על סבתאות חדשה בעידן הפוסט מודרני. (ניתוח תצפיות לפי: התיאוריה של אינדיבידואליזציה או פמיניסטית רדיקלית. ניתוח לפי תהליכים דמוגרפים, שיוך, זוגיות, קריירה וכו..)

הצעות לתצפיות מתחום הפסיכולוגיה:

תצפית בקבוצת הכנה לכושר קרבי (מוטיבציה) נושאים המתאימים לתצפיות: הנעה התאוריה של קרול דואק וריגוש. אישיות תיאורית 5 התכונות או נרטיבית. תצפית על פסיכולוגיה חיובית (בתוך ביהס או בתנועות נוער אחר הצהריים).

מטרות המטלה

יש לכלול עד 3-1 מטרות מכל סוג.

תיאור הפעילות	מיומנויות (מטרות)
<ul style="list-style-type: none"> ● לנסח שאלות מחקר, לתכנן מערך מחקר מתאים ולבצעו היטב באופן בטוח בהתאם לתכנון. ● לחשוב באופן עצמאי אל מול מקורות סמכות וקבוצת השווים להימנע מלקבל טענה או עמדות שונות, "כך חושבים כולם" או "כך אמרה המורה". 	<p>מיומנויות קוגניטיביות</p> <p>חשיבה ביקורתית</p>
<ul style="list-style-type: none"> ● להציב מטרות, לתכנן את הדרך להשגתן ולפעול לאורן - להציב מטרות ספציפיות ריאליות ומדויקות התואמות את היכולות וההעדפות האישיות, לפעול בדרכים יעילות על מנת לקדם אותן (כגון, לקבוע סדרי עדיפויות, לתכנן זמנים ולזהות מכשולים אפשריים). 	<p>מיומנויות תוך אישיות-sel</p> <p>(מטרות בתחום הערכי רגשי)</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. התלמידים יגישו עבודה עיונית ראויה מותאמת לדרישות. 2. התלמידים יבצעו תהליך של למידה אישית/ קבוצתית. 3. התלמידים יעשו עבודה אישית לפני יציאה לתצפית. 4. התלמידים יכינו מצגת ויתנסו בתהליך פרזנטציה 5. התלמידים יבינו את החשיבות של הרפלקציה ואת תרומתה לתהליך הלמידה. 	<p>תוצר + רפלקציה</p>
מצורף בהמשך	מחונן

דף הנחיות למורה : (לא חובה, בהתאם לאופי המטלה)

לכל מטלה נדרשת הכנה לוגיסטית ופדגוגית בהתאם לאופי המטלה לדרישותיה ולאופן הפעלתה בכיתה. מומלץ להקדיש שיעור אחד לפחות להסבר המטלה באופן מפורט ומענה על שאלות ולתת לתלמידים את המחונן ו/או לבנות במשותף איתם את המחונן להערכת המטלה.

הנחיות לתלמיד:

להלן דוגמא לדף תצפית - **המטלה הנדרשת:**

דף תצפית בנושא _____

במטלה זו אתם מתבקשים לערוך 3 תצפיות על _____.

בסיום התצפיות עליכם להגיש דו"ח. הדו"ח יורכב ממענה על השאלות הבאות.

שימוש לב לפירוט השאלות גם כפי שהוא מופיע במחון.

כמובן שניתן להוסיף מחשבות, הצעות, הערות, ביקורת התרשמות ורפלקציה ביחס לתצפית, גם אם אינן נדרשות בשאלות.

1. ציינו את התאריך, השעות, המקום ויעד התצפית בהן נערכה התצפית. יש לערוך לפחות 3 תצפיות (4 נקודות)
2. הסבירו כיצד בחרת את המיקום ואת יעד התצפית, וכיצד הם קשורים לנושא התצפית (6 נקודות)
3. הציגו את נתוני התצפית (20 נקודות)
4. נתחו את מושא התצפית ע"פ שלושה ממאפיינים/קריטריונים מחומר הלימוד (30 נקודות)
5. הציגו יתרון וחסרון של תצפית ישירה והסבר כיצד היתרון והחסרון שהצגת באו לידי ביטוי בתצפית אותה ערכת (10 נקודות)
6. רפלקציה אישית (10 נקודות)
7. פרזנטציה בכיתה (25 נקודות)

שלבי העבודה ומועדי הגשה:

שלב א	שלב ב	שלב ג	שלב ד	שלב ה	שלב ו	שלב ז	
איסוף מידע על המשפחה בה אנו עורכים את התצפית: סוג המשפחה, מספר נפשות, אזור מגורים	איסוף מידע מתוך החומר הנלמד: הגדרות ומושגים רלוונטים לניתוח התצפית	יציאה לתצפית שבוע ראשון	יציאה לתצפית שבוע שני	ניתוח נתונים מתוך התצפית הסקת מסקנות	מצגת שיתופית רפלקציה אישית	הגשה סופית פרזנטציה בכיתה	המשימה
							מועד ביצוע - לו"ז

מחון למטלה

יש לשים לב שמחון למטלה יכלול קריטריונים ורמות ביצוע (החוברת מכילה מטלה לדוגמא ומחון מותאם)

מחון למטלת תצפית

קריטריונים	רמת ביצוע נמוכה	רמת ביצוע בינונית	רמת ביצוע גבוהה
תיעוד: התלמידים כתב תאריך, שעות, מקום ויעד בהן נערכה התצפית 4 נקודות	התלמידים לא ענה על אף אחת מהדרישות המתבקשות (0 נקודות)	התלמידים ציין 2-3 מרכיבים מבין הדרישות: תאריך שעה, מיקום ויעד בלבד (1-2 נקודות)	התלמידים ציין תאריך, שעות, מיקום ויעד היכן בוצעה התצפית (3-4 נקודות)
הסבירו על בחירת המיקום ויעד התצפית וקישורם לנושא התצפית (6 נקודות)	התלמידים לא קישר בין המיקום והיעד לבין נושא התצפית (0 נקודות)	התלמידים קישר רק את אחד המרכיבים: מיקום או יעד לנושא התצפית. הקישור אינו מלא. (4-1 נקודות)	התלמידים קישר בין מיקום ויעד התצפית לבין נושא התצפית בצורה נכונה (5-6 נקודות)
הצגת נתוני תצפיות (35 נקודות)	התלמידים ביצעו תצפית אחת או 2 תצפיות כלליות (5-10 נק')	התלמידים ביצעו תצפיות כנדרש והציגו את הנתונים שעלו באופן חלקי (11-30 נק')	התלמידים ביצעו תצפיות כנדרש והציגו את כל הנתונים שעלו (31-35 נק')
התלמידים ניתח את מושא התצפית ע"פ שלושה ממאפיינים/קריטריונים מחומר הלימוד (20 נקודות)	התלמידים לא ניתחו את התצפיות כנדרש (0-5 נק')	התלמידים ניתחו את מושא התצפית ע"פ שני מאפיינים/קריטריונים מחומר הלימוד (6-24 נק')	התלמידים ניתחו את מושא התצפית ע"פ שלושה מאפיינים/קריטריונים מחומר הלימוד (25-30 נק')
התלמידים הציגו יתרון וחיסרון של תצפית ישירה וקישור אותה לאוכלוסייה בה צפה (10 נקודות)	התלמידים לא הציגו יתרון וחיסרון או הציג אחד מהם בלבד ולא קישור לאוכלוסייה בה צפה (0-5 נקודות)	התלמידים הציגו אחד מהם וקישור אותו לאוכלוסייה (6-10 נקודות)	התלמידים הציגו יתרון וחיסרון של תצפית וקישור לאוכלוסייה בה צפה (11-15 נקודות)
רפלקציה אישית (10 נקודות)	התלמידים התייחסו לשאלה אחת בצורה שטחית ולא מפורטת או לא ענה על השאלות כלל (0-5 נק')	התלמידים התייחסו לשאלה אחת או שתיים באופן חלקי (6-8 נק')	התלמידים התייחסו באופן מעמיק לכל השאלות (9-10 נק')

התלמידים הציגו את העבודה באופן ברור וראוי בפני הכיתה 20-25 נק'	התלמידים הציגו את התוצר באופן חלקי 15 נק'	התלמידים לא עמדו בדרישות הפרזנטציה - לא הגישו. או לא הציגו כלל באופן ראוי (0-5 נק')	פרזנטציה בכיתה (25 נקודות)
---	---	--	-------------------------------

מטלת הערכה חלופית - יצירת סרטון בטיקטוק

מבוסס על מטלת הערכה חלופית של עינבל אריאלי, כצנלסון כפ"ס

רציונאל: *

טיקטוק הוא יישומון מדיה חברתית בבעלות סינית המאפשר יצירת סרטונים באורך של שניות אחדות ועד שלוש דקות, והמאפיין המרכזי שלו הוא יכולת העריכה של הסרטונים. באמצעות הכלים הפשוטים של טיקטוק אפשר להוסיף לסרטונים רכיבים מגוונים ועשירים במגוון סגנונות כגון מוזיקה, איור, אנימציה, אייקונים וטקסט. בטיקטוק אפשר ליצור פרופיל פרטי או ציבורי, להגיב לסרטונים, לעשות "לייק" וכו'. מאז שנת 2018 טיקטוק הוא היישומון עם מספר ההורדות הגבוה ביותר, ובתחילת שנת 2021 הוא צבר יותר ממיליארד משתמשים ומשתמשות ברחבי העולם.

חסרונות הטיקטוק:

1. סכנת התמכרות! התכנים והשימוש בטיקטוק ממכרים כל כך שטיקטוק עצמו התחיל לשרד הודעות יזומות שמציעות הפסקה אחרי שימוש של 90 דקות.
2. תכנים מזיקים. כמו בכל מדיה חברתית ואולי אף יותר, בטיקטוק רווחות תופעות של בריונות, אלימות, אתגרים מסוכנים, מסירת מידע כוזב ועוד.
3. מהסיבות הללו הוחלט להגביל את האפליקציה לשימוש מגיל 13 בלבד. נוסף על כך, כאנשי חינוך חשוב להציף את הנושאים הללו ולוודא שנעשה שימוש נאות בטיקטוק. חשוב לזכור שקל להערים על המערכת, וברור לכולם שגם משתמשים צעירים יותר חשופים לתכנים הללו ומשתמשים ביישומון למרות המגבלה הרשמית.
4. ישנן סכנות נוספות שעליהן מצביעים מבקרי היישומון, כגון היעדר שמירה על פרטיות והפצת מידע כוזב. חשוב לציין שבהקשר זה טיקטוק אינו שונה באופן משמעותי מרשתות חברתיות אחרות. העבודה כוללת סיכום עיוני של מושגים שנלמדו, סרטון בטיק טוק ורפלקציה.

*** הרציונאל נדלה מתוך: [/https://ciet.levinsky.ac.il/newsletter-6](https://ciet.levinsky.ac.il/newsletter-6)**

תיאור הפעילות	מיומנויות (מטרות)
<p style="text-align: center;"><u>אוריינות מידע -</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● התלמידים יבינו את מטרת הטקסט הדבור. ● התלמידים יזהו את הרעיונות המרכזיים וידלו פרטים נדרשים. ● התלמידים יבינו מידע משתמע. <p style="text-align: center;"><u>אוריינות לשונית -</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● התלמידים יציגו בכתב ובעל פה מידע ורעיונות באופן בהיר, קולח וממוקד בהתאמה לנסיבות, למטרות ולנמענים. ● התלמידים ייצרו טקסט דבור וכתוב תקין מבחינה לשונית תוך הקפדה על המשלב הלשוני, ההולם את נסיבות התקשורת. <p style="text-align: center;"><u>אוריינות דיגיטלית -</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● התלמידים יצרו תוכן (מולטימדיה) המשלב טקסט, תמונה, קול ותנועה. ● התלמידים יפיצו מסרים באופן יעיל ומותאם לצרכים (מטרות, קהל היעד, מדיום ההפצה וכיו"ב) <p style="text-align: center;"><u>חשיבה יצירתית -</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● התלמידים יתרגמו מסקנות לפעולות קונקרטיות ו/או לתוצרים. ● התלמידים ישתמשו בידע קיים בהקשרים חדשים 	<p>מיומנויות קוגניטיביות (מטרות בתחום התוכן)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ● התלמידים יזהו חוזקות, חולשות, נטיות והעדפות - להכיר את החוזקות, החולשות, (כלומר, במה הפרט טוב, במה הוא מתקשה, אילו תחומים הוא מעדיף) ולהבין כיצד ניתן לפתח אותן. ● התלמידים יכירו ביכולת להתפתח ולהשתפר בהתמודדות עם משימות ואתגרים על ידי השקעה של זמן ומאמץ ובאמונה כי יכולות ואינטליגנציה אינן קבועות אלא הן ברות פיתוח וכי לאדם יש יכולת להשתפר ולהתפתח על ידי השקעה של זמן ומאמץ. ● התלמידים ילמדו לנהל זמן ביעילות ולתעדף משימות - לשמור על ריכוז ולהתעלם מגירויים לא רלוונטיים והסחות דעת ולפתח אסטרטגיות להתמודדות עם הסחות דעת 	<p>מיומנויות תוך אישיות-sel (מטרות בתחום הערכי רגשי)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • התלמידים ילמדו לזהות תהליכי חשיבה וקבלת החלטות קבוצתיים - לגלות מודעות לתהליכי חשיבה קבוצתיים, • להביע עמדה ולאפשר הבעת דעות של אחרים כדי להגיע להחלטות מושכלות, כולל ניהול שיח מכבד, לקבל החלטות ולבצע משימות באופן שיתופי 	מיומנויות בין אישיות-sel (מטרות בתחום ההתנהגותי)
מפורט בהמשך	תוצר/ים + רפלקציה פרטנית
מפורט בהמשך	מחווון (לצרף מחווון מפורט)

הנחיות למורה:

- יש לבצע את העבודה בקבוצות של 2 – 3 תלמידים.
- החלק העיוני של העבודה יוגש בהתאם לדרישות בית הספר, גופן אריאל/דיויד, גודל הגופן 12, רווח של שורה וחצי.
- יש להקפיד על עבודה אסתטית, על ניסוח תקין, סימני פיסוק, בדיקת שגיאות כתיב ונראות אחידה ותקינה.
- יש לעמוד בלוח זמנים. איחור בהגשה יגרום להורדה בציון.

הנחיות לתלמידים:

- המטלה היא יצירת סרטון טיק טוק באורך של עד 3 דקות.
- יש לשמור על שפה וניסוח תקינים.
- אין לכלול מרכיבים סיפוריים ולשוניים פרובוקטיביים או גסים.
- הסרטונים יוצגו בכיתה בפני כלל התלמידים.

תהליך העבודה:

שלב א': בחירת המושגים ליישום.

שלב ב': יצירת הסרטון והצגתו בטיק טוק. בסרטון עליכם להסביר 3-5 מושגים מתוך הנושא עליו מבוצעת העבודה, כפי שנלמד בכיתה. יש לשלב בהסבר קטעי אנימציה, סרטונים, מוזיקה וכל מה שהטיקטוק מאפשר.

שלב ג': כתיבת דף מלווה לסרטון, הכולל ניתוח המושגים שהוצגו באמצעות טבלה:

- o יש לערוך רשימה של המושגים שמיושמים בסרטון.

- o יש להגדיר כל מושג (מתוך החומר הלימודי)
- o יש לצטט ולהסביר כיצד המושג בה לידי ביטוי בסרטון.

מושג	הגדרת המושג	כיצד בא לידי ביטוי בסרטון

שלב ד': כתיבת רפלקציה – כל תלמיד כותב רפלקציה באופן אישי ומוסיף אותה בסוף העבודה.

רפלקציה כתובה כחיבור ותכלול התייחסות ל- 5 שאלות מתוך 10 השאלות הבאות:

1. תאר את תהליך העבודה משלב הרעיון ועד היצירה – מאיפה הרעיון צץ? מדוע בחרת את הנושא?
2. בעת צילום הסרטון אילו סוגיות אתיות או ערכיות שונות עלו? תאר מה חשבת/ הרגשת ביחס לאותה סוגיה?
3. מה למדת על עצמך מתהליך כתיבת העבודה? במה נתרמת מהמשימה במישורים: לימודי, רגשי?
4. תאר חוזקה/ חולשה שגילית על עצמך במהלך העבודה?
5. איזו חלוקת עבודה נערכה בכתיבת העבודה בין חברי הקבוצה? פרט מה הייתה החלוקה כיצד נתקבלה ההחלטה לגבי חלוקת העבודה?
6. אילו קשיים התגלו בעבודת הצוות וכיצד נפתרו?
7. תאר את תהליך העבודה בקבוצה – כיצד חילקתם את העבודה? כיצד החלטתם על חלוקה זו? כיצד פתרתם מחלוקות שעלו בזמן העבודה, אם הן עלו? מה התרומה שלך בעבודת הצוות?
8. כיצד המטלה תרמה לך להבנת המושגים והתיאוריות שנלמדו?
9. מה היתרון ומה החיסרון במטלה מסוג זה?
10. הצג תובנה אחת שלמדת על עצמך בביצוע המטלה.

שלב ה': הצגת הסרטונים בכיתה.

מבנה העבודה שתוגש:

1. שער – כולל: כותרת, נושא העבודה, שמות התלמידים, שם המורה, תאריך ההגשה.
2. ניתוח המושגים בסרטון באמצעות הטבלה
3. קישור לסרטון
4. רפלקציה

מחונן

רמת ביצוע קריטריון (אחוזי תשובה)	ציון	גבוהה 100%- 85%	בינונית 84%-60%	נמוכה 0-59%
מושגי התיאוריה ויישומם בטבלה	25	המושגים מוסברים בפירוט בטבלה. לכל מושג ציטוט מהסרטון. לכל מושג נימוק כיצד שולב בסרטון 19-25 נקודות	3-4 מושגים מוסברים בטבלה. הציטוט חלקי. שילוב המושגים לא מדוייק. 11-18 נקודות	פחות מ- 3 מושגים מוסברים. ציטוט של פחות משלושה מושגים. הנימוק לשילוב המושגים לא מדוייק. 0-10 נקודות
סרטון - בהירות המושגים והבנתם ע"י אחרים	25	המושגים בסרטון מועברים בצורה בהירה, הקשר בין ההגדרה לסרטון ברור, וקל להבין אותם דרך הסרטון 19-25	המושגים בסרטון מועברים בצורה בהירה באופן חלקי, הקשר בין ההגדרה לסרטון די ברור, אך מעט קשה להבין אותם דרך הסרטון 10-19	המושגים בסרטון מועברים בצורה לא ברורה באופן חלקי, הקשר בין ההגדרה לסרטון לא ברור, קשה להבין אותם דרך הסרטון 0-9
איכות הסרטון	15	התוצר באיכות טובה. ניכרת יצירתיות בהכנת התוצר, הוא מעורר עניין וחשיבה, השפה והשימוש באלמנטים מכבדת. 10 - 15	התוצר הוא באיכות בינונית. הוא מעורר עניין וחשיבה ברמה בינונית. יש שימוש באלמנטים מכבדים חלקית. 5-9	התוצר דל ואינו מעורר עניין. השפה לא מכבדת והשימוש באלמנטים אינו רלוונטי לתוצר 0-4
הצגה בכיתה	10	הצגה ברמה גבוהה. יוצרת עניין. שיתוף כל חברי הקבוצה בהצגה לכיתה, בקיאות בידע על תיאוריות בנושא הנלמד, מענה לשאלות. 10 - 8	הצגה ברמה בינונית. יוצרת עניין ברמה בינונית. השתתפות אקטיבית בהצגה בכיתה, בקיאות ומענה לשאלות ברמה בינונית. 7 - 4	הצגה ברמה נמוכה. יוצרת עניין ברמה נמוכה. רק חבר קבוצה אחד מציג. בקיאות ומענה לשאלות ברמה נמוכה. 3 - 0

<p>ענה על 2-0 שאלות. תשובות שטחיות ודלות. בעבודה קבוצתית – תשובות זהות או דומות מאוד של חברי הקבוצה.</p> <p>3 - 0</p>	<p>ענה על 3-4 שאלות. תשובות לא מספיק מפורטות או מעמיקות. בעבודה קבוצתית – תשובות דומות בחלקן לאחרים בקבוצה.</p> <p>4 - 7</p>	<p>ענה על 5 שאלות - תשובות מפורטות וברמת עומק גבוהה. בעבודה קבוצתית ניכרת כתיבה עצמאית של הרפלקציה.</p> <p>10 - 8</p>	<p>10</p>	<p>רפלקציה</p>
<p>העבודה לא מוגשת לפי ההוראות גודל האותיות והרווח לא כנדרש. חסרים פרטים בשער. תוכן לא בנוי כראוי. חוסר אחידות ניכר בעבודה. ליקויים אסתטיים בולטים. או שאינה מוגשת בכלל</p> <p>0-1</p>	<p>העבודה מוגשת לפי ההוראות בצורה חלקית או ללא קישור לסרטון, היא בגודל אותיות כנדרש. יש רווח בין השורות. השער כולל את כל הפרטים. אין אחידות לאורך העבודה. מראה כללי אסתטי בחלקו.</p> <p>2-3</p>	<p>הגשת העבודה לפי ההוראות, רפלקציה אישית קישור לסרטון. העבודה בגודל אותיות כנדרש. יש רווח בין השורות. השער כולל את כל הפרטים. יש אחידות בהדפסה. מראה כללי אסתטי.</p> <p>4-5</p>	<p>5</p>	<p>צורת העבודה (הגשה)</p>
<p>חברי הצוות לא הצליחו להתחלק במשימה, לשתף פעולה, ליצור אווירה מכבדת ומעודדת, ולא עמדו בלוחות הזמנים שנקבע. העבודה לא הוגשה בזמן בקלאסרום.</p> <p>4 - 0</p>	<p>חברי הצוות עבדו יחד אבל מדי פעם ניכר שרק אחד מחברי הקבוצה תרם לביצוע המטלה. יכולת בינונית לפעול מתוך תיאום הדדי, בעילות, ובהתאמה ללוח הזמנים שנקבע. העבודה הוגשה במלואה תוך עמידה בזמני הגשה (כולל הקישור לסרטון) בקלאסרום. או שהעבודה הוגשה חלקית בזמני ההגשה שנקבעו</p> <p>7 - 5</p>	<p>חברי הצוות עבדו יחד תוך שיתוף, התייעצות, התייחסות חברית, אווירה נעימה, יעילה, ועמידה בלוח הזמנים שנקבע. העבודה הוגשה במלואה תוך עמידה בזמני הגשה (כולל הקישור לסרטון) בקלאסרום.</p> <p>10 - 8</p>	<p>10</p>	<p>עבודת צוות והגשה בזמן</p>

[קישור](#) לדוגמה בנושא אישיות- פרויד- מאת עינבל אריאלי, תיכון כצנלסון, כפר סבא

חדר בריחה כהערכה חלופית

מטרות המטלה

מיומנויות (מטרות)	תיאור הפעילות
אוריינות מידע	אוריינויות מידע - התלמידים יתנסו באיתור, התמצאות ופירוש של מידע מתוך טקסטים דבורים וכתובים.
אוריינות לשונית	אוריינות לשונית - התלמידים יתנסו באיתור מידע הרלוונטי לנושא הנידון. התלמידים יתנסו במיזוג מידע ממקורות שונים. התלמידים יעריכו את תקיפות ומהימנות המידע. התלמידים יפיקו טקסט המנוסח באופן בהיר ומאורגן.
חשיבה ביקורתית	חשיבה ביקורתית - התלמידים ישוו בין חלופות ופתרונות אפשריים לשאלה תיאורטית ו/או מעשית ויעריכו את ההשלכות התיאורטיות ו/או המעשיות של בחירה בכל אחת מהן. התלמידים יתרגלו חשיבה עצמאית אל מול מקורות סמכות וקבוצת השווים.
חשיבה יצירתית	חשיבה יצירתית - התלמידים יתרגלו בחינה של הסברים וחלופות מתוך מגוון של נקודות מבט. התלמידים יגלו פתיחות כלפי רעיונות חדשים. התלמידים יתרגלו חשיבה מחוץ לתבניות קבועות
אוריינות דיגיטלית	אוריינות דיגיטלית - התלמידים יפתחו יכולת להשתמש בטכנולוגיות מידע ותקשורת למגוון צרכים ומטרות לימודיות. התלמידים יתנסו בהפעלת אמצעי קצה דיגיטליים. התלמידים ישתמשו באופן עצמאי ביישומים דיגיטליים וממשקים. התלמידים ילמדו לשלב בין כלים דיגיטליים שונים התלמידים יפתחו מודעות לנושא של אתיקה ומודעות ברשת

<p>התלמיד יציב לעצמו מטרות, יתכנן את הדרך להשגתן, ויפעל לאורן. התלמיד יבצע בקרה עצמית, ויתקן את מטרתיו בהתאם</p>	<p>מיומנויות תוך אישיות-sel (מטרות בתחום הערכי רגשי)</p>
<p>הבנת האחר- התלמידים יכירו ויבינו את נקודת המבט של האחר. זיהוי תהליכים קבוצתיים- התלמידים יזהו תהליכים חברתיים וקבלת החלטות קבוצתית. זיהוי רגישות תרבותית- התלמידים יהיו מודעות לשוני והדמיון בין תלמידים מקבוצות חברתיות שונות. התלמידים ידעו להעריך השקפות עולם מגוונות. התנהלות חברתית- התלמידים יעבדו בשיתוף פעולה. התלמידים יגלו אחריות לחלקם בעבודה הקבוצתית. התלמידים יקשיבו האחד לשני באופן מכבד גם במצבי קונפליקט. התלמידים ילמדו לקבל חוסר הסכמה ולהתמודד עם קונפליקטים.</p>	<p>מיומנויות בין אישיות-sel (מטרות בתחום ההתנהגותי)</p>
	<p>תוצרים + רפלקציה פרטנית</p>
	<p>מחונן (לצורך מחונן מפורט)</p>

דף הנחיות למורה :

רבות דובר על המשחק ותרומתו בעיקר בהיבט של הנאה ושעשוע. בכל הגילאים ובכל הארצות נהנים בני האדם לשחק. הנאה זו מוצאת את ביטוייה בין אם בנטילת חלק במשחק ובין אם ביצירת סיטואציות משחקיות. מרבית המשחקים מתרחשים במסגרת של קבוצה ולעיתים בין קבוצות. (שרן ושרן, תשל"ו). משימת חדר בריחה נותנת מענה למשחק בלמידה. היא מכנסת לתוכה חשיבה מחוץ לקופסה, חשיבה יצירתית ופתרון בעיות שיתופי באריזה חווייתית מאתגרת עם שימוש בידע קיים. יישומה של אסטרטגיית חדר הבריחה דורשת הפעלת שיקולי דעת המקדמים מספר מיומנויות מרכזיות:

- תקשורת (Communication)
 - שיתוף פעולה (Collaboration)
 - חשיבה ביקורתית מסדר גבוה (Critical Thinking)
 - יצירתיות (Creativity)
 - איתור וחיפוש מידע
- ([הענן החינוכי, משרד החינוך](#))

משקל המטלה: 16 שעות לימוד:

שיעור כפול אחד: בו המורה מציג דוגמאות לחדרי בריחה, הצגת החומר, חלוקה לקבוצות, בחירת הנושאים, הצגת מחוון.

שני שיעורים כפולים: התלמידים ילמדו את החומר הרלוונטי לחדר הבריחה שלהם.

שני שיעורים כפולים: יצירת החידות

שיעור כפול אחד: ליצירת החדרים קבוצות וחדרי הבריחה עצמם.

שני שיעורים כפולים: להצגה ומשחק בחדרי הבריחה

המלצה: כדאי ליידע את התלמידים כבר בראשית לימוד הפרק כי בהמשך יידרשו להכין חדר בריחה לימודי.

כך יהיה להם פרק זמן ארוך יחסית להחליט על סוג המשחק ולהכינו.

- חלקו את הכיתה לקבוצות. מומלץ לחלק לקבוצות של כ-3-4 תלמידים
- יש להדגיש בפני התלמידים שהם יקבלו הערכה פרטנית והערכה קבוצתית על פי הפירוט בהמשך.
- בשיעור בו יציגו התלמידים את חדרי הבריחה שהכינו ויפתרו את חדרי הבריחה שחבריהם לכיתה הכינו, כדאי מראש לבקש שיכבדו אחד את השני ולא יביעו הערות פוגעניות וימלאו אחר הוראות המשחקים.
- בשיעור הסבר על חדרי הבריחה ניתן להעזר באינפוגרפיקה [המצ"ב](#) המתארת תהליך נכון של בניית חדר

בריחה ובדוגמה [המצ"ב](#)

דף הנחיות לתלמידים -המלצה

הנחיות כלליות

- ✓ יש לבצע את העבודה בקבוצות של 4 תלמידים.
- ✓ העבודה תוגש בגופן אריאל או דיויד, גודל הגופן 12, רווח של שורה וחצי.
- ✓ הקישור לחדר בריחה יצורף למטלה שתוגש
- ✓ יש להקפיד על עבודה אסתטית, על ניסוח תקין, סימני פיסוק, בדיקת שגיאות כתיב ונראות אחידה ותקינה.
- ✓ יש לעמוד בלוח זמנים. איחור בהגשה יגרום להורדה בציון.

הסבר על העבודה

- ◆ המטלה היא **יצירת חדר בריחה וירטואלי** בכלי genially.
- ◆ בחדר הבריחה עליכם ליישם או להדגים (בעזרת שאלות) מושגים מתוך _____ כפי שנלמדו בכיתה.
- ◆ יש לשמור על שפה וניסוח תקינים.
- ◆ אין לכלול מרכיבים סיפוריים ולשוניים פרובוקטיביים או גסים.

תהליך העבודה: (שימו לב שיש 7 שלבים)

שלב א':

בקבוצה: מצאו תבנית מתאימה ב-genially (יש לכתוב בחיפוש breakout rooms), הכנסו לתבנית וראו אילו שאלות צריך לבנות בהתאם לתבנית הקיימת (שאלות אמריקאיות, סרטון, שאלות על גבי תמונה, שאלות נכון/לא נכון ועוד) שימו לב שכל תבנית היא קצת שונה וכמות השאלות והסוג שלהן שונות מתבנית לתבנית.

שלב ב':

עבודה אישית:

כל תלמיד יכין מאגר של כ- 10 שאלות ותשובות ברמת יישום, כאשר שאלה אחת לפחות צריכה לכלול פעילות המשלבת צפייה בסרטון או קישור לאתר חיצוני או פאזל או כתב סתרים).
שלב ג': אישור השאלות ע"י המורה: (לא חובה) על התלמידים להגיש את השאלות האישיות והתשובות למורה עד לתאריך.....(כך המורה בודק ומוודא שיש תשובות תקינות ונותן ציון פרטני על העבודה האישית).

המלצה- ניתן להיעזר בדף ההכנה ליצירת חדר בריחה [שמצורף](#)

שלב ד': ניתוח המושגים באמצעות טבלה:

בחרו מתוך מאגר השאלות את השאלות הטובות ביותר שהייתם רוצים לשלב במשחק. וודאו כי בשאלות חדר הבריחה שאתם מציגים יהיה **קשר ברור** בין המושגים לבין התיאוריות/מחקרים בפרק.

o יש לערוך רשימה של המושגים שמיושמים בחדר הבריחה.

○ יש להגדיר כל מושג (מתוך החומר הלימודי)

○ יש לכתוב מהי השאלה המתאימה למושג בתוך חדר הבריחה.

מושג	הגדרת המושג	מהי השאלה מתוך מחדר הבריחה?

שלב ה': יצירת חדר הבריחה הוירטואלי.

החלו בבניית חדר הבריחה לפי התבנית שבחרתן, הכניסו את השאלות למקומות המתאימים, הקפידו לשנות את התבנית מאנגלית לעברית ושחקו בעצמכם כדי לראות שכל המעברים תקינים.

שלב ו': כתיבת רפלקציה – כל תלמיד כותב רפלקציה באופן אישי ומוסיף אותה בסוף העבודה.

רפלקציה כתובה כחיבור ותכלול התייחסות ל-4 שאלות מתוך 10 השאלות הבאות:

1. תאר את תהליך העבודה משלב הרעיון ועד היצירה – מאיפה הרעיון צץ? מדוע בחרת את הנושא?
2. מה למדת על עצמך מתהליך כתיבת העבודה? במה נתרמת מהמשימה במישורים: לימודי, רגשי, מיומנויות שונות?
3. תאר חוזקה/ חולשה שגילית על עצמך במהלך העבודה?
4. איזו חלוקת עבודה נערכה בכתיבת העבודה בין חברי הקבוצה? פרט מה הייתה החלוקה כיצד נתקבלה ההחלטה לגבי חלוקת העבודה?
5. אילו קשיים התגלו בעבודת הצוות וכיצד נפתרו?
6. תאר את תהליך העבודה בקבוצה – כיצד חילקתם את העבודה? כיצד החלטתם על חלוקה זו? כיצד פתרתם מחלוקות שעלו בזמן העבודה, אם הן עלו? מה התרומה שלך בעבודת הצוות?
7. כיצד המטלה תרמה לך להבנת המושגים והתיאוריות שנלמדו?
8. מה היתרון ומה החיסרון במטלה מסוג זה?
9. הצג תובנה אחת שלמדת על עצמך בביצוע המטלה.
10. האם התחברתם/לא התחברתם לרעיון של בניית חדר בריחה? הסבירו מדוע.
11. כיצד הרגשתם במהלך בניית חדר הבריחה? האם חוויתם קשיים? אם כן, כיצד התגברתם עליהם?

שלב ח': הצגת חדר הבריחה בכיתה, ומשחק בהם בקבוצות השונות.

הנחיות כלליות:

מבנה העבודה שתוגש:

1. שער – כולל: כותרת, נושא העבודה, שמות התלמידים, שם המורה, תאריך ההגשה.
 2. ניתוח המושגים בחדר הבריחה באמצעות הטבלה
 3. קישור לחדר הבריחה
 4. רפלקציה אישית
- כל תלמיד צריך להגיש את העבודה בשלמותה.

שלבי העבודה ומועדי הגשה:

שלב ז	שלב ו	שלב ה	שלב ד	שלב ג	שלב ב	שלב א	
הצגת חדרי הבריחה בכיתה	רפלקציה אישית	יצירת חדר הבריחה	ניתוח מושגים ושאלות בטבלה	אישור השאלות ע"י המורה	חיבור שאלות	מציאת תבנית מתאימה בgenially	המשימה
							מועד ביצוע - לו"ז

נספחים: דפי מידע לתלמיד (אם יש)

נספח: מחוללים ותבניות ליצירת שאלות לחדר הבריחה

הסברים על בניית חדר בריחה וירטואלי [genially](https://genially.com)

אתרים חיצוניים לבניית חידות

- [אתר יוון](#) - יצירת כתב סתרים אוטומטי, יצירת חידה עם כתב הפוך, אשליות אופטיות, יצירת פאזל ועוד
- אתרים ליצירת פאזל - [jigsawplanet](https://jigsawplanet.com), [יוו](#)
- מחוללי תפזורות/תשבצים - geek.co.il, [יוו](#)

מחון למטלה

יש לשים לב שמחון למטלה יכלול קריטריונים ורמות ביצוע (החוברת מכילה מטלה לדוגמא ומחון מותאם)

בהצלחה!

רמת ביצוע קריטריון (אחוזי תשובה)	ציון	גבוהה 100%- 85%	בינונית 84%-60%	נמוכה 0-59%
מושגי התיאוריה וחיבורם לשאלות בטבלה	25	המושגים מוסברים בפירוט בטבלה. לכל מושג שאלה שמתאימה מחדר הבריחה. 19-25 נקודות	המושגים מוסברים בפירוט חלקי בטבלה. השאלות מתקשרות באופן חלקי לחומר הלימוד. התשובות לא מדויקות. 11-18 נקודות	המושגים לא מוסברים בפירוט בטבלה או לא מוסבר בכלל. השאלות לא מתקשרות באופן חלקי לחומר הלימוד. התשובות לא מדויקות. 0 - 10 נקודות
איכות השאלות	30	המושגים בחדר הבריחה מועברים בצורה בהירה, השאלות לתשובות ברורות, וקל להבין אותם. ניכר כי התלמידים התייחסו באופן מלא להערות המורה על השאלות שחוברו 12 - 20	המושגים בחדר הבריחה מועברים בצורה בהירה באופן חלקי, הקשר בין ההגדרה לתשובות די ברור, אך מעט קשה להבין אותם. התלמידים התייחסו באופן חלקי על הערות המורה על השאלות שחוברו 6 - 11	המושגים בחדר הבריחה מועברים בצורה לא ברורה, הקשר בין ההגדרה לשאלה לא ברור, התלמידים לא התייחסו להערות המורה על השאלות שחוברו 0 - 5
איכות חדר הבריחה	15	התוצר באיכות טובה. ניכרת יצירתיות בהכנת התוצר, הוא מעורר עניין וחשיבה, יש שימוש בסוגים שונים של שאלות. חדר הבריחה מאתגר. 10 - 15	התוצר הוא באיכות בינונית. הוא מעורר עניין וחשיבה ברמה בינונית. יש שימוש מועט בשאלות מסוגים שונים. חדר הבריחה מאתגר חלקית. 5-9	התוצר דל ואינו מעורר עניין. כל השאלות מאותו סוג, השפה לא מכבדת. חדר הבריחה אינו מעורר מחשבה ומאוד קל לפתרון. 0-4
רפלקציה	10	ענה על ארבע שאלות - תשובות מפורטות וברמת עומק גבוהה. בעבודה קבוצתית ניכרת כתיבה עצמאית של הרפלקציה. 10 - 8	ענה על 2-3 שאלות. תשובות לא מספיק מפורטות או מעמיקות. בעבודה קבוצתית - תשובות דומות בחלקן לאחרים בקבוצה. 4 - 7	ענה על 0-1 שאלות. תשובות שטחיות ודלות. בעבודה קבוצתית - תשובות זהות או דומות מאוד של חברי הקבוצה. 3 - 0

<p>העבודה לא מוגשת לפי ההוראות גודל האותיות והרווח לא כנדרש. חסרים פרטים בשער. תוכן לא בנוי כראוי. חוסר אחידות ניכר בעבודה. ליקויים אסתטיים בולטים. או שאינה מוגשת בכלל</p> <p>4 - 0</p>	<p>העבודה מוגשת לפי ההוראות בצורה חלקית או ללא קישור לחדר הבריחה, היא בגודל אותיות כנדרש. יש רווח בין השורות. השער כולל את כל הפרטים. אין אחידות לאורך העבודה. מראה כללי אסתטי בחלקו.</p> <p>7 - 5</p>	<p>הגשת העבודה לפי ההוראות, רפלקציה אישית קישור לחדר הבריחה. העבודה בגודל אותיות כנדרש. יש רווח בין השורות. השער כולל את כל הפרטים. יש אחידות בעבודה. מראה כללי אסתטי.</p> <p>10 - 8</p>	<p>צורת העבודה (הגשה)</p>
<p>חברי הצוות לא הצליחו להתחלק במשימה, לשתף פעולה, ליצור אווירה מכבדת ומעודדת, ולא עמדו בלוחות הזמנים שנקבע. העבודה לא הוגשה בזמן.</p> <p>4 - 0</p>	<p>חברי הצוות עבדו יחד אבל מדי פעם ניכר שרק אחד מחברי הקבוצה תרם לביצוע המטלה. יכולת בינונית לפעול מתוך תיאום הדדי, ביעילות, ובהתאמה ללוח הזמנים שנקבע. העבודה הוגשה במלואה תוך עמידה בזמני הגשה (כולל הקישור לחדר הבריחה). או שהעבודה הוגשה חלקית בזמני ההגשה שנקבעו.</p> <p>7 - 5</p>	<p>חברי הצוות עבדו יחד תוך שיתוף, התייעצות, התייחסות חברית, אווירה נעימה, יעילה, ועמידה בלוח הזמנים שנקבע. העבודה הוגשה במלואה תוך עמידה בזמני הגשה (כולל הקישור לחדר הבריחה).</p> <p>10 - 8</p>	<p>עבודת צוות והגשה בזמן</p>

מטלת הערכה חלופית Podcast

יוצרות המטלה: מירב פלד וענבל מעודד

הכינו להפצה: ענבל מעודד ורותם אילוז

רציונאל:

פודקסט (הסכת) הוא יישומון מדיה חברתית אשר פרץ לעולמנו בשנים האחרונות. פריצת הדרך הטכנולוגית שאפשרה לכל אחת ואחד להקליט תוכניות רדיו בבית או בכל מקום שתבחרו. הפודקסט מאפשר לאנשים להעלות את יצירותיהם לתכניות הרדיו קצרות ומגוונות בכל נושא מתחומי העניין שלכם. באמצעות כלי זה התלמיד ילמד להכין תכנית קצרה מתוך עולם התוכן של מדעי החברה. תהליך בניית תכנית רדיו מאפשרת לתלמיד לעבור תהליך למידה מעניין, לבנות יצירה אישית לפי תחום הדעת והנושא שמעורר בו עניין. הפודקסט מהווה אמצעי לשיח והעלה של מודעות בנושאים מסוימים שקיימים בחברה כמו לדוגמא: סוגיות חברתיות, שיתופים אישיים וכו'. הפודקסט מהווה סיכום נושא שנלמד בכיתה ומאפשר לתלמיד לסכם את הנושא בזווית ראיתו האישית, ובערוץ עיבוד והטמעה שמעתי (קולי), בסיום התהליך התלמיד יציג את התוצר האישי שלו.

מטרות המטלה:

תיאור הפעילות	הגדרת מטרות
<ul style="list-style-type: none">התלמידים יעמיקו את הבנת המושגים והתיאוריות בנושא הנלמדהתלמידים יעסקו בלמידה עצמאית של תוכן לימוד ותימצות שלו להסכת לשם העמקת החומר הנלמדהתלמידים יפתחו את יכולת הניסוח והביטוי שלהם	מטרות בתחום התוכן (מימד הכרתי)
<ul style="list-style-type: none">לאתר מידע ולהבין את מטרת הטקסט.לארגן טקסט דבור וכתוב באופן מקושר, רציף, ומכוון מטרה.לייצר טקסט דבור וכתוב תקין מבחינה לשונית, תוך הקפדה על המשלב הלשוני.	מיומנויות קוגניטיביות אוריינות לשונית
קידום הטמעת ערכים של שיתוף פיתוח סובלנות להעברת ידע בצורות שונות ע"י עמיתים פיתוח היכולת למתן משוב לעמית	מטרות בתחום הערכים (מימד רגשי)

<p>פיתוח מיומנויות של אוריכות מידע - להשתמש בשיטות מגוונות לתיעוד, ארגון ומיון מידע. לעשות שימוש בשיטות הצגה מגוונות.</p> <p>שימוש ביישומים דיגיטליים וממשקים - יישומי עיבוד והצגת מידע, הפקת מצגות, תוכנות עריכה</p> <p>תמצות מידע תיאורי והצגתו באופן קולי</p>	<p><u>מטרות בתחום התקשוב</u> <u>(פדגוגיה דיגיטאלית)</u></p>
<p>התלמידים יפתחו תחושת מסוגלות והיכולת להציג מידע בפני אחרים באופן קולי</p> <p>התלמידים יתרגלו מיומנויות של עמידה מול קהל</p> <p>התלמידים יתרגלו מיומנויות של שיתוף פעולה ועבודת צוות</p>	<p><u>מטרות בתחום ההתנהגותי</u> <u>(ביצוע/ עבודת צוות /למידת</u> <u>עמיתים/חברותה)</u></p>
<p>הכנת הקלטת פודקאסט, כתיבת רפלקציה אישית</p> <p>מצגת שיתופית- תוצר כיתתי (ריכוז של כל התוצרים במצגת אחת).</p>	<p><u>תוצר/ים + רפלקציה</u> <u>פרטנית</u></p>

הנחיות לתלמידים:

הקלטת פודקאסט (הסכת) - שהינו קובץ קולי - שיספר את תקציר אחד מתכני הלימוד לבחירתכם מתוך האפשרויות המוצעות. הפודקאסט יציג בצורה תמציתית את הנושא ואת תרומתו להבנת הנושא הנלמד בהקלטה באורך של 3-5 דקות. **פודקאסט טוב מתמצת מידע תיאורי ומציג אותו באופן שיווקי.**

העבודה תתבצע בקבוצות למידה של עד 3 תלמידים.ות.

ביצוע ההקלטה יכול להתבצע באמצעות הטלפון הנייד או במחשב, באמצעות תוכנת הקלטה.

ניתן להקליט בשימוש באתר [/https://gosynth.com](https://gosynth.com)

ההקלטה תוצג על גבי שקף של מצגת בהתאם למבנה המפורט בהמשך.

הגשת המטלה עד לתאריך _____

תכני לימוד שניתן לבצע עליהם את המטלה

בפסיכולוגיה פסיכולוגיה חיובית (רווחה, חוסן, אושר), מוטיבציה

בסוציולוגיה חיים משפחתיים ושינוי - סוגי משפחות, משפחות בישראל, סבתאות חדשה, יחסי כוחות במשפחות שונות.

שלבי הכנת המטלה:

א. הכנת השקף והקלטת הפודקאסט

העלאה למצגת שיתופית שקף אחד בלבד (סוג של מרחב פיזיטאלי) שיכלול את כל המידע הבא:

- בבסיס השקף תוצג תמונה רלוונטית לנושא הנבחר
- על גבי השקף יוצג קישור למסמך וורד עם תוכן הלימוד (מפורט בסעיף ב')
- על גבי השקף יוצג קישור להקלטת הפודקאסט
- רשות - על גבי השקף יוצג לינק נוסף לבחירתכם (תמונה רלוונטית נוספת, סרטון, או מקור מידע התורם להבנת הנושא שבחרתם להציג)

ב. על מסמך וורד בדרייב - התייחסות מושגית

הצגת שני מושגים/תיאוריות/מחקרים הקשורים בתוכן הלימוד בהיקף של כחצי עמוד.
* מומלץ שתסכמו לעצמכם תחילה את התקציר ולאחר מכן תקליטו עצמכם מציגים אותו באופן קולי.

ג. כתיבת רפלקציה אישית

היקף הרפלקציה יהיה כחצי עמוד, **יש לכתוב אותה בצורה של חיבור רציף** תוך התייחסות לחמש שאלות לפחות מתוך השאלות הבאות:

1. מה הם ההבדלים בין מידע כתוב למידע קולי לדעתך?
2. האם נתקלת בקושי בשלב כלשהו? אם כן, מה היה הקושי?
3. כיצד התמודדת עם הקושי?
4. כיצד תרמה עבודה זו ללמידה שלך?
5. איזה שלב בתהליך החשיבה היה המהנה ביותר עבורך? הסבר מדוע.
6. כיצד תשתמש בכלי זה בהזדמנויות אחרות?
7. מה בתהליך הלמידה שלך תרצה לשפר להבא?

ד. תגובה לעבודה של חבר/ה לכיתה ("ריבוי מעריכים")

האזינו לפודקאסט של חבר/ה לכיתה וכתבו אילו דברים חדשים למדתם מההאזנה להקלטה שלהם.
התייחסו באופן ענייני ללימוד שלכם שיכול להתמקד בתחום התוכן או באופן ההגשה שלו/שלה
בשאלון/משוב קבוצתי/אישי עבור הערכת עמיתים (אופן ביצוע הערכת עמיתים לשיקול המורה)

המחונן להערכת העבודה:

רמת ביצוע לפי קריטריון	ציון	רמת ביצוע ועמידה בדרישות גבוהה	רמת ביצוע ועמידה בדרישות בינונית	עדיין לא עומד בדרישות 0-40%
		100%-75%	60%-40%	

<p>הפודקאסט אינו מעביר את הידע המוצג בסרטון כנדרש ואיננו מתייחס להקשר הרחב של עולם מדעי הפסיכולוגיה (0-10)</p>	<p>הפודקאסט אינו מציג בצורה מיטבית את המוצג בסרטון ו/או לא מתייחס להקשר של התוכן המוצג לעולם מדעי הפסיכולוגיה (11-30)</p>	<p>הפודקאסט מציג בתמציתיות את המוצג בסרטון ומתייחס להקשר של התוכן המוצג לעולם מדעי הפסיכולוגיה (31-40)</p>	<p>40</p>	<p>א. הכנת הפודקאסט (50 נק')</p>
<p>ההקלטה אינה רהוטה ואינה ברורה כלל (0-3)</p>	<p>ההקלטה אינה רהוטה וברורה לגמרי (4-7)</p>	<p>וההקלטה רהוטה וברורה (8-10)</p>	<p>10</p>	
<p>השקף אינו כולל שניים או יותר מהמרכיבים הנדרשים בהוראות (0-3)</p>	<p>השקף אינו כולל את אחד המרכיבים הנדרשים בהוראות (4-7)</p>	<p>השקף כולל את ההקלטה, הסרטון המקורי ולינק נוסף לבחירה (8-10)</p>	<p>10</p>	<p>הצגת המטלה בשקף על מרכיביו</p>
<p>חסרה הצגה מלאה של שני מושגים (0-3)</p>	<p>הצגת מושג אחד בלבד או הצגת שני מושגים באופן חלקי בלבד (4-7)</p>	<p>הצגת שני מושגים/תיאוריות/מחקרים מתוך הקטע הנבחר בהיקף של כחצי עמוד (8-10)</p>	<p>10</p>	<p>ב. התייחסות מושגית</p>
<p>התלמיד.ה התייחס.ה לעבודה של חבר.ה לכיתה בצורה שטחית ולא פירט.ה מה למד.ה (0-3)</p>	<p>התלמיד.ה התייחס.ה לעבודה של חבר.ה לכיתה בצורה שטחית או לא פירט.ה מה למד.ה (4-7)</p>	<p>התלמיד.ה התייחס.ה לעבודה של חבר.ה לכיתה בצורה עניינית ופירט.ה מה למד.ה (8-10)</p>	<p>10</p>	<p>ג. תגובה לפודקאסט של חבר/ה לכיתה</p>
<p>התלמיד.ה לא התייחס.ה לחמש שאלות בצורה מפורטת ומנומקת (0-3)</p>	<p>התלמיד.ה התייחס.ה לחמש שאלות או לחלק מהם אך לא בצורה מפורטת ומנומקת (4-7)</p>	<p>התלמיד.ה התייחס.ה לחמש שאלות בצורה מפורטת ומנומקת (8-10)</p>	<p>10</p>	<p>ד. רפלקציה</p>
<p>הגשת המטלה בזמן לצד ביצוע של המשימה בעבודת צוות לא שיתופית ולא יעילה (0-3)</p>	<p>אי הגשת המטלה בזמן או ביצוע של המשימה בעבודת צוות לא שיתופית ולא יעילה (4-7)</p>	<p>הגשה המטלה בזמן תוך ביצוע המשימה בעבודת צוות משותפת, פוריה ויעילה (8-10)</p>	<p>10</p>	<p>עמידה בזמנים ועבודת צוות</p>

נספח:

- מידע על הכנת פודקאסט:
- [/https://www.geektime.co.il/podcast-guide-part-1](https://www.geektime.co.il/podcast-guide-part-1)
- [/https://nivbook.co.il/articles/how-to-create-a-podcast](https://nivbook.co.il/articles/how-to-create-a-podcast)

בהצלחה!

סליחה על השאלה מטלת הערכה חלופית

'סליחה על השאלה' הינה תכנית מציאות ישראלית המשודרת בערוץ כאן 11, המבוססת על הפורמט האוסטרלי, "you can't ask that". כל פרק מתמקד בקבוצת מיעוט מסוימת בחברה הישראלית או בקבוצה הנחשבת למעוררת עניין. המשתתפים מביטים למצלמה ועונים על שאלות שנשלחו מהציבור וכתובות על פתקים. התכנית מאפשרת לתת מבט על חייהן של קהילות שבשולי החברה, ולנפץ סטריאוטיפים תוך מענה על שאלות שאנשים מפחדים לשאול משום שאינן 'תקינות פוליטית'. <https://youtu.be/7CcyeaBPdMk> - 'סליחה על השאלה' - בני נוער.

בעבודת ההערכה החלופית יתבקשו התלמידים להפיק פרק בנושא: 'סליחה על השאלה' כשהנושא הוא פסיכולוגיה חיובית על שלושת מרכיביה המרכזיים: חוסן, רווחה נפשית ואושר. לשם כך, נחשפו התלמידים למספר פרקים מהתכנית. בגוף העבודה מצורף הרציונל, הנחיות המשימה ומחווה המשימה. תוצר המשימה: פרק 'סליחה על השאלה' - חוסן/רווחה/ אושר' אשר יצולם על ידי חברי הקבוצה ויוצג בפני המליאה. הפקת פרק 'סליחה על השאלה' מאפשר לתלמידים להעמיק בחומר סביב אירועים מחייהם, תוך התייחסות למושגים הרלוונטיים לנושא/ המרכיב הנלמד. כתיבת השאלות מאפשרת להם התנסות בניסוח שאלות ברמות חשיבה שונות, ומתן מענה עליהן תוך התייחסות לדילמות אישיות וערכיות ושימוש בהגדרות מתוך החומר הנלמד.

תכנים אפשריים ליישום עבודת הערכה חלופית זו:

סוציולוגיה תכנית חדשה:

1. משפחות בישראל: תוך התייחסות לקריטריונים למיון משפחות המשפחה היהודית - משפחה חרדית, משפחה מודרנית, משפחה פוסט מודרנית (חד הוריות, להט"ביות). משפחות פלסטיניות החיות בישראל.
2. תיאוריות סוציולוגיות: התיאוריה הפונקציונליסטית, אינדיבידואליזציה, התיאוריה הפמיניסטית, תיאוריית החליפין.
3. אפיונים המעצבים את החיים המשפחתיים: תהליכים דמוגרפיים, המהפכה המגדרית, יחסי כוחות במשפחה, אלימות במשפחה, טכנולוגיות פיריון.

פסיכולוגיה - תכנית חדשה:

1. הנעה
2. פסיכו' חיובית - אושר, חוסן נפשי, רווחה נפשית - תוך התייחסות למושגים וגישות רלוונטיות.

שעות מומלצות	מושגים/מחקרים/תיאוריות	תכנים	נושא
2 שעות	<p>הגישה הקלינית הגישה המניעתית הגישה המיטבית (סלוטוגנית) אנטונוסבקי 'החיים כנהל'.</p>	<p>מהי פסיכולוגיה חיובית : ייחודה של הפסיכולוגיה החיובית מול גישות אחרות (קלינית, מניעתית, ומיטבית)</p>	פסיכולוגיה חיובית
4 שעות	<p>אן מאסטן- הגדרות לחוסן. גורמי סיכון- 'אפקט השרשרת'. גורמי הגנה – מרכיבי החוסן מקדמי חוסן ומערכות תומכות. אנטונובסקי – תחושת קוהרנטיות (מובנות, נהילות ומשמעות) שאלון 'תחושת קוהרנטיות'. סגנונות התמודדות וערוצי התמודדות אישיים : פרופ' מולי להד 'גשר מאחד'.</p>	<p>מהו חוסן – הגדרות. גורמי סיכון וגורמי הגנה תחושת קוהרנטיות סגנונות התמודדות וערוצי התמודדות אישיים.</p>	חוסן
4 שעות	<p>המושג רווחה נפשית 'well being' מרכיביה : פיזי, חברתי, סביבתי כלכלי ופסיכולוגי. ההבדל בין חוסן לרווחה נפשית. פיתוח רווחה נפשית : מקדמי רווחה נפשית: תחושת יכולת עמידות, חיזוק המע' החברתית. השפעתה של רווחה נפשית סובייקטיבית על הבריאות. מדדים אובייקטיביים וסובייקטיביים. הקשר בין רווחת הפרט למסגרות החברתיות והאקלים החברתי ('הון חברתי')</p>	<p>רווחה נפשית ומרכיביה מה בין חוסן לרווחה נפשית. רווחה נפשית – הפרט והחברה.</p>	רווחה נפשית

5	<p>אושר ורמת אושר – מרטין סליגמן הון פסיכולוגי – אושר כמרכיב של הון פסיכולוגי (מחקר הנזירות). חקר הרגשות החיוביים: תפקידי הרגשות השליליים והחיוביים בחיינו (החוקרת פרדיקסון) 'המאזן הכולל' – מאזן חיובי כתורם לאושר ומאפשר בנייה של משאבים ושגשוג. תקווה (אופטימיות) והשפעתה על התפקוד והרווחה הנפשית. 'חוזקות חותם' כדרך לפיתוח אושר – מרטין סליגמן</p>	<p>מהו אושר? מרכיבי האושר על פי סליגמן. חקר הרגשות החיוביים. חקר החוזקות שגשוג אסטרטגיות לחיזוק האושר.</p>	<p>אושר</p>
---	---	--	--------------------

תיאור הפעילות	מיומנויות (מטרות)
<p>התלמידים יגלו ויפתחו רעיונות מקוריים בבחירת הנושא ובניסוח השאלות. התלמידים ישאלו/ ינסחו שאלות הבודקות כיוונים חדשים / לא צפויים .</p>	<p>חשיבה יצירתית</p>
<p>התלמידים ישלבו בין כלים דיגיטליים שונים (עורך טקסט, עורך סרטון, אתר וכיו"ב) ליצירת תוכן מולטימדיה (המשלב טקסט, תמונה, קול ותנועה). ניתוח בעיה, סוגיה או דילמה ממגוון נקודות מבט.</p>	<p>אוריינות דיגיטלית</p> <p>חשיבה ביקורתית</p>
<p>- הכרת מאפיינים אישיים - היכולת של הפרט לזהות אילו תכונות מאפיינות אותו/ה, מהם הדברים החשובים לו/לה ומהם הערכים אותם הוא/ היא מחזיק/ה. - להבין את ההשפעה של הסביבה /לאנשים אחרים ולסיטואציה. - להכיר ביכולת להתפתח ולהשתפר בהתמודדות עם משימות ואתגרים על ידי השקעה של זמן ומאמץ .</p>	<p>מיומנויות תוך אישיות- sel (מטרות בתחום הערכי רגשי)</p>

<ul style="list-style-type: none"> - להכיר ולהבין את נקודת המבט של האחר ואת התנהגותו. - לגלות מודעות לתהליכי חשיבה קבוצתיים, להביע עמדה ולאפשר הבעת דעות של אחרים בכדי להגיע להחלטות מושכלות. - למצוא פתרונות מיטביים תוך שיתוף פעולה ופשרות. 	מיומנויות בין אישיות sel- (מטרות בתחום ההתנהגותי)
<ul style="list-style-type: none"> - העבודה העיונית והסרטון יהוו תוצרים לימודיים. <p>המיומנויות האישיות והבין אישיות שהוזכרו לעיל יבואו לידי ביטוי ברפלקציה.</p>	תוצרים + רפלקציה פרטנית
<p>מצ"ב בהמשך הקובץ.</p>	מחון (לצרף מחון מפורט)

דף הנחיה ללומד

משקל המטלה 15% מטלה אחת מתוך שתיים (סה"כ 30%).

הקדמה :

במשימה זו תתבקשו לקחת חלק בהפקת פרק בנושא 'סליחה על השאלה- פסיכולוגיה חיובית'. לצורך כך, יהיה עליכם למפות את הנושא הלימודי, לבחור את אחד המרכיבים המרכזיים, לבחור אירוע חיים רלוונטי מעולמכם, לאסוף מידע ולנסח שאלות רלוונטיות המשלבות מושגים מרכזיים מהחומר הנלמד, אשר מתייחסות לאירוע החיים הנבחר ולהשיב עליהן.

הנחיות כלליות ופורמט הגשה :

1. העבודה תעשה בקבוצות של 3 תלמידים.
 2. חברי הקבוצה יקראו את החומר הנלמד בפסיכולוגיה חיובית ויבחרו באחד מהפרקים הנלמדים - חוסן נפשי, רווחה נפשית, אושר- ויתמקדו בו, אישור סופי יינתן ע"י המורה.
 - כל קבוצה תבחר באירוע חיים מסוים (לדוגמה: חרדת בחינות, המעבר מחט"ב לחט"ע, אהבה נכזבת, צו ראשון, מיונים לצה"ל, סיום י"ב, אורח חיים בריא, חברויות, זוגיות ועוד...). כל אחד מחברי הקבוצה יחבר **שלוש** שאלות מפרק אחד (כך שיהיו סך הכל **תשע** שאלות על פי שלושת הפרקים).
 3. יש לעמוד בלוח הזמנים. משימה שלא תוגש בזמן תגרע מהציון הכולל של העבודה.
 4. יש להקפיד על ניסוח, הגהה ופיסוק ואסתטיקה של העבודה.
- גודל הגופן 12, פונט ARIAL, רווח של 1.5 בין שורה לשורה.

5. הגשה : העבודה תוגש בשני תוצרים מרכזיים:

א. עבודה כתובה הכוללת 3 עמודים – החלק העיוני :

דף שער (נושא העבודה ושמות המגישים: שם פרטי, שם משפחה ומס' ת.זהות).

בגוף העבודה יש להציג את:

- נושא העבודה (המרכיב בו עסקתם) מושגים מרכזיים.
- אירוע החיים או אירועי החיים בהם בחרתם לעסוק בשאלות עליהן בחרתם לענות בסרטון .
- השאלות והתשובות אותן כתבתם וערכתם לסרטון (כל תלמיד כותב 2 שאלות) מתוך מכלול השאלות יבחרו 5 שאלות אותן תציגו בסרטון.
- רפלקציה אישית של כל אחד מחברי הקבוצה.

ב. סרטון וידאו – החלק היישומי: הסרטון אותו עליכם להכין, מתבסס על פורמט התכנית

'סליחה על השאלה' בערוץ כאן 11. (פרקים מהסדרה הוצגו בשיעור).

ג. פרזנטציה: הצגת הסרטונים במליאה.

שלבי העבודה

חלק א :

1. חברי הקבוצה יבחרו באחד הפרקים מתוך הנושא הנלמד בפסיכולוגיה החיובית : חוסן, רווחה או אושר. (אישור המורה המנחה)
2. חשבו על אירוע חיים/ נושא חיים אישי או קבוצתי, המתקשר למרכיב בו בחרו ולמושגים הרלוונטיים לו. לאחר שבחרתם אירוע אחד או שניים כתבו אותו ורשמו לפחות 3 מושגים/ מחקרים/ מודלים הרלוונטיים לכל אחד מהפרקים שנלמדו, אשר נמצאים באירוע.
3. חברי הקבוצה ינסחו חמש שאלות המעודדות את הנשאלים לפרט על האופן בו הנושא הנלמד (הפרק בו בחרתם) רלוונטי לחיים שלהם (בהתייחס לאירוע החיים הנבחר).
4. הגישו את הסיכום למורה המנחה לצורך אישור.

חלק ב : צילום הראיונות

1. כתבו באופן אסתטי את השאלות שנבחרו על גבי פתקים להצגה.
2. הציבו 1-3 כסאות מול מצלמת המחשב/ פלפון/ טאבלט הקפידו שמאחוריכם יהיה רקע אסתטי ונעים לעין.

3. כל אחד מחברי הקבוצה מרים פתק ומשיב על אחת או שתיים מהשאלות שנבחרו. התשובות צריכות להיות ענייניות, ברורות ולרלוונטיות לנושא הנלמד.

o במידה שאחד מחברי הצוות אינו מעוניין להצטלם, עליו לגייס מרואיין מחליף אשר יצטרף אל חברי הקבוצה וישיב על השאלות. במקרה כזה, יצטרך חבר הצוות לתדרך את המרואיין, לוודא שהבין את השאלות ולוודא שידע להשיב תשובות ענייניות.

חלק ג : הצגת הסרטונים בפני הכיתה.

1. הקבוצה תציג את אירוע החיים שבחרה ותסביר את שיקוליה בבחירה.
2. הקבוצה תציג את הסרטון שיצרה.

חלק ד : משוב עמיתים באמצעות ששת כובעי החשיבה של דה-בונו.

שישה כובעי החשיבה, מטרתה להציג דרכי חשיבה שונות זו מזו, ולאפשר משוב ולמידת עמיתים נטולת שיפוטיות, שיש בה הערכה ניטרלית ועניינית בהצגת המשוב. כל אחת מהקבוצות בכיתה תבחר כובע אשר באמצעותו תבחן את התוצר של אחת הקבוצות האחרות (ניתן לקיים הגרלה על ידי המורה).
הכובעים ומשמעותם: (משמעות הכובעים נלמדה)

1. **הכובע הלבן : עובדות, מידע ונתונים:** למשל : האם הסיכום שהגיש הצוות מדויק מבחינה עובדתית.

איזה מידע חסר היה בעבודה לחידוד או השלמת המסר.

2. **הכובע האדום: רגשות, תחושות ואינטואיציות :** פרטו את התחושות שלכם במהלך הצפייה בסרטון של חברי הקבוצה? מה גרם לכם להרגיש

3. **הכובע השחור :** ייעצו לצוות כיצד ניתן יהיה לשפר את עבודתו.

4. **הכובע הצהוב : אופטימיות / הזדמנויות:** שבחו את הצוות על הדברים בהם עבודתו הייתה מוצלחת. מה הם הנקודות החזקים של העבודה. מה גרם לקבוצה להצליח להעביר את המסרים.

5. **הכובע הירוק :** מה היה לדעתכם יצירתי בעבודת הצוות והיכן יכלו להיות יצירתיים יותר .

6. **הכובע הכחול :** הסתכלו על העבודה של הצוות (סיכום + סרטון הוידאו) האם הצוות עמד במשימה ?

מהם מוקדי החוזק של העבודה, האם אתם מזהים קושי בעבודת הצוות, מה הייתם מייעצים לו לשיפור העבודה.

המלצה למורה: לחבר טופס google form מובנה עם השאלות הנ"ל לצורך הערכת כל קבוצה ע"י חברי הכיתה.

חלק ה' : כתיבת רפלקציה אישית :

כל תלמיד יגיש את הרפלקציה באופן אישי. הרפלקציה האישית תצורף לעבודה הקבוצתית. כתיבת

הרפלקציה תענה על חמישה סעיפים :

1. איזה שלב בתהליך החשיבה/ למידה היה משמעותי ביותר עבורך ? פרט.
2. ציין שתי אסטרטגיות מסדר חשיבה גבוה בהן השתמשת במהלך הכנת המשימה. לגבי כל אחת מהן, הסבר את היתרון של השימוש בה.
3. תאר את הקשיים שחווית במהלך הכנה המשימה . כיצד התגברת על הקשיים ?
- מה תיעץ לתלמיד אחר שיידרש להכין את המשימה הזו ? מה היית משנה באופן בו אתה ניגשת למשימה .
5. מה הייתה תרומתך האישית לקבוצה ? במה חשת שתרמת לחברייך לקבוצה? כיצד תורמת או פוגעת עבודת הצוות לתוצר הסופי ?

שלבי העבודה ומועדי הגשה

שלב א	שלב ב	שלב ג	שלב ד+ה	שלב ו	
בחירת נושא העבודה. מיפוי הנושא הנבחר. בחירת אירוע החיים וכתירת המושגים המרכזיים.	ניסוח השאלות של הקבוצה . כתיבת התשובות המבוססות על נושא העבודה.	צילום הסרטון על פי פורמט 'סליחה מה השאלה'.	פרזנטציה. הצגת הסרטון בפני הקבוצות האחרות. וקבלת משוב עמיתים.	הגשה סופית של העבודה לבדיקה +רפלקציה אישית.	המשימה
					מועד ביצוע לוי"ז

מחונן למטלה

רמת ביצוע נמוכה 0-50%	רמת ביצוע בינונית 75%- 51%	רמת ביצוע גבוהה 100%-76%	ציון	תבחינים להערכה (קריטריונים) פרטני/קבוצתי
לא צורף סיכום המושגים המרכזיים של הנושא, או שהסיכום אינו מספק. 0-15 נק'	מיפוי המושגים והסיכום אינם מפורטים ומדויקים (אינם רלוונטיים לאירוע החיים הנבחר). 16-22 נק'	מיפוי וסיכום ממצה של לפחות 3 מושגים/ מחקרים הרלוונטי. הסיכום מדויק ומנוסח היטב. תוך רלוונטיות לאירוע החיים. 23-30 נק'	30 נק'	שלב א' - קבוצתי בחירת נושא העבודה. מיפוי הנושא הנבחר. בחירת אירוע החיים וכתבת המושגים המרכזיים/ מחקרים/ מודלים וניתוחם תוך רלוונטיות לאירוע החיים
חברי הקבוצה נסחו שאלה אחת בלבד או נסחו שאלות שאינן רלוונטיות לחומר הנלמד. 0-12 נק'	חברי הקבוצה נסחו 2-4 שאלות או נסחו חמש שאלות שאינן מסייעות להבנת הנושא הנלמד. 13-18 נק'	חברי הקבוצה נסחו חמש שאלות רלוונטיות התורמות להבנת הנושא הנלמד תוך רלוונטיות לאירוע החיים הנבחר. 19-25 נק'	25 נק'	שלב ב' - קבוצתי: ניסוח השאלות של הקבוצה. כתיבת התשובות המבוססות על נושא העבודה.

<p>השאלות כלל לא צולמו. העבודה העיונית הוצגה בזלזול. הקבוצה לא עמדה בזמנים.</p> <p>0-7 נק'</p>	<p>נעשתה העמדה של סט הצילום באופן שאינו אסתטי. השאלות לא הוצגו בצורה ברורה. רק חלק מחברי הקבוצה לקחו חלק פעיל בצילום. עמדו באופן חלקי בלוח הזמנים.</p> <p>8-11 נק'</p>	<p>העמדת סט הצילום הייתה אסתטית, הסרטון הציג את אירוע החיים והשאלות היו רלוונטיות והתשובות היו מנוסחות והציגו את החומר הנלמד. כל חברי הקבוצה לקחו חלק פעיל בצילומים ועמדו בלוח הזמנים.</p> <p>12-15 נק'</p>	<p>חלק ג' - קבוצתי : צילום הסרטון אסתטיקה ועמידה בלוח זמנים.</p>
<p>הקבוצה לא הציגה סרטון . לא בוצעה פרזנטציה.</p> <p>0 נק'</p>	<p>הקבוצה לא הציגה אירוע חיים, אותו קשרה לנושא העבודה. הסרטון לא מציג בצורה ברורה את התכנים הלימודיים והתשובות לא היו מלאות ו/ או ברורות.</p> <p>1-6 נק'</p>	<p>הצגת נושא העבודה תוך קישורו לאירוע החיים נעשתה בצורה טובה, מדויקת, וברורה. הסרטון הציג את התכנים הלימודיים באמצעות השאלות והתשובות היו מלאות ורלוונטיות.</p> <p>7-10 נק'</p>	<p>חלק ד - פרזנטציה</p>
<p>חברי הכיתה העניקו ציון ממוצע תשובות נמוך הנע בין 1-59.</p> <p>1-5 נק'</p>	<p>חברי הכיתה העניקו ציון ממוצע תשובות בינוני הנע בין 60-80.</p> <p>6-7 נק'</p>	<p>חברי הכיתה העניקו ציון ממוצע תשובות גבוה הנע בין 81-100.</p> <p>8-10 נק'</p>	<p>משוב עמיתים (ע"י חברי הכיתה)</p>
<p>התלמיד התייחס לסעיף אחד, באופן לא רציני ולא מפורט.</p> <p>1-5 נק'</p>	<p>התלמיד התייחס לשתיים מהסעיפים, או ענה בצורה שטחית ולא מפורטת .</p> <p>6-7 נק'</p>	<p>התלמיד התייחס באופן מעמיק ורציני לכל סעיפי הרפלקציה בצורה מפורטת ומנומקת.</p> <p>8-10 נק'</p>	<p>פרטני : רפלקציה</p>

בהצלחה !

נספח 1 – הערכה מסורתית וחלופית

ההערכה נחשבת לחלק בלתי נפרד מתהליך ההוראה-למידה. היא כרוכה באיסוף עדויות על למידה במשך פרק זמן, תוך שימוש במגוון דרכי הערכה. יעדי ההערכה הם לתת היזון חוזר גם על ההתקדמות בתהליך וגם על התוצר לקראת השגת הסטנדרטים.

יועד ובירנבוים (2003) מציגות שתי גישות מרכזיות שונות זו מזו בנושא הערכת השגים:

א. **הגישה האיכותית**, על פיה נתפסת ההערכה כ-"הערכה לשם למידה (הל"ל)" המוכרת גם בכינויה "הערכה מעצבת".

ב. **הגישה הכמותית**, על פיה נתפסת ההערכה כ-"הערכה של הלמידה (הש"ל)" המוכרת גם בכינויה "הערכה מסכמת" (בירנבוים מ', יצא לאור ב-2003, בתוך: בירנבוים, יועד, כ"ץ וקימרון, סביבה מתוקשבת לפיתוח מקצועי של מורים בנושא טיפוח הכוונה עצמית בלמידה, משרד החינוך, יחידה 7).

כל אחת מהגישות מציבה מטרות הערכה שונות המשפיעות על תרבות הלמידה וההוראה בכיתה ומנתבות אותה: מטרות ההערכה על פי הגישה הראשונה הן מתן משוב מפורט לשם קידום הלמידה וההוראה. מטרות ההערכה על פי הגישה השנייה הן סיכום או דיווח על רמת הישגיהם של הלומדים, בצורת ציון, לצורך מיון, הסמכה וכד'.

יועד ובירנבוים ממליצות לאמץ את הגישה האיכותית (הל"ל) בהערכה כדי לשפר את ההוראה ולקדם את הלמידה. לפי גישה זו ההערכה אינה אירוע חד-פעמי המתרחש בנקודת זמן נתונה וידועה מראש. היא אינה מעריכה רק תוצרי למידה ואינה נתונה באופן בלעדי בידי המורים או המומחים למדידה - מחברי המבחנים. על ההערכה להיות חלק בלתי נפרד מתהליך הלמידה וההוראה (הל"ה - הוראה-למידה-הערכה). מטרתה שהלומדים והמורים יתכננו את עשייתם בעת התרחשותה, יבחנו באיזו מידה הושגו היעדים, יאתרו נקודות חוזק, נקודות לחיזוק, קשיים וכשלים. תרבות הערכה זו מכוונת את הלומדים ואת המורים לאסוף ראיות על עשייתם והבנתם, תוך שיפוט אינטגרטיבי של הראיות המצטברות. יסודה של גישה זו בתפיסה הקונסטרוקטיביסטית של הלמידה, המדגישה את יצירת הידע והבנייתו על ידי הלומדים בתהליך בנייה פרשני, כלומר תוך חיפוש משמעות ופרשנות לידע ההולך ונבנה. למידה כזו כרוכה בפיקוח הלומדים על תהליכי למידתם, הערכת תהליך הלמידה והידע הנבנה, והתאמת אסטרטגיות של למידה וחשיבה על פי הצורך.

תהליך "הערכה לשם למידה" (הל"ל) שלו שותפים המורה והלומדים כולל שלושה מהלכים מרכזיים: (א) מציבים יעדים שאת מידת השגתם מבקשים להעריך; (ב) מעצבים מטלות וקובעים קריטריונים ונקודות קבע (לפיהם יוערך הביצוע); (ג) מעריכים את הביצוע תוך הפקת משוב בונה (בירנבוים, שם).

בתהליך הערכה זה, אמורים הלומדים להבין למה מצפים מהם בתחומי התוכן ובתחום מיומנויות הלמידה והחשיבה, לאן הם אמורים להגיע ובאילו דרכים יוכלו להשיג את היעדים שהיו שותפים בהצבתם. הלומדים יהיו שותפים פעילים במדידת ובהערכת הישגיהם במהלך הלמידה וישפרו בתוך כך את ביצועי ההבנה שלהם בחומר הנלמד.

מתוך תפיסה זו של מהות ההערכה, מוצע להתייחס להיבטים האלה:

- ✓ שמירת הקשר בין תהליכי ההערכה, הלמידה וההוראה (הל"ה חלופית).
 - ✓ ההערכה תתייחס לביצועי ההבנה של הלומדים הכוללים את תחום התוכן ואת תחום כישורי החשיבה והלמידה שההוראה אמורה לפתח אצל הלומדים¹: כישורים קוגניטיביים, כישורים מטה-קוגניטיביים, כישורים חברתיים, כישורים בניהול משאבים וכישורים הקשורים באיכויות אישיות.
 - ✓ ההערכה תתרחש במסגרת שיח מתמשך בין המורים ללומדים, כשהלומדים לוקחים חלק פעיל בתהליכי ההערכה. זאת לשם הוכחת המסוגלות שלהם וההבנות שלהם בחומר הנלמד ובתהליכי למידתם (כגון: הערכה עצמית, הערכת עמיתים, שותפות בהצבת היעדים ובהגדרת סוג הראיות הנדרשות).
 - ✓ ההערכה תכלול מטלות משמעותיות ומאתגרות, שתתבצעה בסביבות למידה מגוונות.
- מתוך האמור לעיל, מומלץ שלא להסתפק ב"הערכה המסכמת" המפיקה ציון מסכם בלבד. ככל שיאומצו דרכי הערכה איכותיות, כך תהווה ההערכה יסוד קונסטרוקטיבי-בונה בתהליכי הלמידה ותגבר ההיענות לצורכיהם השונים של הלומדים: ליכולותיהם, לאינטליגנציות השונות בהן בורכו, לסגנונות הלמידה השונים שלהם וכד'. להלן יובא פירוט הכלים המרכזיים לאיסוף ראיות על ההישגים והערכתם, בהם אפשר לעשות שימוש מושכל במהלך הלמידה וההוראה.
- באמצעות השימוש בכלים אלה אוספים הלומדים והמורים ראיות על תהליכי הלמידה ומעריכים את הבנת הנלמד, מפרשים ראיות אלה ומיישמים את מסקנותיהם על מנת לקדם את הישגיהם:

★ מטלות ביצוע (+מחוונים)

★ יומני תיעוד הלמידה (תיעוד ורפלקציה)

★ תלקיטים (פורטפוליו)

★ עבודות ומבחנים מסוגים שונים (ובתנאי שיפוחו על פי העקרונות הנ"ל)

מטלות ביצוע כמטלת הערכה

מטרתה של מטלת הביצוע היא להעריך את יכולתם של הלומדים ביישום התכנים שלמדו תוך שהם מפעילים מיומנויות חשיבה גבוהות כמו: תכנון, ארגון ומיזוג מידע, הסקת מסקנות, ביקורתיות וכד' (ראה הערת שוליים מספר 1 לעיל).

מטלת הביצוע היא משימה מאתגרת ומושכת עבור הלומדים שאינה מתרחשת בלחץ של זמן. מטלת ביצוע היא מטלה פתוחה ומורכבת המאפשרת מתן פתרונות שונים. בתחילת ביצוע הלומדים נדרשים לתכנן את מהלך עבודתם ולהפעיל שיקול דעת בבחירת התכנים המתאימים. המשכה של עבודת הלומדים בחקירה ובמתן פתרונות שונים, התבוננות על בעיות מנקודות מבט שונות ושימוש בתהליכי חשיבה מורכבים על מנת להביא לידי ביטוי את הידע שרכשו. מטלת ביצוע מאפשרת עבודה בצוות ומעודדת את העמקת ההבנה באמצעות הדיון הקבוצתי ובאמצעות הערכה עצמית ומהלכים רפלקטיביים של הלומדים.

תוצרי מטלת הביצוע יכולים להיות באמצעות דו"ח, דגם, מצגת, הדמייה, עיתון, תערוכה וכד'.

תהליך פיתוח מטלת הביצוע ראשיתו בהצבת היעדים והמשכו בכתיבת המטלה שביצועה אמור לספק ראיות על מידת השגת היעדים. לצורך הערכת ביצועי הלומדים את המטלה יש להציב קריטריונים מוגדרים היטב וזאת באמצעות מחוון שממדיו מתייחסים ליעדים שהוצבו.

המחוון הינו כלי ציינון המארגן קריטריונים לביצוע מטרה ומתארם בדירוגים של איכות נקודות קבע (.) . הצבת הקריטריונים ונקודות הקבע מאפשרים ללומדים לדעת מראש מה צפוי מהם בביצוע המטלה וכיצד יוערכו. נקודות הקבע () מתארות את מה שיימצא בעבודות הלומדים בדרגות ביצוע שונות: גבוהה, בינונית ונמוכה ביחס לכל אחד מהקריטריונים שהוצבו. הם מתארים את איכות אפיוני הביצוע של הלומדים בשלבים השונים של עבודתם עם המטלה במונחים של תוכן ובמונחים של ביצועי חשיבה ולמידה. ציוני הדרך מנוסחים במונחים התנהגותיים וכוללים דוגמאות כך שבאמצעות תיאור זה יוכלו המורים והלומדים להעריך את איכות ביצועה של המטלה.

יומני תיעוד הלמידה (תיעוד ורפלקציה)

יומן תיעוד הלמידה הוא אחד מכלי הלמידה וההערכה המעודדים הסתכלות פנימה על תהליכי הלמידה והבנת החומר הנלמד. היומן מכיל אוסף של הערות ומחשבות, הנכתבים על ידי הלומדים על תהליך למידתם ועל הישגיהם. הנחיית הלומדים לחשיבה ולכתיבה רפלקטיבית מעודדת אותם ומאפשרת להם להתבונן ממרחק של זמן על המהלכים שעברו ועל תוצאותיהם. החשיבה והכתיבה הרפלקטיבית ביומני תיעוד הלמידה ממקדת את הכותבים בניתוח הנעשה, באיתור מהלכים מוצלחים שעברו עליהם ובהבנתם, ובמציאת נקודות נדרשות לחיזוק בלמידתם תוך התייחסות לתכנון השיפור הנדרש.

באמצעות יומני תיעוד הלמידה, מנהלים המורים דיאלוג כתוב עם לומדיהם, ואילו הלומדים מנהלים דיאלוג פנימי עם עצמם, וחיצוני עם מוריהם ולעיתים אף עם עמיתיהם. דיאלוגים אלה מהווים סוגים של ראיות משמעותיות שהלומדים מספקים לעצמם ולמוריהם על תהליכי למידתם ומידת הבנתם את הנלמד.

רשת האינטרנט מזמנת כלים דיגיטליים ליצירה וניהול של יומני תיעוד הלמידה, כאשר המרכזי שבהם הוא הבלוג.

למידע נוסף: [בלוגים - יומן רשת | כלי רפלקטיבי לניהול ותיעוד תהליך הלמידה](#)

תלקיט (פורטפוליו)

התלקיט הינו אוסף מכוון של חלק מעבודות הלומדים שנבחרו במהלך השנה בקפידה על ידי הלומדים על מנת להביאם כראיות למהלכי הלמידה ולביצועי ההבנה שלהם בחומר הנלמד. התלקיט משקף את מאמציהם, את התקדמותם ואת הישגיהם של הלומדים במקצוע הנלמד. התלקיט משמש כמכשיר להערכה מתמשכת של תהליך הלמידה ותוצאותיה, ומעיד על תהליך הבניית הידע של הלומדים במהלך למידתם. מאחר שהתלקיט נבנה על ידי כל לומד ולומדת, הוא מהווה בסיס לביטוי עצמי וייחודי.

עקרונות לבניית תלקיט: הלומדים יקבעו וינסחו עם המורים א. קריטריונים ברורים לבחירת החומר שייכלל בתלקיט; ב. קריטריונים ברורים לשיפור החומר. הלומדים יהיו אחראים לניהול התלקיט לאורך השנה ולבחירת הראיות שיכללו בו.

בתלקיט אפשר לכלול פריטים מסוגים שונים: פריטים כתובים, מוקלטים, חזותיים וכד', כגון: שיעורי בית, מבחנים, תוצרי מטלות ביצוע, תוצרי חקירה עיונית או תוצרים כמו: דוח, דגם, מצגת, עיתון וכד', רפלקציה והערכה עצמית, הערכות עמיתים, תצפיות וכד'.

כל פריט שייבחר להיכלל בו ילוּחַ בהסבר מדוע הוא נבחר, את מה הוא אמור לייצג, איך נוצר, מה היו הקשיים בביצועו, כיצד התגברו על הקשיים, מה הערך המוסף של פריט זה לעולם הידע של הלומדים וכד'.

קיימים שלושה סוגים עיקריים של תלקיטים:

תלקיט עבודות נבחרות שבו מציגים הלומדים את העבודות הטובות ביותר שביצעו לאורך השנה. תלקיט תהליך שבו כוללים הלומדים דוגמאות המבטאות את תהליך למידתם, ולכן הוא כולל עבודות טובות וטובות פחות, ובתנאי שייצגו את התפתחותם של הלומדים בתהליך למידתם.

תלקיט משולב המשלב את שני הסוגים הנ"ל.

חשוב מאוד שהמורים והלומדים יגדירו לעצמם מראש מהי מטרת התלקיט ואיזה שימוש ייעשה בו, ויבנו במשותף קריטריונים ברורים להערכתו.

רשת האינטרנט מזמנת מגוון כלים דיגיטליים ליצירה וניהול של תלקיט מקוון, המאפשרים הצגת תכנים מסוגים שונים: קבצים, תמונות, סרטונים, קישורים וכד'.

עבודות ומבחנים מסוגים שונים

הבחנים והמבחנים יינתנו בכתב או בעל פה בזמן מוגדר, על יחידת חומר מוגדרת, בעזרת ספר תנ"ך פתוח ובשימוש מושכל בחומרי עזר כמו ספרי פירוש, קונקורדנציה וכד'. הבחנים והמבחנים יינתנו במסגרת הכיתה או כמבחן בית שיבדקו את ידיעות הלומדים ביחידת לימוד מצומצמת או מורחבת לגבי תכנים שנלמדו בכיתה ועל כן הם יכללו שאלות שבהן הלומדים נדרשים לחשיבה ברמה גבוהה (הסבר, השוואה, נימוק בעד ונגד, ניתוח, הערכה וכד'), ולא לשינון ולזכירה בלבד. ההערכה על בחנים ומבחנים אלה תינתן באמצעות משוב מפורט בהתאם ליעדים שהציבו המורים והלומדים למהלך הלמידה, ולא רק באמצעות ציון מספרי מסכם בלבד. לסיכום,

כפי שכבר צוין לעיל, חייבת להישמר ההלימה בין דרכי ההוראה בכיתה לדרכי הלמידה והערכה הנהוגות בה. ולכן: סביבת הלמידה צריכה לאפשר ללומדים התנסויות בסוגי עבודות מגוונים, כאלה היוצרים את תרבות החשיבה בכיתה. "לדבר על תרבות חשיבה כיתתית פירושו להתייחס אל הסביבה הכיתתית שבה חוברים יחד כוחות השפה, הערכים, הציפיות וההרגלים במטרה לחזק ולטפח את מפעל החשיבה הטובה." (טישמן, פרקינס, ג'יי (1996), הכיתה החושבת, מכון ברנקו וייס ומשרד החינוך, האגף לתכניות לימודים, עמ' 2).

מתוך: סביבה מתוקשבת לפיתוח מקצועי של מורים בנושא טיפוח הכוונה עצמית בלמידה, צופיה יועד, לשעבר מנהלת גף תכנים וסגנית מנהלת האגף לתכנון ופיתוח תכניות לימודים. יעוץ מדעי - פרופ' מנוחה בירנבוים, אוניברסיטת תל-אביב. 2003.